CHOOSING FREEDOM

A JOURNEY OF DETERMINATION, SETTING GOALS, AND ACHIEVING SUCCESS

Alege Libertatea

LEO FRINCU

Alege Libertatea

O călătorie despre ambiţie, stabilirea idealurilor şi atingerea succesului

Campionul mondial la lupte Leo Frâncu îşi împărtăşeşte povestea şi strategiile pentru a depăşi orice obstacol – inclusiv comunismul – pentru a găsi libertatea, succesul şi fericirea.

LEO FRÂNCU

Aş dori să dedic această carte familiei mele, în special soţiei mele Tammy, fiicelor noastre, Victoria şi Nadia, si lui Thomas, ei m-au inspirat să devin omul care sunt astăzi.
Aş mai vrea de asemenea să îi mulţumesc în mod special şi tatălui meu, Petre. Dedicarea lui pentru familie, puterea şi înţelepciunea lui vor fi mereu cea mai mare inspiraţie a mea în viaţă.

1. VIAŢA ÎN ROMÂNIA

Să evadez. Încă din primele amintiri ale copilăriei mele am avut mereu în minte să evadez. La început nu am ştiut că vroiam să evadez din locul unde m-am născut din România şi nici de opresiunea comunismului. Eram prea mic să înţeleg că nu toţi oamenii trăiau cum trăiam noi. Când eram copil nu ştiam nimic despre democraţie sau despre libertate. Tot ce ştiam era că vroiam să trăiesc altfel decât trăiam atunci. Pe măsură ce-am crescut am ajuns să învăţ şi chiar să văd cu ochii mei ceea ce mintea mea de copil visase de atâta timp. Micile priviri pe care apucam să le arunc către o altă viaţă, una care îi permitea individului dreptul la alegere şi la libertate, nu m-au făcut decât să-mi doresc şi mai mult să duc şi eu o astfel de viaţă. În cele din urmă, fiecare gând al meu a început să se concentreze pe modalitatea de a găsi o cale să-mi controlez reuşita în viaţă. Fie că avea să fie în România sau în altă parte, aveam să scap de existenţa predefinită şi lipsită de viaţă pe care conaţionalii meu o îndurau în lupta lor zilnică pentru supravieţuire.

M-am născut pe în 1976 pe 1 aprilie în capitala Republicii Socialiste România. Cam de dimensiunea statului Oregon, Romania este a doua cea mai mare ţară din zonă după Polonia. România era parte din infamul Bloc Estic împreună cu Mama Rusia la nord şi Ungaria în nord-vest. Eu sunt cel mai mic dintre cei trei fraţi. De sora mea mă despart şapte ani însă eu şi fratele meu suntem născuţi doar la opt minute distanţă. Părinţii mei n-au ştiut că vor avea gemeni până când fratele meu s-a născut iar travaliul mamei mele a continuat. Pe vremea comunismului serviciile medicale erau foarte slabe şi nu aveam tehnologie care să detecteze sarcinile multiple.

Trebuie să fi fost un şoc să vii acasă cu doi bebeluşi însă, spre deosebite de alte părţi, părinţii din România nu aveam opţiunea de a se întoarce unul către celălalt şi să spună „Oare ar trebui să ne mutăm într-o casă mai mare ca să avem loc pentru familia noastră mărită?” A trebuit să ne descurcăm cu spaţiu limitat care ne-a fost repartizat, la fel ca oricare altă familie din Bucureşti. În cazul nostru, spaţiul alocat însemna un apartament cu două camere de la etajul zece al unuia dintre blocurile dreptunghiulare care aglomerau oraşul. Cu excepţia câtorva clădiri, arhitectura frumoasă a capitalei noastre străvechi fusese aplatizată de în primii ani de comunism; noul Bucureşti era o adunătură de clădiri dreptunghiulare, unele aliniate în şiruri lungi, altele plate cu unghiuri drepte şi toate având acelaşi aspect deprimant în diferite nuanţe de gri şi maro cu rând după rând de ferestre pătrate şi balcoane înguste. Se presupunea a fi „noua eră de auro a

comunismului”; în schimb nu era decât un oraş construit ca o cuvertură de beton a opresiunii care cântărea greu peste locuitorii ei.

Fiecare aspect al vieţii pe timpul comunismului era deprimant, mai ales moartea. În fiecare cartier era câte un cimitir în centru. Eram nevoiţi să trecem în fiecare zi pe lângă morminte, amintindu-se constant că moartea erau mereu prezentă. În România aveam un obicei foarte vechi de înmormântare şi anume acela de a ţine corpul expus şi „vegheat” acasă timp de trei zile. În felul acesta oamenii aveau ocazia să vină să-şi prezinte condoleanţele, lucru care probabil nu punea mai probleme dacă locuiai la ţară; altfel stăteau lucrurile în blocurile care au pus stăpânire pe Bucureşti, unde ritualul era mai greu de îndeplinit. Având lifturi în care abia dacă încăpeau doi oameni în picioare şi care erau stricate frecvent săptămâni la rând, corpul decedat trebuia urcat pe scările înguste chiar şi câte zece etaje şi apoi coborât când era vremea de înmormântare. Nu era niciodată o surpriză pentru noi să vedem câţiva bărbaţi puternici cărând un sicriu pe casa scării. Şi pentru că tradiţia spune să arzi tămâie pe tot parcursul celor trei zile de veche, tot blocul ştia când moartea plutea în aer.

Înmormântările erau unul dintre puţinele momente în care oamenii aveau voie să se adune. În mod normal ne era interzis să mergem în grupuri de mai mulţi de trei sau patru oameni. Era prea mare riscul de răscoală în grupurile mari. Înmormântările erau o excepţie. Trebuia să jelim morţii. Ba chiar, pentru ca morţii să fie jeliţi ca la carte, nişte femei de la ţară erau uneori plătite ca să vină şi să plângă la înmormântări. Da, aveam bocitoare de profesie. Oameni de la sate care-şi câştigau existenţa jelind pentru oameni pe care nu i-au cunoscut niciodată în timp ce oamenii din oraş îşi duceau traiul zilnic înconjuraţi de cenuşiu şi de moarte.

Viaţa în apartamentul nostru înghesuit ea mereu o provocare. Fiind cinci la număr, eram mereu unul în calea celuilalt, călcându-ne pe nervi. Intimitatea era inexistentă. Părinţii mei dormeau în singurul dormitor pe care-l aveam. Eu cu fratele şi cu sora mea dormeam în sufragerie. Eu şi cu fratele meu am împărţit unul dintre paturile mai mari până când am împlinit paisprezece ani şi am locuit în cantonamentul de lupte. În afară de paturi, aveam fiecare câte o noptieră să ne punem manualele. Mai aveam şi un şifonier pe care noi îl numeam vitrina pentru că acolo puneam micile comori rare care le căpătam cum ar fi o sticlă de Coca Cola sau o marcă de săpun sau ţigări mai greu de obţinut. Savuram produsele, după care puneam ambalajele ca la expoziţie nu doar ca să le arătăm musafirilor ce lucruri de lux am fost suficient de norocoşi să experimentăm dar şi pentru propria amintire. Ar putea părea lucruri prosteşti de care să fii

mândru însă într-o societate care reprima individualitatea şi propaganda conformitatea la nivelul la care o făcea regimul lui Ceauşescu, oamenii se agăţau de orice lucru cât de mic pentru a simţi că trăiesc. Comunismul sub un preşedinte dictatorial la extrem este cel mai degradant şi inuman mod de viaţă posibil. Doar puşcăriaşii din comunism mai aveau o viaţă mai grea decât a cetăţenilor din comunism.

În combinaţia noastră de dormitor-sufragerie ne bucuram de porţia de seară de spectacol. În fiecare seară timp de două ore – de la 7 la 9 – ne adunam cu toţii în camera înghesuită şi urmăream programe propagandiste la un televizor mic alb-negru căruia îi trebuiau aproximativ treizeci de minute să se încălzească suficient de bine cât să vezi şi imaginea. În general emisiunile erau despre cât de minunaţi erau preşedintele nostru, Nicolae Ceauşescu, şi soţia sa, Elena. Nu era cine ştie ce spectacol însă asta nu ne împiedica să-l urmărim şi nici să ne reparăm micul televizor de câte ori se strica. Nu puteam să ne cumpărăm altul, până şi televizorul acesta plin de propagandă era un lux la care nu vroia nimeni să renunţe. Aşa că ori de câte ori se strica televizorul, lucru care se întâmpla foarte des, îl reparam, aşa cum făceam şi cu restul electrocasnicelor.

Când se termina emisia la 9 fix, ne pregăteam de culcare aprinzând lumânări şi discutând în şoaptă despre lucruri pe care să nu le mai audă nimeni din bloc. Ne temeam să vorbim despre o viaţă mai bună sau despre încercarea de a ne schimba situaţia în care ne aflam. Ne era frică şi să ne gândim la asta. Nu puteai avea încredere în nimeni. Nu ştiam niciodată cine ne asculta sau cine ar putea să audă şi să ne pârască la miliţie. Să te aresteze ca prizonier politic însemna să stai la puşcările Dumnezeu ştie cât, poate pentru totdeauna. Neavând încredere în nimeni, oamenii obişnuiau să şuşotească pe sub pături. Oricine, chiar şi un vecin de-o viaţă, prietenul tău cel mai bun sau o rudă ar fi putut să fie informator pentru Partidul Comunist. Singurul loc în care puteai trăi viaţa la care visai era între propriile urechi iar propaganda comunistă făcea tot ce putea pentru ca nici asta să nu se întâmple. Aşa că la ora 10 seara, când curentul era tăiat şi toate luminile din oraş, inclusiv cele stradale, se stingeau, rămâneam cu propriile gânduri în tăcere şi întuneric.

Apartamentul nostru avea o baie mică şi o bucătărie şi mai mică. Bucătăria era atât de îngustă încât puteai să întinzi braţele şi să atingi ambii pereţi în acelaşi timp însă avea utilităţile obişnuite – o chiuvetă, un aragaz, o cămară, un frigider mic (fără congelator), un reşou care încerca să ne încălzească apartamentul fără prea mare succes şi o masă foarte mică. Nu făcea

parte din rutina noastră să stăm şi să zăbovim asupra cinei noastre. Trebuia să ne luăm mâncarea, să stăm jos, să mâncăm repede şi apoi să strângem masa. Aveam o masă mai mare în sufragerie pe care o foloseam mai mult pentru călcat decât pentru a lua masa în familie. Din moment ce mâncarea era puţină şi aproape deloc variată, ideea de a ne bucura de o masă în familie era la fel de străină pentru noi cum ar fi pentru americani să nu facă asta. Şi în plus, din moment ce aveam doar trei scaune mici de lemn făcute manual pentru masa de bucătărie unde mâncam, nu aveam cum să stăm cinci la masă nici dacă vroiam.

Baia avea o chiuvetă, o toaletă, o cadă, o maşină electrică de spălat stricată (singurul aparat electrocasnic pe care nu-l reparam niciodată) şi un geam foarte mic. Pentru că locuiam la ultimul etaj al blocului şi trebuia să ne batem pe resursele limitate de apă caldă cu familiei care locuiau la etajele inferioare, trezitul înainte de crăpatul zorilor a devenit un ritual. Dacă nu ne spălam înainte să se trezească toată lumea, rămâneam fără nicio picătură de apă după şapte sau opt dimineaţa. Pe timpul verii obişnuiam să ţinem găleţi pline cu apă pentru gătit şi pentru spălatul câtorva vase. Erau greu să faci baie. Ne trezeam în fiecare sâmbătă la 4 dimineaţa ca să facem duş pe rând şi să spălăm rufele înainte să rămânem fără apă. Sâmbăta era ziua în care ne spălam, spălam rufele şi ne luam porţia săptămânală de mâncare. Aşa era regula. Nu ştiam că există şi altceva aşa că nu ne trecea prin cap să ne plângem. Aşa au ajuns românii să accepte viaţa.

În timpul anilor sumbri de dinainte de revoluţia din 1989, numai anotimpurile mai aduceau schimbare. Iarna aducea zăpadă şi un ger nesfârşit pe care niciun strat de haine nu-l putea opri. Nu exista conceptul de izolaţie în era comunistă iar pereţii de ciment ne transformau apartamentul într-o cutie virtuală de gheaţă. Ne ghemuiam cu rândul pe lângă reşoul din apartament ca să ne dezgheţăm mâinile de gerul năprasnic. Singurul avantaj al faptului că locuiam la ultimul etaj era gazul, fiind uşor, ajungea cu rapiditate în aragazul nostru. În încercarea noastră de a face căldură, ţineam toate ochiurile aragazului aprinse zi şi noapte, lucru care ajuta puţin. Vecinii de la etajele inferioare se chinuiau cu flăcările foarte slabe sau fără flăcări la aragaz; îmi amintesc faptul că băteau la uşa noastră şi ne rugau să folosească aragazul nostru ca să facă mâncare.

Spălatul hainelor era în mod special o provocare pe timpul iernii pentru că temperatura nu era niciodată suficient de ridicată ca să se usuce. Puneam rufele la uscat pe balcon ca de obicei doar ca să le aducem înapoi îngheţate bocnă. Singurul fel în care le puteam usca în zilele

în care temperatura nu se ridica niciodată peste zero grade iar soarele stătea ascuns după nori groşi era să atârnăm hainele deasupra reşoului, uscându-le una câte una.

Primăvara aducea cu ea o amânare a frigului însă aducea totodată şi mizerie şi noroi pe măsură ce zăpada se topea. Pentru că foarte puţini oameni aveau maşini iar celor care le aveau le era permis să le conducă doar în anumite zile din săptămână, eram în mare parte o societate de pietoni. Lucru care însemna să mergem oriunde cu greu prin noroi şi inundaţiile cauzate de scurgerile defectuoase. Dar toate astea nu erau nimic în comparaţie cu vara. Vara aducea o căldură şi o umiditate atât de insuportabile încât purtatul hainelor devenea o sarcină în sine.

Vara aducea cu ea şi ţânţarii. Oh, cât de clar îmi amintesc nefericirea adusă de ţânţari! Aerul condiţionat şi aerotermele aveau să ajungă în România abia peste zece ani. Singura modalitate de a scăpa de căldura înăbuşitoare şi umedă era să deschidem geamurile. Până şi plasele de ţânţar erau un lux pentru noi, lucru care însemna că nu aveai cum să-i ţii la distanţă. Ne chinuiau noapte de noapte bâzâind la nesfârşit pe lângă urechile noastre şi hrănindu-se din orice bucăţică de piele descoperită. În fiecare seară înainte de culcare, fiecare membru al familiei pornea la luptă, încercând să omoare cât de mulţi din nenorociţii aceia însetaţi de sânge. Ne foloseam tricourile vechi şi prosoapele ca să pocnim şi să strivim fiecare ţânţar pe care-l găseam, în încercarea noastră să dormim fără să devenim felul principal al ospăţului lor nocturn. Dar de vreme ce trebuia să dormim cu geamurile deschise ca să putem respirat, în mod inevitabil şi mai mulţi ţânţari intrau în casă pe timpul nopţii. Pereţi şi tavanul apartamentului nostru sunt până în ziua de azi murdari de petele de sânge ale musafirilor noştri bine hrăniţi dar nedoriţi de pe timpul verii.

În ciudat condiţiilor strâmte de trai şi a mizeriei de pe străzi – sau poate că din cauza lor – mama mea era obsedată de curăţenia din apartament. Curăţa bucătăria cu atâta intensitate încât fiecare aparat electrocasnic arăta la fel de nou ca în ziua în care l-am cumpărat, lucru care probabil se întâmplase în acelaşi an în care se construise blocul. Nu înlocuiam şi nu schimbam nimic. Făceam curăţenie generală în apartament în fiecare duminică, indiferent că era mizerie sau nu. Nu mâncam niciodată în altă parte decât în bucătărie. Fiecare dintre noi trebuia să strângem după noi, să ne spălăm vasele imediat după ce am mâncat şi să măturăm eventualele firimituri care ne-au scăpat pe jos. Ca să nu împrăştiem mizerie peste tot, nu aveam voie să stăm încălţaţi în casă. Acestea erau doar câteva dintre numeroasele reguli ale casei pe care mama le impunea cu stricteţe.

Mama mea era o muncitoare de fabrică tipic comunistă însă nu era o mamă tipică. Avea în jur de un metru şaizeci şi o constituţie îi permitea să treacă des de la a fi supraponderală la a fi foarte slabă. Mama mea nu era genul feminin care să poarte rochii sau să se machieze sau să-şi facă părul. Purta în schimb pantaloni şi tricouri, chiar şi de sărbători şi se tundea foarte scurt timp băieţeşte. Pe măsură ce ani i-au albit părul, nu s-a deranjat niciodată să-l vopsească. Felul în care arăta i se potrivea perfect cu personalitate: simplă şi dură.

Mama mea nu s-a priceput niciodată să-şi arate bunătatea sau dragostea faţă de vreo unul dintre copiii ei. De fapt prima dată când mi-a spus vreodată că mă iubeşte a fost după ce am crescut mare şi m-am mutat în America. Familia mea mi-a trimis un mesaj video şi-mi amintesc că l-am derulat de multe ori ca să văd dacă într-adevăr era mama cea care spunea „Te iubim". Cu toate că avusesem multe realizări şi eram departe de casă uneori cu săptămânile sau lunile când era mic, niciodată nu a rostit cuvintele acelea. În timp ce am fost mereu apropiat de tatăl meu, mama şi cu mine n-am avut niciodată genul acela de relaţie în care puteai să dezvolţi conversaţii lungi şi pline de însemnătate. Dar pe de altă parte nici comunismul nu încuraja individualitatea. Oamenii nu îndrăzneau să aibă sentimente, idei sau visuri, darămite să le mai şi exprime. Învăţasem să ne ţinem gândurile adânc îngropate în noi ca să nu riscăm să fim arestaţi. Realitatea nu era ceva ce putea fi discutată, nici măcar între cei patru pereţi ai casei tale.

Nu mi-am acuzat niciodată mama că a fost distantă din punct de vedere emoţional. (În multe privinţe, lipsa ei de afecţiune m-a îndrumat spre cariera mea de luptător, însă voi vorbi despre asta mai târziu). Ţipatul era cel care mă deranja. Ce-mi amintesc cel mai mult de când eram copil era faptul că mereu dădeam de belea şi mereu se urla la mine. Avea atât de multe reguli încât era imposibil să treacă o zi fără să încalc măcar una. Dădeam de belea pentru cele mai mărunte lucruri cum ar fi că trânteam uşa, murdăream aragazul sau lăsam firimituri pe jos. Oricât de mult încercam să avem grijă că apartamentul era curat lună înainte să ajungă acasă de la muncă, mereu găsea ceva în neregulă. Uram să dau mereu necaz.

Dacă stau să mă gândesc în urmă, ştiu că gândurile mele de evadare includeau de asemenea şi evadarea de mama şi de nervii ei. În cazul mamei mele, folosea obsesia pentru curăţenie ca să scape de viaţa ei plictisitoare. Nu cred realizează cât de mult ţipa la noi. Oricât de mult o iubeam, nu era uşor de trăit în preajma ei.

Reguli şi rutină. Cam la asta se rezuma viaţa în casa noastră. În fiecare sâmbătă mergeau la cumpărături. Nu doar familia noastră mergea la cumpărături; tot cartierul mereu la

cumpărături sâmbăta pentru că atunci veneau camioanele cu marfă. Fiecare locuitor din sector mergea să stea la coadă să cumpere ce avea nevoie. Era coadă la orice: o coadă la pâine, o coadă la carne, o coadă la cartofi şi tot aşa. Toată marfa se distribuia pe principiul primul venit, primul servit. Când rămâneai fără ceva, nu mai puteai cumpăra în săptămâna aceea. Nici pâine. Nici ouă.

Ca să facem experienţa şi mai interesantă, nu aveam cartele de raţie să ne primim partea. Fiecare membru al familiei avea dreptul la o anumită cantitate dintr-un produs însă fiecare trebuia să fie prezent pentru a-l primi. Membrii fiecărei familii se împărţeau şi ţineau rândul la câte cozi puteau şi apoi, când le venea rândul, tot restul familiei trebuia să vină repede ca să poată lua raţia pentru toată familia. Nu era neobişnuit să mai fie două sau trei persoane în faţa ta care să ia ceva ce aproape că se termina şi să speri că ai noroc şi să apară din senin în ultimul moment încă vreo douăsprezece persoane în faţa ta doar pentru că vărul lor era înainte. Se termina marfa. Ghinion. Trebuia să te muţi la altă coadă. Cumpărăturile erau un joc de strategie şi noroc.

Duminica tatăl meu prelua bucătăria şi făcea două oale mari de mâncare. Întru-una dintre ele era un fel de ciorbă iar în a doua era un fel principal cum ar fi sarmale sau tocană de vită. Pe acelea le puneam la frigider împreună cu ouăle şi laptele şi reprezenta mâncarea noastră pentru o săptămână. Lucru care făcea mama destul de uşor de pregătit chiar şi pentru mine şi fratele meu când eram singuri acasă şi ne era foame. Deşi, aşa cum am menţionat, trebuia să avem grijă să curăţăm mereu după noi chiar şi când eram foarte mici. De multe ori ne plictiseam de lipsa de diversitate însă părinţilor noştri nu le păsa. Părinţii români nu credeau că trebuie să te rogi de copii să mănânce. „Foamea”, spuneau ei, „este cel mai bun bucătar”. Tatăl meu obişnuia să ne spună că nu există mâncare rea la gust. „Nu ţi-e destul de foame” ne spunea el când îndrăzneam să ne plângem.

Weekendurile erau pentru curăţenie, cumpărături şi gătit. Restul săptămânii era pentru muncă. Într-un stat comunist, toată lumea muncea. Tatăl meu era contabil iar mama mea lucra într-o fabrică. Pentru că ambii adulţi munceau, nu era nimeni care să stea să aibă grijă de copiii mici. De când am început să mergem în picioare şi până în clasa I am fost trimişi să locuim la o grădiniţă de stat în timpul săptămânii. Acolo ne lăsau părinţii în fiecare luni cu un rucsac plin de lucruri necesare – nu jucării, animale de pluş, niciun lucru drag – şi stăteam acolo până când veneau vinerea după-amiază să ne ia. Primele mele amintiri sunt cu faptul că uram ziua de luni şi

că mergeam la închisoarea aceea numită şi grădiniţă. Era un loc îngrozitor şi singurul lucru bun la care a folosit a fost faptul că a plantat sămânţa şi mi-a alimentat primele gânduri de evadare.

2. GRĂDINIŢA

Uram zilele de luni, cu toţii le uram. Lunea însemna că suntem lăsaţi la grădiniţă pentru o săptămână întreagă, deşi se afla la doar zece minute de mers pe jos de casă. Lunea însemna că începem iar să dormim într-un cămin aglomerat, să ne supunem la programe riguroase, să suportăm profesorii răi, bătăile şi foamea. Foamea era partea cea mai rea pentru că nu trecea niciodată. Chiar şi după o masă sărăcăcioasă, stomacurile noastre încă chiorăiau şi ne rodeau în semn de protest. Era o durere care dura mai mult decât epuizarea cauzată de muncă sau de durerea unei lovituri de băţ. În grădiniţă am devenit înnebunit după nevoia de mâncare şi pentru o cale de scăpare.

O grădiniţă comunistă nu arăta deloc ca o grădiniţă în sensul în care vesticii şi-o închipuie cu cântece, păpuşi şi desene cu degetele. Era foarte milităroasă şi disciplinată. Fiecare copil, indiferent cât de mic era, aveam ceva de făcut. Ni se spunea când să mâncăm, când să dormim, când să vorbim, când să ne jucăm şi când să ne ducem la baie. Dacă nu făceam ce ne ziceau ne loveau să chiar ne băteau în cap, în funcţie de cât gravă era încălcarea noastră. Ordinea şi disciplina erau singurele lucruri care contau. Nu numai că puteam să dăm de belea dacă făceam ceva greşit dar puteam să dăm de necaz şi dacă nu făceam ceva, cum ar fi dacă nu dormeam la când trebuia. Nu conta dacă eram obosiţi sau nu. Când era ora de somn, ori trebuia să facem bine să dormim ori să ne prefacem foarte bine că dormeam.

Îngrijitorii de la grădiniţă profitau de orice ocazie să ne pedepsească, fie că era pentru că vorbeam neîntrebaţi, că întârziam la oră sau la masă, că n-am îndeplinit cum trebuie treburile casnice, că ne-am lăsat hainele afară din dulap sau pur şi simplu pentru că nu arătam o admiraţie entuziastă pentru liderul nostru, preşedintele Ceauşescu. Nu primeam nici avertismente şi nici pauze; erau pocniţi cu un băţ. Dacă părinţii ne vedeau vânătăile când ne luau vinerea după-amiază, iar dădeam de necaz pentru cine ştie ce obrăznicie am fi făcut ca să merităm bătaia. Părinţii nu-i confruntau pe îngrijitori cu pretenţia de a opri pedepsele corporale; îi încurajau, în schimb, să aplice o disciplină strictă şi rapidă. Nouă părinţii ne spuneau, „ Dacă ai primit pedeapsa, cu siguranţă că ai meritat-o”. Viaţa în sine era despre disciplină. Disciplina era

necesară pentru a creşte cetăţeni obedienţi. Am început să învăţăm această lecţie încă de când am făcut primii paşi şi am rostit primele cuvinte.

Pentru mulţi dintre oameni, această abordare brutală de eliminare a individualităţii a funcţionat cu succes. Câteva generaţii de români nu au îndrăznit să se plângă sau să îndrăznească măcar să se gândească la o viaţă diferită. Asta era tot ce ştiam cu toţii aşa că nu ne petreceam prea mult timp să visăm sau să ne imaginăm un alt stil de viaţă. Şi cu toate astea, eu am ştiut încă de la cinci ani că vroiam să scap. Nu ştiam către ce vroiam să scap însă ştiam de ce anume vroiam să scap – de a-mi trăi viaţa dictată de altcineva.

Nu doar faptul că trăiam între gardurile de fier ale grădiniţei m-a determinat să vreau să scap. Nu mirosul metalic şi industrial care se infiltrase în aer şi polua mâncarea, nici dormitul pe saltele subţiri ca hârtia într-un cămin aglomerat împreună cu alţi douăzeci de copii sau mirosul putred de la copiii care se scăpau în pat pe timp de noapte mă îngreţoşau. Nu era nici măcar disciplina dură care mă făceau să-mi doresc o viaţă despre care nu ştiam că era posibilă. Îmi doream, încă de la vârsta aceea fragedă, să-mi controlez propria viaţă. Nu vroiam ca nimeni – nici profesorii, nici părinţii şi nici guvernul – să facă alegerile vieţii mele. Aveam în mine un spirit şi o lupă care-şi aşteptau vremea; aşteptam o ocazie să-mi exercit dreptul la alegere şi control.

Îmi amintesc că i-am spus tatălui meu că atunci când voi fi mare vroiam să mă fac şomer. „Oh, nu” mă corecta el cu blândeţe. „Asta nu e bine.” Sigur că avea dreptate. Într-o ţară comunistă nu este acceptată social calitatea de şomer. Toată lumea munceşte. Încă nu eram destul de mare să pot exprima ceea ce vroiam să spun de fapt. Acum îmi vine să râd de felul greşit în care foloseam sensul cuvintelor; nu am vrut să spun că nu vreau să am o ocupaţie sau o carieră. În mintea mea fragedă, să fiu şomer însemna să fiu liber să fac alegeri, să călătoresc, să experimentez viaţa aşa cum vreau eu. Pe când eram la grădiniţă, nu ştiam încă în cel fel să-mi folosesc spiritul interior să-mi conturez viitorul – luptele mi-au dat ocazia asta – însă tot puneam sistemul la încercare din când în când.

Mâncarea era mereu o prioritate în anii aceia. Niciodată nu primeam suficientă mâncare cât să ne satisfacem stomacurile care chiorăiau. Eram treziţi în fiecare dimineaţă de o alarmă foarte puternică menită să ne amintească de un slogan comunist despre beneficiile trezitului devreme pentru a fi cetăţeni productivi. După ce aveam grijă să ne facem paturile perfect, ne grăbeam în sala de mese să luăm micul dejun: două felii de pâine cu margarină şi

nişte gem ieftin. Dacă întârziai chiar şi două minute, rămâneai flămând până la masa următoare. Eu nu întârziam niciodată însă eram tot timpul flămând.

Făceam tot posibilul să profit de mesele acelea sărăcăcioase. Îmi amintesc cum lingeam gemul dulce şi lipicios de pe pâine în încercarea mea de a-mi păcăli mintea că primeam mai multă mâncare. Apoi ciuguleam pâinea încercând s-o fac să mă ţină cât mai mult posibil în timp ce o înghiţeam cu o singură ceaşcă de ceai servită într-o ceaşcă uzată de metal. Nu era în programa şcolară să învăţăm despre eleganţa vieţii. Fiecare bucăţică de mâncare sau picătură de băutură ne erau servite în vase de metal. Metalul este ieftin, nu se sparge şi poate fi clătit şi reutilizat la fiecare masă a zilei.

Când se terminau şi ultima firimitură de pâine şi ultima picătură de ceai – mereu prea repede – mergeam în sala de clasă unde se ţineau orele. În unele zile ne învăţau lucruri elementare cum ar fi să numărăm; în alte zile ne predau istorie şi cât de mare este preşedintele nostru iubit. Partidul era mereu primul. Lecţiile mi se păreau plictisitoare şi obositoare. Nu mă interesa deloc să aud despre cât de mare este Ceauşescu. Îmi doream să vină vinerea ca să merg acasă şi să-mi petrec ziua pe afară, jucându-mă cu ceilalţi copii.

În timpul săptămânii erau ţinuţi foarte ocupaţi cu programul strict de treburi şi ore. Acest lucru se întâmpla în principal ca să nu avem niciodată ocazia să nu ne purtăm cu trebuie din moment ce grădiniţa era menită să crească nişte copii conduşi de stat şi nicidecum să dezvolte copiii. Cu toate astea, aveam treizeci de minute pauză să mergem afară să ne jucăm. Acela era momentul în care alergam cu toţii la gard şi ne întindeam braţele printre barele de metal cât puteam de mult, cerşind de la toţi trecătorii ceva de mâncare. În unele zile îmi mai dădea câte un străin o bucată de pâine care era suficientă cât să-mi potolească junghiurile îngrozitoare de foame. În alte zile stăteam acolo, lipit de barele acelea de metal, simţind cum mă rodea stomacul şi ştiind că mai aveam ore întregi de aşteptat până la următoarea masă. Primele mele vise de a fugi au răsărit din momentele în care stăteam înfometat la gard şi cerşeam de mâncare. Ideea de a fi liber din grădiniţa asupritoare mă făcea fericit, sentiment egalat doar de faptul că aveam piure de cartofi în meniul zilei respective: chifteluţele (făcute mai mult cu orez decât cu carne) servite cu piure de cartofi erau singurul fel de mâncare suficient de săţios cât să-mi potolească foamea constantă.

Fiecare dintre noi primeam zilnic diverse sarcini şi, pentru un băieţel rupt de foame, faptul că primea sarcini în bucătărie era ca un vis împlinit. Nu era ca şi cum era prea multă

mâncare la dispoziţie din care să iei – fiecare masă era atent porţionată – dar eram gata să profit din plin de orice ocazie. Era într-adevăr o ocazie faptul că mi se dădea responsabilitatea de a căra tăvile cu mâncare din bucătărie către mesele de metal acoperite cu plastic din sala de mese. Pentru că eram peste optzeci de copii în grădiniţă şi doar doi sau trei pe zi primeau sarcini în bucătărie, astfel de ocazii nu se iveau prea des. Când eram rândul meu, mă trezeam în mod special bine dispus pentru că ştiam că urma să am în stomac ceva mai multă mâncare în ziua respectivă. Aranjatul meselor, spălatul vaselor şi curăţatul cartofilor era un mic preţ care trebuia plătit pentru a avea acces la mai multă mâncare.

Când eram de serviciu la bucătărie, aveam un plan pus la punct cu grijă pentru a profita cât mai mult. Una dintre sarcini era să serveşti la mese, lucru care însemna să cari farfuriile cu mâncare prin holul întunecat care lega bucătăria de sala de mese. Era singurul loc nesupravegheat şi nu era o ocazie pe care să o ratez. Băgam în gură câtă mâncare puteam de pe farfurii, înghiţind repede înainte să intru în sala de mese.

Într-una dintre dimineţi am lins tot gemul de pe fiecare felie de pâine de pe tava mea. Ceilalţi copii şi-au dat seama că lipsea ceva. Ne era tuturor atât de foame încât fiecare copil ar fi observat lipsa unui element atât de important din micul dejun; şi cu toate acestea, nu risca nimeni să spună ceva supraveghetorilor. Ar fi fost acelaşi lucru cu a se plânge sau a acuza bucătăria că a făcut vreo greşeală, lucruri care ar fi atras o pedeapsa asupra copilului care ar fi îndrăznit să spună ceva. Pentru mine era planul perfect. Mă bucuram de porţiile în plus de gem fără să fiu prins.

La prânz, planul meu era ceva mai greu de pun în practică. Aveam ciorbă de fasole cu pui, urmată de chiftele dulci la desert. Chiftelele erau numărate perfect pentru fiecare farfurie. Când să trec prin hol, am băgat o chiftea în gură şi am încercat să o înghit aproape nemestecată. Chiftelele erau cam de mărimea unei mingi de golf şi am reuşit să înghit una fără să observe cineva. Apoi trebuia sa merg în bucătărie şi să explic faptul că am greşit numărătoarea pentru că una dintre farfurii avea o chiftea în minus. Am repetat isprava la al doilea drum pe care-l făceam, înghiţind încă o chiftea. Îmi ieşeau ochii din orbite în timp ce încercam să înghit. Pentru că au început să intre la bănuieli când m-am întors cu a doua farfurie care nu avea destule chiftele, nu mi-am forţat norocul şi a treia oară. În ziua aceea fusesem triumfător. Nu numai că reuşisem să mănânc o porţie satisfăcătoare de gem dar mâncasem şi două porţii în plus de desert la prânz. Aveam burta plină; am adormit uşor la prânz.

Ultima mea tură de serviciu în bucătărie nu a fost la fel de prolifică. Am încercat iar vechiul meu truc, de data asta cu un cartof de ciocolată, prăjitură care arată cam ca o negresă mai densă. Până aici mi-a fost. Desertul era prea gros pentru a-l putea înghiţi întreg. Am crezut că o să mor înecat chiar acolo pe coridor. Când supraveghetorii şi-au dat seama ce făceam, am fost pedepsit şi mi s-a interzis să mai lucrez în bucătărie. Amintirea momentului în care aproape că m-am înecat a fost mai durabilă decât amintirea pedepsei. Într-un fel, ambele evenimentele au jucat un rol în faptul că mi-am dorit şi mai mult să scap de acolo. E greu de explicat o foame atât de permanentă care să facă un copil să fure mâncare cu o poftă atât de puternică încât aproape să se înece cu ea. Mă săturasem să-mi fie atât de foame mereu aşa că am început să-mi pun în mişcare planul de evadare.

Aşa cum am mai spus, viaţa la grădiniţă era foarte organizată. Dacă era ceva pe care ne puteam baza, aceea era rutina. Am început să-mi observ supraveghetorii în timpul scurtelor pauze din curte. Ştiam exact ce mişcări făceau zi de zi. Chiar am căutat şi ajutorul altor copii. La vremea aceea eram unul dintre cei mai mari băieţi din grădiniţă deci era uşor să le câştig sprijinul. Mi-am făcut cu grijă planurile şi i-am pus pe câţiva dintre ceilalţi copii să-mi acopere absenţa suficient de mult cât să ajung să ies.

După ce am supravegheat şi am învăţat rutina supraveghetorilor, am decis că cel mai bun moment să-mi pun planul în aplicare era în timpul pauzei de jumătate de oră de după somnul de după-amiază. Supraveghetorul curţii era distrat cu o carte, aşa cum mă aşteptam că face, iar eu am ales un loc bun de ascuns lângă un tufiş mare. Imediat după ce a sunat clopoţelul, am-m ghemuit în afara razei lor vizuale şi am aşteptat. Puteam urmări printre frunze formele difuze alte copiilor care alergau la loc, aliindu-se pentru a intra înăuntru pentru începerea orelor de după-amiază. Nu m-am mişcat din ascunzătoare nici după ce ultimul copil a dispărut în clădire. Ştiam că supraveghetorul avea să-şi mai arunce o privire prin curte încă o dată înainte să închidă uşa.

În sfârşit eram singur. Inima a început să-mi bată cu putere. Nu-mi venea să cred că reuşisem. Eram singur în spaţiul de joacă; nu mă căuta nimeni. Nimeni nu realizase că dispărusem. Mai întâi cu grijă, apoi mai repede, am alergat spre poartă şi am reuşit să o deschid, în ciuda faptului că tremuram îngrozitor; apoi am început să merg pe stradă.

Abia când am trezit acolo în stradă mergând pe trotuarul pustiu am realizat cât de nepus la punct era planul meu. Acum că eram liber, habar n-aveam unde să mă duc. Nu mă gândisem la cum o să arate un băiat de cinci ani pe stradă în mijlocul zilei, unde să dorm sau cum

să supravieţuiesc. Eram la doar câteva străzi de casă însă ştiam că nu pot merg acolo. Părinţii mei nu erau acasă însă chiar dacă ar fi fost, ştiam că aveau să se enerveze foarte tare de prostia pe care o făcusem şi aveau să mă ducă înapoi imediat.

Încetul cu încetul am început să simt consecinţele situaţiei în care mă aflam. Nu aveam unde să mă duc. Ştiam că trebuia să mă întorc la grădiniţă. M-am întors şi am început să merg înapoi încet cu capul plecat de tristeţe şi înfrângere. Mă aşteptat pedeapsa, măcar de asta eram sigur. Singurul lucru pe care nu-l ştiam era dacă urma să fie cu o curea sau cu o nuia.

Cu fiecare pas pe care-l făceam pe drumul de întoarcere, picioarele îmi era grele iar pasul îmi încetinea. Până şi poarta părea să scârţâie mai tare la venire decât atunci când am fugit. Copacii păreau nişte soldaţi care se uitau nervoşi la mine în timp ce eu mergeam cu greu pe aleea îngustă. Am urcat scările până la uşa de la intrare şi, ştiind că avea să fie încuiată, m-am întins şi am sunat la sonerie. Aveam obrajii deja plini de lacrimi de frică atunci când când s-a deschis uşa şi supraveghetorul m-a smucit înăuntru de urechi şi a început să mă lovească în cap, să urle şi să mă înjure.

– Neobrăzatule! Nu-mi vine să cred că ai vrut să pleci de aici! Nu-ţi place aici? Îţi dau eu motive să nu-ţi placă aici, obraznicule!

Uşa s-a trântit în urma mea ca ciocănelul unui judecător la proces.

– Vinovat!

Dintre toate pedepsele pe care le-am primit la grădiniţă, incidentul acesta a durat cel mai mult. Mi s-a părut că a durat o eternitate. După aceea le-au spus părinţilor mei ce făcusem iar eu am fost trimis la culcare fără să-mi dea de mâncare şi fără să mă consoleze cineva. În momentul acela mi-a fost mai dor de casă ca niciodată. În seara aceea am plâns până am adormit, exact cum se aştepta supraveghetorul. I-am auzit de multe ori spunând că cea mai bună metodă de a face copil să adoarmă este să-l baţi bin.

– Lasă-l să plângă, spuneau ei. Adoarme cât ai zice peşte.

Acum nu doar că trebuia să îndur durerea fizică şi foamea pentru că nu luasem cina dar mai eram şi supravegheat mult mai strict. Pentru mine asta însemna cea mai rea parte a faptului că nu reuşisem să scap – ştiam că nu voi mai avea alte ocazii să mai încerc o dată. Asta însă nu n-am împiedicat să visez în continuare şi să plănuiesc o altă tentativă de a scăpa. În toamna ultimului an de grădiniţă eram gata să încerc iar. De data asta m-am decis să fug pe timp de noapte. Am căutat încă o dată ajutorul prietenilor. Am aşteptat până când toată lumea din

căminul aglomerat adormise. Apoi, am adunat cât de multe perechi de şosete de iarnă am găsit şi am început să le legăm unele de altele ca să facem o frânghie. Planul meu este să cobor de la fereastra de la etajul doi spre libertatea care mă aşteptat în curtea nesupravegheată de dedesubt.

Era o noapte senină cu multe stele care mă invitau să-mi duc mai departe planul. Stăteam pe pervaz, gata să cobor în noapte întunecată când mi s-a făcut frică şi m-am răzgândit. Puteam să-mi imaginez ce mamă de bătaie aveam să iau de data asta. Cu inima grea de dezamăgire, am tras înapoi frânghia din şosete şi am trăit o noapte neliniştită privindu-mi soarta şi faptul că nu aveam scăpare.

A fost prima oară din copilăria mea când am acceptat situaţia aşa cum era. Era imposibil să scap din instituţia aceea îngrozitoare. Era foarte deprimant însă ştiam că într-o zi aveam să am şi momentul meu. Am învăţat de mic să caut alternative şi să mă gândesc cum anume îmi vor afecta viaţa alegerile pe care le fac. Am învăţat că vroiam să scap şi că, mai devreme sau mai târziu, aveam să-mi găsesc drumul către libertate.

3.VIAŢA ACASĂ

Verile aduceau cu ele o pauză de la structura rigidă a grădiniţei însă nu erau zilele libere pline de bucurie şi joacă pe care abia le-aşteaptă majoritatea copiilor. Pentru mine şi fratele meu, verile însemnau o combinaţia între două lucruri: zile lungi în care eram încuiaţi singuri în casă şi săptămâni lungi şi grele petrecute în ţară la bunicii noştri. Îmi amintesc de zilele lungi şi caniculare din ambele scenarii încă de la vârsta de patru ani şi până când am avansat cu luptele în clasa a doua sau a treia şi am intrat în taberele de vară de lupte.

Cu toate acestea, înainte să merg în tabere, aveam aceeaşi rutină an după an. Când eram acasă şi părinţii noştri trebuiau să plece la muncă, ne încuiau în casă şi ne lăsau să avem grijă de noi înşine până când se întorceau ei casă după-amiaza. Din moment ce mâncarea era gătită pentru o săptămână întreagă, prânzul nu era o mare problemă. Dacă ne era foame, ne serveam singuri. Lucrul care conta cel mai mult era să facem curăţenie în urma noastră. Mama mea ura mizeria – orice fel de mizerie. Când venea acasă, era vai şi amar de noi dacă găsea chiar şi firimitură pe jos. Uram să ţipe cineva la mine aşa că aveam grijă mereu să fac curăţenie lună în

apartament înainte să ajungă ea acasă. Indiferent cât de multă grijă aveam, mereu reuşea să găsească ceva în neregulă.

Mai târziu, când începea şcoala, eram încuiaţi în apartament de când veneam de la şcoală şi până când veneau părinţii noştri de la serviciu. Pe vremea aceea, singurele reguli pe care le aveam erau să ne facem temele şi să nu facem mizerie. Ori de câte ori eram singuri acasă, Cristi şi cu mine trebuia să găsim propriile modalităţi de distracţie. Pe timp de zi nu era program la televizor şi probabil că nu trebuie să vă spun câtă imaginaţie şi energie au doi băieţi năzdrăvani. Pe timpul zilei eram liberi să dăm curs imaginaţiei. Lucru care putea, bineînţeles, să scape de sub control din când în când.

Îmi aduc aminte momentul în care am decis să facem un mic foc pe balcon. Vântul bătea suficient cât să ducă cenuşa prin împrejurimi aşa că o parte a ajuns şi dedesubtul nostru şi a aprins ceva în balconul de sub noi. Am intrat în panică şi l-am sunat pe vecinul care locuia în apartamentul de sub noi şi am primit răspunsul nervos:

– Voi aţi făcut asta. Voi aţi aprins focul.

Ni s-a părut o veşnicie timpul petrecut cărând apă, sticlă cu sticlă, de la noi din bucătărie ca să o aruncăm dozele mici de apă cât de bine am putut peste flăcările mocnite de dedesubt. Căram apă din bucătărie la nesfârşit pentru a domoli focul. Singurul beneficiu al structurilor de beton este faptul că nu eram în pericol de a da foc la toată clădirea însă până să reuşim noi să stingem tot focul, apartamentul nostru s-a umplut de un fum negru şi de duhoarea murdară a unui foc mocnit. Nici nu mai e nevoie să spun în ce necaz am intrat în seara aceea.

Dintre toate poznele noastre, Cristi a fost cel care a plătit preţul cel mai mare. Într-unul dintre jocurile noastre de rol de după-amiază, când era rândul meu să-l iau la rost pentru cine ştie ce, l-am legat de mâni la spate şi mi-am început interogatoriul. Intrând pe bune în pielea personajului, l-am lovit. Şi-a pierdut cumva echilibrul şi s-a răsturnat în poziţia perfectă cât să-şi rupă clavicula. L-am ajutat să se întindă în pat însă e tot ce-am putut să fac. Stătea întins acolo cu osul ieşit în afară într-un unghi grotesc. Nu era nimeni acasă. Eram încuiaţi pe dinăuntru şi nu puteam deschide uşa să cer ajutor.

Chiar dacă aveam telefon, nu era nicio posibilitate să dăm de cineva. Nu aveam voie să-i sunăm pe părinţii noştri la muncă. Nu doar că riscam să aibă probleme dar sistemul în sine era atât de incomod că trebuia să iei legătura cu nu ştiu câţi operatori încât era aproape imposibil ca apelul chiar să ajungă la unul dintre părinţi. Nu-mi părea bine pentru ce făcusem însă îmi

amintesc că i-am spus lui Cristi că nu aveam ce să fac şi că trebuia să aştepte până când venea cineva acasă. Cristi a zăcut acolo cu dureri mari, încercând să stea cât mai nemişcat cu putinţă timp de două ore extrem de lungi.

Când au venit părinţii noştri au vrut, cum e şi firesc, să ştie ce s-a întâmplat. Îmi era teamă de beleaua în care intrasem însă ştiam că nu aveam ce să spun decât adevărul:

– Ne jucam. L-am lovit şi a căzut.

Enormitatea dezastrului era atât de mare încât nu exista pedeapsă suficient de drastică pe care să ne-o aplice. Din moment ce eram amândoi implicaţi, părinţii nostru s-au gândit că s-au întâmplat suficiente necazuri. Cristi şi-a plătit pedeapsa fizic însă vinovăţia pe care am simţit-o după aceea, a fost cu siguranţă o pedeapsă în sine. În săptămânile care au urmat până când fratele meu a scăpat de ghips, eram ca în pacea de după război; eram cei mai cuminţi băieţi din lume.

Când fratele meu şi cu mine nu dădeam foc din greşeală la clădire şi nici nu ne răneam unul pe altul, zilele erau mai mult sau mai puţin la fel. Fie că era o zi caniculară de vară sau o după-amiază geroasă, eram închişi în casă până la ora patru. Aşteptam ca nişte câini să vină cineva acasă să putem ieşi afară să alergăm. Tot ce vroiam era să ieşim afară. Atâta timp cât terminat de scris şi de învăţat, aveam voie să ieşim afară în timpul săptămânii şi să ne jucăm până când se întuneca. Atât de mult ne doream să ieşim afară încât, credeţi-mă, mereu terminam de scris şi de învăţat. Nu conta cât de cald sau de frig era afară, ţâşneam pe uşă afară şi nu ne întorceam până când mama nu se apleca peste balcon şi ne chema în casă.

Aşa era pentru majoritatea familiilor din Bucureşti. Copiii stăteau înăuntru până când părinţii veneau acasă. De îndată ce adulţii ajungeau acasă, copiii ieşeau primind şi avertismentul:

– Dacă ieşi afară, stai afară. Nu veni în casă până când nu eşti gata să stai în casă.

La fel era şi în weekenduri. Imediat ce terminam de făcut treaba în casă, ne uitam peste balcon către stradă. Dacă erau şi ceilalţi copii afară atunci aveam şi noi voie să ieşim. Cristi şi cu mine alergam jos şi petreceam toată ziua afară. Nici foame, nici setea sau nevoia de a merge la toaletă nu erau suficiente cât să ne convingă să mergem înapoi în casă. Nu conta cât era ceasul, dacă mergeam în casă, rămâneam în casă. Niciun copil nu-şi dorea asta, mai ales eu. Lucrul acesta ar fi însemnat să fiu blocat în apartament cu mama. Nu exista nimic de care să am atât de mare nevoie încât să mă convingă să mă întorc cu un minut mai devreme decât trebuia. Ori de câte ori eram acasă, vroiam afară. Când eram afară, vroiam să stăm afară.

În weekenduri, străzile mişunau de copii ieşiţi afară la joacă. Pentru că nu erau multe maşini iar străzile erau ocupate mai mult de pietoni, nu prea aveai de ce să-şi faci griji cu privire la siguranţă. Era liberi să ne jucăm cum vroiam. Mai vedeam uneori pe mama vreunui copil arătând semne discrete de dragoste şi afecţiune, făcându-mă să conştientizez scurt cu amărăciune aceste lipsuri în ce o priveşte pe mama. În general ignoram momentele acelea şi mă concentram mai tare pe jocul pe care-l jucam. Era plăcut să fiu afară cu alţi copii, să ne jucăm şi să fiu liber de la reguli, treburi casnice sau critici.

Disciplina era o altă parte din viaţa de zi cu zi. Totul trebuia să fie în ordine, de la regulile care guvernau ţara la regulile care guvernau apartamentul nostru. Singura diferenţă era arbitrul acelor reguli. Acasă era, bineînţeles, mama. Era iute la mânie iar toleranţa ei către neascultare era foarte scăzută. Mama mea aplica filozofia românească de a nu arăta dragostea ci doar disciplina. Era expertă în acest sens. Nu mă ţinea niciodată în braţe, nu-mi spunea că mă iubeşte şi nici nu făcea vreun gest de bunătate către vreo unul dintre noi. Mi se părea că o încasez mereu din cauza temperamentului ei aspru însă ştiu că fratele, sora şi tatăl meu aveau partea lor.

Tatăl meu avea un spirit patern şi ne înţelegeam bine însă furia mamei mele era forţa dominantă în apartament tot timpul. Tatăl meu, un om simplu şi calm, avea un suflet bătrân şi un aer de înţelepciune ce plana asupra lui. În copilăria mea, era ca un diplomat de pace, având mereu grijă să ne înţelegem cu mama. Are 1 metru 77 înălţime, o constituţie zveltă şi bunătate care-i oglindeşte comportamentul liniştit. Singurul lucru care-l enerva era tensiunea dintre mama şi noi. În încercările lui de a păstra pacea, ajungea să se implice în certuri inutile cu ea.

Tata şi mama ţipau unul la altul iar mama ţipa la noi. Mereu găsea un motiv din care să ţipe. Încă de când eram mic, am încercat să stau cât mai departe posibil de ea. Braţele ei nu erau un loc unde să găsesc căldură şi siguranţă. Orice copil are nevoie de dragoste maternă. Am găsit dragostea asta în lupte pentru că acasă nu mă aştepta nimeni.

Erau două lucruri de care aveam destul acasă şi acestea erau ţipatul şi regulile. Casa noastră era plină de reguli. Orice încălcare sau cel mai mic pas greşit însemna că ai dat de belea. Nu trânti uşa. Nu intra încălţat în casă. Nimic nu era vreodată nelalocul lui. Hainele trebuiau împăturite şi puse în şifonier. În fiecare duminică dimineaţa ne trezeam şi făceam curăţenie generală în apartament fără să schimbăm o vorbă. Nu vorbi; fă curat. Nu aveam voie să ne plimbăm prin casă cu mâncarea sau să mâncăm în altă parte în afară de masa din bucătărie. Mesele erau pentru mâncat şi nu pentru socializat. Nu aveam voie să vorbim la masă. Trebuia să

mănânci, să strângi după tine şi să pleci. Dacă lăsai şi cea mai mică urmă de firimituri pe masă sau pe jos, mama se pornea pe ceartă.

În zilele în care eram încuiaţi în casă trebuia să avem mare grijă să curăţăm după noi. Dacă uitam şi cel mai mic detaliu, dădeam de necaz. Îmi amintesc faptul că mă târam în patru labe şi inspectam fiecare milimetru de podea căutând urme de mizerie sau firimituri înainte să ajungă mama acasă. Nu vroiam să riscăm să ne certe şi să nu ne mai lase afară.

Nimic nu a fost distractiv acasă cât am fost copil însă era acasă şi era mai bine decât în altă parte cum ar fi la grădiniţă sau la bunicii mei la ţară. Eu şi cu Cristi eram trimişi să stăm la ei două luni pe timp de vară, câteva zile iarna şi, pentru că aveau o vie mică, două săptămâni în fiecare toamnă ca să ajutăm la culesul strugurilor. Faptul că plecai din mizeria din oraş pentru câteva săptămâni la ţară ar fi putut părea vacanţa ideală pentru nişte băieţi ca noi însă, credeţi-mă, nu era deloc aşa. Eram trimişi acolo ca să nu se mai împiedice de noi prin casă şi să muncim. Când eram foarte mic, patru sau cinci ani, sora mea mergea cu noi. Pe măsură ce-am crescut cu toţii a încetat să mai vină, aşa că am mers doar eu cu fratele meu câţiva ani. Probabil că adulţii considerau că era rândul nostru. Tot ce ştiu este că m-am bucurat atunci când luptele mi-au dat o scuză să nu mă mai întorc acolo.

Bunicii mei locuiau într-o zonă foarte rurală. Şi nu aveau o căbănuţă simpatică ci locuiau într-o cocioabă dărăpănată care era probabil mai veche decât ei. Prin sat te puteai transporta doar cu căruţa trasă de măgari sau pe jos. Nu aveam canalizare, lucru care însemna că nu aveam duş şi nici toaletă. Acolo toaleta însemna un petec de curte cu o gaură în pământ. Pe timp de vară nu aveai cum să scapi de mizerie, căldură şi de ţânţari. Deşi eram destul de mic, era perfect conştient de cât de îngrozitoare erau condiţiile şi, nu mai e necesar să spun, uram să merg acolo.

Unchiul, mătuşa şi două nepoate locuiau vizavi. Pentru că toate casele erau atât de mici şi înghesuite, ajungeam de obicei să dorm la unchiul meu, lucru care adăuga şi mai multă nefericire în săptămânile acelea pentru că unchiul meu era rău până în măduva oaselor. Nu avea o vorbă bună pentru nimeni, mai ales pentru doi băieţei delicaţi de la oraş. Nu eram obişnuiţi cu munca grea de la fermă iar el nu pierdea nicio ocazie să ne amintească lucrul acesta. Unchiul meu nu se sfia să ne spună ce viaţă uşoară aveam la oraş. Bineînţeles că noi nu credeam că viaţa era aşa uşoară însă el credea că e de datoria lui să ne înveţe o lecţie.

Viaţa la ţară în România era foarte grea. Mereu era foarte mult de lucru, mai ales vara. Fermele, inclusiv cea la care muncea familia mea, erau independente. Nu erau magazine cu alimente prin împrejurimi. De câte ori mergeam acolo, părinţii mei duceau provizii de făină, zahăr şi alte produse non alimentare care puteau fi cumpărate doar de la oraş. Nu numai că trebuia să te asiguri că ferma producea suficient cât familia să supravieţuiască un an, dar guvernul lua şi el partea lui. Şi, bineînţeles, partea guvernului era pe primul loc.

Condiţiile precare de trai era doar o parte din greutăţile pe care le îndurau familiile de la sate. Deşi în anii 1980 exista suficientă tehnologie în agricultură, în satele din România nu era disponibilă. Totul era făcut manual. Noi eram acolo să ajutăm cu recolta: porumb vara, struguri toamna. Toată lumea era pe câmp de dinainte să răsară soarele şi se apuca de cules. Ne petreceam toată ziua tăind porumb sau culegând struguri. Ambele munci erau grele însă culesul strugurilor însemna să stai aplecat ore întregi iar spatele ne era înţepenit şi ne durea zile întregi după ce terminam de cules. Şi căldura îşi spunea cuvântul pe timpul verii. Dar niciunul dintre aceste neajunsuri fizice se compara cu căutătura urâtă a unchiului meu. Ne supraveghea fiecare pas cu o precizie severă, asigurându-se că nu rămânea niciun strugure să putrezească pe lăstar sau pe pământ.

Fiecare zi era la fel ca oricare. Ne trezeam, mâncam, făceam treburi casnice şi apoi plecam pe câmp. Restul zilei era plin de muncă grea şi plictisitoare. Taie porumbul. Culege strugurii. Umple coşul, du-l la remorcă şi întoarce-te apoi pe rândul unde ai rămas pentru a-l umple iar. Nu aveam timp de joacă, nu că am mai fi avut energie să ne jucăm chiar dacă am fi avut timp. Până seara, adunam tot efortul pe care-l mai aveam să mâncăm şi să ne culcăm. Mănâncă, munceşte, dormi – asta era vara la ferma bunicilor.

Să fiu sincer, într-un an, am avut parte de puţină diversitate pe parcursul şederii mele acolo. Era toamnă şi culesul viei aproape că se terminase. Cuva era plină de struguri mari şi copţi, gata să se facă vin. Nu existau pe atunci maşinării iar zdrobirea strugurilor se făcea pe stil vechi – călcând pe ei. Această activitate cădea de obicei în sarcina copiilor pentru că erau mai mici, mai activi şi în general se distrau să sară de colo-colo ca să strivească strugurii. În anul în care eu şi cu Cristi am fost suficient de mari să participăm abia aşteptam să ne alăturăm luăm parte la distracţie. După atâtea zile obositoare şi atâtea ore de cules struguri, abia aşteptam să ne băgăm în cuvă împreună cu nepoatele noastre. La început călcatul strugurilor a fost foarte distractiv. Însă ceea ce părea a fi un lucru bun al verii petrecute la fermă s-a transformat în scurt timp într-un coşmar.

Nu aveam noi habar pe atunci că acidul din struguri începe să atace pielea expusă care nu este tratată şi imună la efectele secundare. Fiind prima mea participare la zdrobire, nu aveam habar cât de rău avea să fie după aceea. Până să ies din cuvă, mă mâncau deja picioarele de muream. Nu exista scărpinat pe lumea asta care să aline mâncărimea dureroasă. M-am scărpinat încontinuu până când pielea mea deja umflată a început să se jupoaie şi să sângereze. Am crezut că înnebunesc dacă nu fac ceva să-mi treacă însă niciuna dintre rudele mele nu mi-a oferit ceva care să-mi aline mâncărimea îngrozitoare care-mi ardea picioarele. Însă în loc să ne consoleze sau să se ofere să ne ajute, rudele mele se distrau copios pe seama stării groaznice în care ne aflam eu şi Cristi.

– Ia uitaţi şi la sensibilii de la oraş! Strigau şi râdeau cu poftă între ei în timp ce se uitau la noi cum ne înfigeam unghiile în piele.

Oricât de tare uram conformismul de la grădiniţă sau regulile stricte ale mamei mele, momentul acela se deosebeşte de celelalte. Una era să fii mustrat, să ţipe cineva la tine sau chiar să fii pedepsit şi alta era să râdă membrii familiei de tine când treci prin dureri îngrozitoare. A fost o experienţă traumatizantă pentru mine la vârsta aceea. Îi uram pentru că râdeau. Uram tot ce

avea legătură cu ferma şi cu zdrobitul strugurilor. Niciodată nu mi-am dorit mai mult să fiu acasă ca în momentele acelea. Şi deşi eram nevoit să mă întorc la fermă în anul următor, nu m-am mai băgat niciodată în cuvă. La fel ca şi grădiniţa, ferma era ceva ce trebuia tolerat şi îndurat. Dar toate astea aveau să se schimbe în scurt timp.

În toamna anului în care am făcut şase ani am început şcoala. Eram foarte entuziasmat să încep şcoala însă am aflat în scurt timp că nu era cu mult mai bună decât grădiniţa. Am avut o învăţătoare mică şi rea care ne-a băgat în sperieţi – disciplina era în continuare prima regulă. Era pedepsiţi drastic dacă nu veneam cu tema terminată şi, dacă cineva vorbea neîntrebat, învăţătoarea îl lua de păr pe cel care a îndrăznit să facă asta şi-l dădea cu faţa de bancă. Şcoala nu era decât un stagiu în plus la adaptare. Acolo am învăţat să fac tot ce pot ca să mă feresc de necazuri. Singura diferenţă între grădiniţă şi şcoală era faptul că nu trebuia să plec de acasă. Pentru că şcoala era foarte aproape de casă, era practic liber să merg până acolo şi înapoi singur. Asta era partea care-mi plăcea.

Nu ştiam eu pe atunci că în doar câteva luni aveam să descopăr luptele şi că orizonturile mele aveau să se lărgească. Tot ce se întâmplase până atunci mi-a format dorinţa de a lupta pentru a face propriile alegeri cu privire la viaţa mea şi să plănuiesc în subconştient să evadez. Într-un mediu în care alegerile nu sunt ceva obişnuit şi în care oamenii nu am nimic de spus despre modul lor de trai şi nici nu au capacitatea de a-şi spune părerea, şanele ca cele pe care urma să le întâlnesc erau foarte rare. Nu era nevoie decât de o mişcare greşită sau de un moment de nehotărâre ca să pierd totul. Poate pentru unii era în regulă să trăieşti de pe o zi pe alta. Pentru mine? Ei bine, deja stăteam cu ochii larg deschişi în căutarea oricărei ocazii care m-ar fi putut salva de la plictiseala unei vieţi predefinite. Nu ştiam ce fel de şansă va fi – şi cu siguranţă că nu am gândit-o chiar în termenii aceştia la vârsta aceea – dar ştiam că vroiam altceva. Când am descoperit luptele, mi-am descoperit viitorul.

4. PRIMA EXPERIENŢĂ CU LUPTELE

Prima mea experienţă cu luptele a avut loc când aveam şase ani. Mă luptasem o grămadă cu fratele şi prietenii mei când ne jucam însă prima mea experienţă cu sportul şi cum antrenamentul adevărat a fost când un vecin de-al meu s-a oferit să mă ia cu el la antrenament

într-o zi. Era antrenor de lupte la un liceu din apropiere şi soarta a fost că locuia în acelaşi bloc cu mine. Oricât de entuziasmat am fost să merg la sala de lupte, habar nu aveam eu ce impact avea să aibă ziua aceea asupra vieţii mele. Am intrat în sala de sport şi m-am îndrăgostit.

Sala de lupte avea două saltele vechi cu o husă care mi-a provocat nenumărate iritaţii pe parcursul anilor. Mai erau şi două frânghii de căţărat pe care luptătorii le foloseau după fiecare antrenament. Sistemul defect de încălzire şi lipsa aerului condiţionat nu lăsau pe nimeni să uite în ce anotimp eram. Prima mea vizită a fost pe timp de vară aşa că toată lumea avea cât mai puţine haine posibil în timpul antrenamentului ca să poată îndura căldura înăbuşitoare şi umiditatea. Dar nimănui nu părea să-i pese; fiecare luptător din sală arăta atât de viguros. Toţi arătau atât de puternici. Am ştiut din prima că-mi doresc să fac asta mai mult decât orice. Eram absolut vrăjit.

Uitându-mă la băieţii mai mari am văzut puterea. Am văzut ceva ce ştiam că am nevoie ca să pot să suport situaţia de acasă şi de la şcoală. Era clar că locul acela era adevărat – nu era uns cu nicio alifie. Toată lumea spunea lucrurile verde-n faţă. Eram deja obişnuit de acasă cu forma aceasta abruptă şi directă de comunicare. Am văzut o echipă, o familie şi am vrut să fac parte din ea. Stăteam pe bancă şi mă uitam la băieţii aceia puternici şi transpiraţi cum se luptau pe saltea şi mi-am zis în sinea mea:

– Îmi doresc că într-o zi să fiu exact ca ei: puternic şi independent.

Când am ajuns în ziua aceea acasă, l-am implorat pe tatăl meu să mă dea la lupte. A ezitat, în mare partea pentru că eram atât de mic iar sala de sport era în partea cealaltă de oraş. Am plâns şi l-am implorat zile întregi. Într-un final tatăl meu mi-a dat voie să mă înscriu după ce vecinul nostru antrenor l-a asigurat că n-are de ce să-şi facă griji şi că luptele îmi vor face bine. Erau în culmea fericirii şi abia aşteptam să încep.

Nu era uşor să mergi zilnic la antrenamente însă nu-mi păsa. În fiecare zi după şcoală îmi făceam temele şi plecam la sala de sport pentru antrenamentul de la ora patru. Pentru că părinţii meu lucrau amândoi, mergeam singur şi la dus şi la întors, indiferent că afară era soare, ploua, ningea sau se întuneca. Porneam spre staţia din apropierea casei noastre cu rucsacul şi cu cei doi lei pe care mi-i dădea tata pentru metrou (mă strecuram pe sub bare ca să-mi cheltuiesc banii puţin pe diverse ronţăieli ori de câte ori puteam). Metroul era principalul mijloc de transport în Bucureşti, lucru care însemna că era mereu foarte aglomerat. Pentru că eram atât de mic, era foarte greu să urc şi să *rămân* înăuntru. Trebuia să-mi fac loc prin mulţime pe peron sau

în metrou ca să pot urca sau coborî. Şi mai important de atât, ori de câte ori metroul oprea într-una dintre cele şase staţii din drumul meu, trebuia să mă prind de o bară şi să mă ţin cât de tare puteam pentru a evita să fiu împins între uşi odată cu mulţimea de oamenii mare care-şi făcea loc să coboare. Fiind atât de mic, în timpul orelor de vârf din zilele caniculare de vară, îmi era foarte greu să respir în timp ce eram strivit ca o sardină între atâtea trupuri. Dar nu-mi păsa; mergeam la antrenament şi acesta era singurul lucru care conta.

Pe vremea aceea, exista în România un protocol social nescris dar strict care spunea că tinerii trebuiau să ofere locul către cei mai în vârstă. Dacă nu făceai asta, toată lumea din jur avea să te certe şi să te urle la tine până când te ridicai. Aşa că chiar dacă se întâmpla să găsesc un loc, nu-l păstram pentru prea mult timp. Imediat ce mă vedea un adult – pe copilul acesta mic care stătea jos – vedea direct peste mine şi-mi lua locul. Am învăţat să-mi găsesc pur şi simplu o poziţie bună şi să mă ţin bine până când ajungeam la staţia mea. De acolo mai mergeam câteva străzi până la sală. Fiecare drum dura între patruzeci şi cinci de minute şi o oră însă era un preţ mic pe care-l plăteam pentru a putea să particip la un sport care-mi plăcea atât de mult. Şi plus de asta însemna că eram plecat mai mult timp de acasă. Orice lucru care mă ţinea departe de casă, fie şi un drum lung şi adesea incomod cu metroul, era binevenit.

Uitându-mă în urmă, faptul că mi-era atât de greu să ajung la antrenament m-a ajutat la fel de mult cât m-a ajutat sportul în sine la vârsta aceea. Am învăţat să fac faţă greutăţilor pentru a obţine ceea ce vroiam. Nu, nu era un drum uşor pe care să-l poată face un copil aşa mic însă merita din plin. Acesta era încă un aspect al vieţii de zi cu zi pe care-l înduram şi de care nici nu mă gândeam să mă plâng. Şi chiar m-a ajutat ulterior când am venit în America. Nu aveam nevoie ca lucrurile să fie confortabile sau uşoare. Chinul făcea parte din rutina din România. Nu exista nicio zonă de confort la care să mă întorc, aşa că am ştiut că trebuie să las capul jos şi să trec de primii ani în America, exact aşa cum, cu mulţi ani în urmă, trebuia să mă fac mic şi să mă ţin strâns în metrou.

Luptele au devenit prioritatea mea numărul unu în fiecare zi. Nu era nimic care să mă ţină departe. Îmi amintesc cel mult de o dată sau de două ori când fratele meu mă convingea să lipsesc de la antrenament dintr-un motiv sau altul; îmi părea atât de rău după aceea şi nu mă puteam ierta pe mine sau pe el că m-a convins să stau acasă. Colegii îmi erau ca o a doua familie iar antrenorii îmi erau toţi ca nişte taţi. Pentru aproximativ un an, luptele erau ca un fel de joacă

însă pe măsură ce am împlinit şapte sau opt ani, am devenit dedicat cu totul şi îndrăgostit de acest sport. Într-un fel, luptele umpleau golul creat de mama mea detaşată emoţional de noi.

Petreceam cât de mult timp puteam la sala de sport. Şcoala nu era decât ceva ce trebuia tolerat. Deja am povestit cât de groaznică putea să fie învăţătoarea mea, aşa că singurul meu scop era să trec de ore în fiecare zi, să mă feresc de necazuri şi să merg la sală. În zilele în care nu trebuia să merg la şcoală, eram la sală încă de la prima oră. Uneori trebuia să merg acasă la prânz şi apoi să revin pentru antrenamentul de după-amiază însă în majoritatea dăţilor stăteam acolo toată ziua, de la răsărit şi până la căderea serii.

Când nu eram pe saltea la antrenament, mă uitam la băieţii mai mari cum se antrenau. Când eram foarte mic şi abia mă apucasem de sport, antrenorii le puneau pe noi ăştia mai mici să stăm pe bancă după antrenament şi să ne uităm cum se antrenează băieţii mai mari. Îmi amintesc că eram fascinat de puterea şi de duritatea lor. Probabil că antrenorii ştiau cât de motivant putea să fie spectacolul acesta pentru copiii noi, pentru că eu atunci şi acolo m-am hotărât că luptele aveau să mă facă la fel de puternic şi de dur ca băieţii aceia. Era destul de des întâlnit la copii să se înscrie la lupte şi apoi să se lase după vreo doi ani când devenea mai multă muncă şi mai puţină joacă. Însă eu mă hotărâsem încă din prima zi; vroiam să fiu exact ca băieţii cei mari. Mă înhămasem la asta pe durată nedeterminată.

Mai era ceva care-mi atrăsese atenţia în timp ce aşteptam să intru la antrenament într-o zi. Vreo doi dintre luptătorii mai mari vorbeau despre competiţia următoare – în Germania. *Germania*?! Repetam entuziasmat în gând. *Adică au ocazia să plece din ţară*? Nimeni nu apuca să iasă din România şi totuşi aceşti băieţi vorbeau despre o excursie viitoare în Germania de Est. Eram absolut fascinat şi entuziasmat de ce însemna lucrul acesta şi de şansele care mi se dezvoltau în minte. Şi uite aşa am început eu, un copil obsedat de demult de evadare, care deja plănuise şi încercase să scape din grădiniţa mea soră cu închisoarea să văd luptele – un sport pe care-l iubeam – ca pe un bilet de plecare. Mi-am dat seama la momentul respectiv că dacă mă ţineam de ele, luptele aveau să fie o cale de a pleca din ţară şi de a scăpa de mama mea, de şcoală, de tot. Momentul acela a avut un impact atât de mare asupra mea încât încă mai aud vocea luptătorului aceluia; o port permanent cu mine în gând.

Prezenţa mea în sala de lupte m-a făcut să simţit prima dată gustul a ceea ce am visat mereu – gustul libertăţii. Când eram acolo, mă simţeam liber. Nu trebuia să suport certurile mamei mele sau plictiseala opresivă a comunismului care acoperea oraşul. Mă simţeam în largul

meu, făceam ce îmi plăcea şi ştiam că luptele mi-ar putea oferi cândva şansa de a pleca. Între timp, antrenamentele mă ţineau ocupat şi-mi ofereau ceva pe care să mă concentrez. Luam luptele în serios şi mă antrenam din greu, aproape că tratam acest sport ca pe un serviciu cu mult timp înainte ca ideea de luptele pe post de carieră să-mi treacă prin cap.

În scurt timp, munca mea intensă a dat rezultate. La opt ani am câştigat prima mea competiţie, depăşind fiecare copil din grupa mea, chiar dacă eram absolut îngrozit să concurez aşa devreme. Medalia aceea de aur m-a făcut să simt primul gust al victoriei şi, mai important decât toate, a fost prima dată când am fost răsplătit pentru eforturile mele. Sub regimul comunist toată lumea trebuia să fie la fel aşa că nu erau prea multe ocazii să ieşi în faţă sau să încerci să fii cel mai bun la ceva. În schimb cu luptele, lucrurile stăteau cu totul altfel. Chiar dacă programul de lupte era condus de guvern, vroiau câştigători. Sportul era poate singurul domeniu în care oamenii aveau voie să strălucească. Mă consider foarte norocos din acest punctul de vedere că m-am născut în Bucureşti unde se făceau antrenamentele.

Pentru că guvernul era interesat necondiţionat de găsirea următoarelor vedete sportive, cu cât deveneai mai bun, cu atât mai multe beneficii şi ocazii se iveau. De exemplu, luptătorii mâncau mai bine la sala de sport decât îşi permiteau majoritatea cetăţenilor să mănânce acasă. Erau destule competiţii locale cu medalii de aur de câştigat şi fiecare victorie nu făcea decât să-mi întărească dorinţa de a mă strădui şi mai mult. Sala de sport era un loc unde puteam să fiu cu prietenii mei şi să mă distrez în timp ce îmi croiam un drum spre ceva.

Competiţiile şi taberele de antrenament erau cele mai mari două ţeluri ale mele la momentul respectiv. Îmi doream foarte mult să merg în cantonamentele de câte două săptămâni care se organizau pe parcursul anului. Toată lumea vroia să fie aleasă pentru cantonament. Erau tabere de antrenament unde douăzeci de norocoşi dintre noi erau selectaţi să meargă să mănânce, să respire şi să doarmă lupte toată ziua, în fiecare zi. Am mai spus că erau tabere de locuit, lucru care însemna că stăteam două săptămâni întregi departe de mama mea? Nu cred că exista cineva în sala aceea care să-şi dorească mai mult ca mine să fie selectat.

În zilele selecţiei, cei treizeci sau patruzeci de copii din clasa mea ne petreceam ziua antrenându-ne ca de obicei. Apoi, la semnalul antrenorului, ne grăbeam să le aliniem, sperând din tot sufletul să ne auzim numele strigat. Aveam mereu atâtea emoţii când aşteptam să citească lista. Cantonamentul însemna două săptămâni departe de casă – uneori la multe, alteori la Marea Neagră – în care ne antrenam şi petreceam timpul cu prietenii zi şi noapte. Totul era plătit aşa că,

pentru a putea merge, tot ce trebuia să faci este să fii suficient de bun să fii ales. Cu fiecare nume citit, deveneam din ce în ce mai agitat. Încă unul ales, un loc în minus disponibil. Apoi, în sfârşit îmi auzeam numele şi răsuflat uşurat. Eram ales! Era mereu un sentiment incredibil însă niciunul nu se compară cu momentul în care mi-am auzit numele strigat pentru prima oară. Şi cantonamentul se dovedea a fi tot ceea ce sperasem aşa că, la întoarcere, scopul meu era să merg iar. Şi iar. Şi iar.

Pe măsură ce se apropia momentul în care se făceau listele pentru cantonament, mulţi din colegii mei de echipă încercau să influenţeze antrenorii venind la mai multe antrenamente sau muncind mai greu decât de obicei. În schimb eu eram mereu acolo şi mereu munceam cât de mult puteam. Deşi nu aveam nicio garanţie că aveam să fiu selectat pentru cantonament şi niciodată n-am fost niciodată mulţumit de şansele mele de a fi ales, am reuşit să intru în cel puţin trei sau patru cantonamente în primii doi ani. Mai târziu am ajuns să fiu pe listă la toate. În general, când nu aveam şcoală, locuiam în cantonament. Pentru că numai cei mai buni erau aleşi să meargă, eram de regulă cu acelaşi grup de copii. Cu toţii erau printre cei mai buni din serie şi am devenit repede ca fraţii, petrecându-ne tot timpul împreună având luptele ca interesul nostru comun.

Ca un bonus, nu a trebuit să-mi mai petrec niciodată vreo vară nefericită muncind şi culegând recolte la ferma bunicilor mei. La zece ani petreceam deja mai mult timp cu familia mea de la lupte decât cu familia mea reală. Recompensele muncii mele se arătau mai repede şi cu mai multă frecvenţă, lucru care mă ambiţionat să încerc şi mai mult. Ceea ce a început ca un hobby şi ca o distragere de la viaţa obişnuită – petrecând timp cu prietenii şi făcând ceea ce-mi plăcea – s-a transformat în scurt timp în ceva mai mult.

Deşi nu aş putea să explic exact ce însemnau luptele pentru mine, am avut cumva sentimentul că acest sport a fost luminiţa de la capătul tunelului. Luminiţa aceea mi-a hrănit spiritul competitiv. Străluceam în competiţii, probabil pentru că acumulasem atât de multă furie de la o vârstă atât de fragedă. Luptele mi-au cale de a scăpa de ea pe măsură ce eram şi mai implicat. Am încetat să mai fiu bătăuşul şcolii în încercarea mea de a mă descărca pe restul lumii. Îmi dau seama acum că luptele mi-au oferit modalitatea de a face faţă tuturor prostiilor care-mi umpleau viaţa. Nu conta faptul că în sala de sport nu era aer condiţionat sau calorifere sau că trebuia să-mi petrec două ore pe zi dus-întors; nu m-am gândit niciodată să renunţ.

Într-un fel, chinul este cel care o face să merite. Nimic nu vine uşor. Chiar şi când eram copil, dacă ceva venea prea uşor, nu mai părea să aibă valoare. Provocările pe care le-am experimentat în anii aceia chiar m-au ajutat să-mi cultiv o dorinţă interioară de a reuşi. Încă din amintirile mele cele mai timpurii, m-am ambiţionat să ating diverse obiective. Uneori am eşuat însă într-un final, am făcut în aşa fel încât acele visuri şi idealuri să devină realitate.

Toţi cei care au succes le mulţumesc celor care i-au ajutat să ajungă acolo. Poate că pare ciudat însă îi mulţumesc mamei mele pentru că a fost un părinte atât de indiferent. Dacă ar fi fost o mamă iubitoare, nu aş fi ajuns unde sunt acum. Încercările mele de a găsi modalităţi prin care să stau departe de casă şi departe de ea au reprezentat un factor motivaţional imens în copilăria mea. Nu puteam să stau acasă. Alţi copii nu aveau aceeaşi dorinţă arzătoare de a sta departe de casă. La vremea aceea nu mă gândeam la asta în acelaşi mod. Nu-mi petreceam timpul dorindu-mi o mamă mai bună sau comparând-o pe a mea cu a altora. Pur şi simplu căutam modalităţi prin care să evit să stau în preajma ei. Acest lucru mi s-a imprimat în personalitate de la o vârstă atât de fragedă că nu am ştiut niciodată altceva. Luptele mi-au oferit prima mea ocazie reală de a canaliza toate aceste lucruri pentru a deveni cineva. Şi exact asta mi-am propus – să devin campion.

Datorită cantonamentelor şi competiţiilor locale, la doisprezece ani călătorisem deja în toată România şi câştigasem un număr impresionant de premii. Antrenorii începeau să se uite la mine ca o reală potenţială valoare. Primeam atât de multe laude şi recompense că mă simţeam ca o mică vedetă. Toată lumea din jurul meu îmi spunea cât de mare aveam să fiu într-o şi, de ce să nu recunosc, nu mă deranja atenţia care mi se acorda. Când antrenorii mi-au spus că-mi dădeau un loc în Concursul Internaţional Grand Prix din Sofia, Bulgaria, mi s-a dus şi mai mult faima prin şcoală.

Avea să fie prima mea călătorie în afara României şi, deşi habar nu aveam la ce să mă aştept, ştiam că avea să fie ceva incredibil. Eram nemaipomenit de entuziasmat – şi complete nepregătit să ies din ţară. Călătoria urma să dureze o săptămână şi mergeam cu autobuzul echipei. Era un drum de douăzeci de ore şi fiecare avea să doarmă cum putea pe drum. Mie nu-mi păsa; aş fi mers şi într-un camion dacă ar fi trebuit. Tot ce conta pentru mine era faptul că urma să merg într-adevăr undeva în afara României. Mă lăudam la toată lumea cu excursia care urma să fie. Era un lucru atât de mare la vremea respectivă că nu doar că lăudăroşenia mea era

tolerată dar mai era şi încurajată. Prietenii m-au pus să le promit că le povestesc totul până la cel mai mic detaliu.

La vremea respectivă Bulgaria ea, ca şi România, sunt control comunism. Aveam voie să călătorim doar în ţările aflate după Cortina de Fier. Şi cu toate acestea, diferenţele era izbitoare. Cu toate acestea, nu eram conştient la vârsta aceea că România era cea mai deprimată ţară din Blocul Estic. Deci chiar şi călătoria într-o altă ţară Comunistă era o experienţă deschizătoare de orizonturi. Oamenii trăiau mai bine decât noi. Mâncau alte mâncăruri, purtau alte haine şi aveau acces la alte produse pe care noi le consideram un lux. Depresia nu atârna în aer la fel ca acasă.

Eram singurul de acolo care nu avea bani pentru cumpărături. Nu ştiam eu cine ştie ce la anii aceia iar părinţii mei nu aveau bani de cheltuit cu mine. În schimb colegii mei cumpărau tot felul de lucruri cum ar fi pantofi sau blugi pe care să-i vândă acasă şi să facă profit. Cu cei câţiva bani alocaţi de stat pentru călătorie, m-am dus direct şi am cumpărat două sticle de Coca-Cola şi o pungă de alune. Avea să fie primul suc băut în viaţa mea. Aţi crede că l-am dat pe gât pe loc însă nu am făcut asta. Mi-am luat comorile acasă şi le-am păstrat pentru aniversarea mea de treisprezece ani care avea să fie peste două săptămâni.

Când am ajuns acasă, am aranjat cu mândrie sticlele la expoziţie pe masa din sufragerie. Mi-am chemat toţi prietenii să le arăt ce-am cumpărat. Mă uitam zilnic la sticlele acelea cu nerăbdare. Ştiam că de îndată ce aveam să le deschid, lichidul delicios şi acidulat avea să dispară în câteva minute. Aveau să-mi rămână doar nişte sticle goale pe care le arăt din excursia mea. Uneori lucrurile mărunte sunt cele mai memorabile din viaţa cuiva. Prima mea Coca Cola a fost unul dintre ele.

În câteva săptămâni, entuziasmul călătoriei a pălit iar viaţa şi-a reluat cursul normal. Îmi petreceam zilele la şcoală şi la antrenament. Când venea vara, locuiam în sala de sport. Nu mai conta nimic altceva. Mi-am dat seama că trebuia să devin cât de bun puteam. Excursia în Bulgaria mi-a dovedit faptul că luptele aveau să-mi ofere noi ocazii şi experienţe şi, cu ceva noroc, şansa să călătoresc din nou în străinătate. Tot atunci am început să văd pentru prima oară luptele ca un potenţial bilet de scăpare din România pentru totdeauna.

5. REVOLUŢIA

Sub dominaţia lui Ceauşescu, Romania a avut parte de unele dintre cele mai grele zile. Toată ţara a intrat în depresie pe măsură ce fiecare cetăţean a încercat să se facă invizibil. Nimeni nu vrea să atragă atenţia asupra sa. Viaţa reprezenta o serie de activităţi rutiniere: te trezeai, mergeai la muncă sau la şcoală, mergeai acasă. Dacă deviai de la normă riscai să fii observat iar cei care erau observaţi aveau toate şansele să dispară. Teama s-a infiltrat atât de drastic în vieţile românilor că oamenii au uitat că meritau mai mult. Au uitat că vieţile lor însemnau ceva.

Ceauşescu s-a bucurat la început de sprijinul românilor când a fost numit preşedinte spre finalul anilor 1960 însă sprijinul a pălit spre finalul primilor zece ani de când se afla la putere. Planul ambiţios al lui Ceauşescu pentru industrializare, pentru returnarea datoriei externe şi construirea unui centru civic şi palat prezidenţiala a eclipsat drepturile de bază ale oamenilor pe care îi conducea. În timp ce tone de grâne şi produse de fabrică erau exportate pentru profit, raţionalizarea mâncării, petrolului şi a electricităţii au devenit atât de grave că cetăţenii aveau des parte de întreruperi de curent, lipsuri de alimente şi consumabile şi erau obligaţi să lucreze în condiţii precare cu încălzire necorespunzătoare.

Pentru a ţine sub control bombănelile de nemulţumire, Ceauşescu a mărit numărul de ofiţeri de securitate şi asculta frecvent liniile telefonice. Cenzura era la nivelul ei cel mai înalt din epoca lui Stalin. Informatorii erau peste tot. Opoziţia era strict interzisă şi grav pedepsită. Până spre finalul anilor 1980, fiecare cetăţean încerca pur şi simplu doar să mai rămână în viaţă – supravieţuind mediului şi lipsei alimentelor şi încercând să nu aibă necazuri cu securitatea.

Făcând parte din generaţia născută şi crescută sub regimul lui ceauşist, n-am cunoscut decât partea ştearsă a ceea ce urma să fie numită epoca gri. Numele acesta a fost pus din două motive: inexistenţa culorilor în piesele de îmbrăcăminte (fiecare haină era ori neagră ori gri) şi oprimarea absolută a personalităţii umane. Oamenii nu zâmbeau şi nici nu râdeau. Nu existau conversaţii vesele când treceau unii pe lângă alţii. Oamenii îşi ţineau capetele jos şi ochii feriţi. Nu exista libertate de expresie sau încurajarea creativităţii sau individualitate. Aceste lucruri făceau parte din categoria celor interzise. Nu, era mai sigur să te amestec cu mulţumea, să dispari în uitarea rece, ştearsă şi gri a timpurilor.

Când oamenii s-au sătura în sfârşit iar primele semne ale revoluţiei au scânteiat în decembrie 1989, aveam treisprezece ani şi mă aflam într-un oraş mic numit Covasca, situat la trei ore înspre nord de Bucureşti. Eu şi colegii mei de echipă petreceam multe ierni antrenându-se în tabăra aceasta găzduită în această regiune liniştită de munte. Îmi plăcea mareu să merg în

tabăra aceasta pentru că era una dintre puţinele tabere în care nu trebuia să stăm în cămine. Covasna este un oraş foarte vechi şi are câteva hoteluri istorice în centru. Stăteam într-un din aceste hoteluri pe toată durata taberei. Camerele erau mici, lucru care însemna că eram suficient de norocoşi să împărţim camera doar cu unul dintre colegi.

Arhitectura veche a clădirilor le conferea un sentiment grandios: tavane înalte, decoraţiuni de perete şi mobilă străveche. Îmi aduc aminte în mod special de un candelabru imens care împodobea sala de recepţie. Hotelurile acestea erau ca nişte comori secrete: o privire în trecut şi spre frumuseţea pe care România o cunoscuse dar care acum era ascunsă de pustietatea industrialismului care era atât de prevalent în tot restul ţării.

Dimineaţa revoluţiei a fost lipsită de evenimente. La fel ca în fiecare dimineaţă, ne-am trezit, am mers la alergarea de dimineaţă şi am făcut câteva antrenamente. Am luat prânzul şi ne-am întors în camere să ne odihnim puţin. Atunci am auzit agitaţia din stradă. Am auzit ceva ce semăna cu multe voci care ţipau printre ecourile paşilor apăsaţi. De vreme ce era împotriva legii ca oamenii să se adune în public, m-am gândit că auzul îmi joacă feste. Am alergat spre fereastră şi am văzut o imagine şocantă şi înfricoşătoare. Nu mai văzusem în voaţa mea atât de mulţi oameni mergând pe stradă împreună. Şi nici nu mai auzisem ceea ce am realizat că se auzea acum: sloganuri anticomuniste şi pretenţii furioase pentru schimbare.

Nu auzisem niciodată, nici măcar în intimitatea casei noastre, nu mai auzisem pe cineva să spună vreun cuvânt împotriva guvernului. Şi totuşi acum, mii de oameni inundau străzile acestui oraş mic şi strigau pentru schimbare. Oamenii purtau steaguri cu simbolul comunist tăiat din centru. Urlau sloganuri de ură împotriva preşedintelui Ceauşescu, a soţiei lui, Elena, şi a guvernului în general. Îmi aduc aminte că am auzit că se striga pentru libertate iar oamenii spunea „Ne este foame!” iar şi iar. Se aprinsese fitilul. Fusese prea multă opresiune, suferinţă şi teamă. Oamenii ajunseseră la capătul puterilor şi nu se mai gândeau la consecinţe.

Eu, în schimb, erau îngrozit. Mă treceau fiorii pe şira spinării în timp ce priveam desfăşurarea evenimentelor. Nu-mi venea să cred ce se întâmpla. De ce se purtau oamenii aceştia atât de prostesc şi nebunesc? Eram sigur că faptele lor nu vor valora nimic mai mult decât o pedeapsă cu moartea. Oare cât timp mai dura până ca armata să năvălească, să recapete controlul şi să-i pedepsească pe răufăcători? Nu am putut să mă desprind de la geam nici măcar când unul dintre colegii mei a dat buzna în cameră să-mi spună că antrenorii ne-am ordonat să stăm în camerele noastre până la noi ordine. Habar n-aveam la ce să mă aştept. Numărul oamenilor de pe

străzi era în continuă creştere; furia urletelor pătrundeau prin sticla ferestrei, umplând aerul şi ne dinăuntru şi pe dinafară cu revoltă.

Următorul lucru pe care mi-l aduc aminte este că un alt coleg mi-a spus că trebuia să începem să umplem sticlele cu apă. Se împrăştiaseră zvonuri că guvernul avea să se răzbune pe oamenii otrăvind apa de la robinet. Trebuia să facem repede provizii de apă. După ce eu şi cu prietenii mei am umplut cât de multe sticle am găsit, am petrecut restul după-amiezii ascunzându-se sub paturi, neştiind ce anume aşteptam. Am fost chemaţi într-un final la parter pentru o masă modestă. Tot nu ştiam ce se întâmpla afară şi ce anume i-a făcut pe oamenii aceia să mărşăluiască aşa. În marea noastră majoritate, eram nişte băieţi tineri, adolescenţi timpurii, chiar copii, în grija câtorva antrenori. Agitaţia şi haosul se intensificau pe măsură ce ne noi făceam gălăgie, întrebându-ne unii pe alţii ce se întâmpla. Nimeni nu ştia, iar antrenorii erau prea ocupaţi să încercă să afle ca să-şi mai facă griji să ne domolească temerile. Acela a fost unul dintre rarele momente din viaţa mea în care mi-aş fi dorit să fiu acasă cu familia mea.

Când ni s-a spus într-un final că oamenii se răsculaseră împotriva dictatorului şi că toată ţara se afla în revoluţie, n-am ştiut cum să reacţionăm. Nimeni nu ne vorbisem sau ne învăţase despre revoluţii. Nu aveam habar că se puteau întâmpla lucruri de genul acesta. Sigur că eram speriaţi însă eram şi puţin entuziasmaţi de ideea eradicării comunismului. Însă pentru moment, trebuia să rămânem în hotel şi să aşteptăm să se domolească lucrurile. Mulţimile creşteau pe străzi şi mai violente; singurele informaţii pe care le primeam erau parţiale, ce puteau sau ce vroiau antrenorii să ne spună.

Mai târziu în seara aceea, am avut ocazia să sun acasă. A răspuns mama mea şi i-am spus ce se întâmpla.

- Mamă, i-am spus eu abia reuşind să-mi stăpânesc entuziasmul şi cumpătul. Strigau vorbe împotriva dictatorului! Mama mea m-a făcut repede să tac.

- Taci din gură! Nu mai spune lucruri de genul acesta la telefon! a sărit ea. I-am înţeles îngrijorarea. Erau genul acela de cuvinte care l-ar fi putut aresta şi băga la închisoare pe cel care le rostea, mai ales în mijlocul revoluţiei. Dacă oamenii nu reuşeau să-l dea jos pe Ceauşescu, potenţialele urmări pentru cine guvernul ar fi dovedit că a fost implicat aveau să fie drastice şi severe. Am vorbit cu mama încă puţin; niciunul dintre noi nu simţea nevoia să mai comenteze ce se întâmpla. M-a prevenit să stau în camera mea şi afară din calea evenimentelor.

Echipa a rămas în hotel pentru alte câteva zile, ascultând împuşcăturile prin oraş şi încercând să rămână calmă în ciuda zvonurile care circulau despre eminentele atacuri teroriste. Din unghiul nostru limitat, am văzut câţiva rebeli răniţi. N-am văzut pe nimeni să fie omorât însă auzisem că oameni prin toată ţara mureau în lupta lor pentru libertate. Ştirile propagandiste spuneau că sunt aproape şaizeci de mii de morţi. Aveam ulterior să aflăm că, numărul morţilor în timpul revoluţiei a fost de aproximativ o mie de oameni. Şi fiecare dintre acei oameni a devenit un eroul pe care urma să-l jelim în zilele care au urmat eliberării ţării noastre de sub dominaţia comunistă.

Sfârşitul a venit în Ajunul Crăciunului, la doar nouă zile de la momentul în care a pornit revoluţia. Se pare că ce a declanşat totul a fost un preot din Transilvania pe nume Laszlo Tokes care a fost exilat în încercarea de a-l aduce la tăcere. Infracţiunea pe care o comisese fusese că acordase în secret un interviu pentru presa străină. Revoluţia a fost pornită de enoriaşii lui Tokes care protestau împotriva exilului său. În vreme ce cauza iniţială a fost uitată, avântul răscoalei s-a răspândit ca un foc mistuitor din oraş în oraş. Momentul hotărâtor pentru popor a sosit atunci când generalul armatei a refuzat în linişte să urmeze ordinele lui Ceauşescu de a deschide focul împotriva maselor.

Nefiind în stare să oprească revoluţia, Ceauşescu a încercat să potolească mişcarea printr-un discurs ţinut în Bucureşti în faţa a o sută de mii de oameni. Scopul lui a fost să defăimeze răscoala însă a eşuat. Mulţimea s-a întors împotriva lui. Fugind pentru viaţa lui, Ceauşescu şi soţia lui au reuşit să ajungă pe acoperiş, unde un elicopter îi aştepta. Mult prea încărcat şi prea greu, elicopterul s-a chinuit să decoleze cu dictatorul, soţia lui şi cei mai apropiaţi sfătuitori. Abia au reuşit să scape, sub ochii miilor de oameni care îi priveau de dedesubt. Trei zile mai târziu, Ceauşescu şi soţia lui au fost prinşi. În ziua de Crăciun, cuplul a fost judecat şi, imediat ce s-a rostit sentinţa, au fost escortaţi afară şi executaţi.

Fiecare român era cu ochii în televizor în ziua aceea şi multe zile după aceea. Am privit împreună cu colegii mei de echipă. Eram entuziasmaţi şi împietriţi în acelaşi timp. Oare era real? Chiar dictatorul şi soţia lui au fost omorâţi în direct la televizor? Nimic n-a fost ascuns sau cenzurat. Am privit cum Nicolae a dat cu pumnul în masă şi i-a numit pe români şi pe capturatorii lui trădători. A tăcut atunci când i s-a spus că nu va exista apel. Elena a tăcut pe tot

parcursul procesului, părând revoltat de cele ce se petreceau. Dar s-a făcut auzită atunci când gărzile au intenţionat să-l ia pe Nicolae primul.

- Omorâţi-ne împreună! a cerut ea. În timp ce gărzile au adus frânghia, rugăminţile emoţionale şi furioase ale Elenei de a nu avea mâinile legate se puteau auzi printre mişcările soldaţilor care înconjuraseră cuplul, legându-le mâinile şi conducându-i afară către echipa de trăgători.

Am văzut totul, de la felul în care fiecare îşi aranjaseră reverele hainelor în timpul procesului, în încercare a de a-şi salva demnităţile (Elena avea mănuşi şi poşetă, ca şi cum ar fi mers la teatru şi nu la propriul proces) până la sângele care curgea din corpurile lor căzute. Procesul improvizat a fost rapid iar verdictul că aveau să fie consideraţi vinovaţi era evident încă de la început. Întregul eveniment a fost ca o şaradă, o formalitate care trebuia să fie îndeplinită înainte ca perechea să fie executată. Nicolae şi Elena ştiau la fel de bine ca toţi cei de acasă care îi priveau. Şi totuşi am fost ţintuiţi în faţa televizoarelor. Nimeni nu vroia să piardă nicio secundă din filmarea îngrozitoare. Şi chiar şi după ce am văzut cum a avut loc execuţia fix în faţa noastră, tot ne-a venit greu să credem că se întâmpla cu adevărat.

La scurt timp după procesul şi execuţia din ziua de Crăciun, am putut să merg acasă la familia mea. Deja în ţară era un haos total. Nu numai că străzile erau pline de violenţă deschisă în primele săptămâni de după moartea lui Ceauşescu, dar întreaga structură a ţării fusese răsturnată. Nimeni nu ştiam cum să acţioneze sau ce să facă. Totul era necunoscut. Eram uşurat că scăpasem printre cei care nu fuseseră răniţi. Ca naţiune, ne bucuram de moartea dictatorului şi jeleam pierderea celor ucişi în lupta pentru libertate. Masele învinseseră comunismul şi pe Ceauşescu; nimeni nu ştia ce urma să se întâmple. Tânjeam după ştiri şi informaţii. Stăteai ore întregi la coadă pentru un ziar însă eram aşa de disperaţi pentru orice informaţie că eram dispuşi să stăm la coadă oricând ca să prindem unul.

Oamenii vroiau să scape de comunism însă nu ştiau cum să trăiască fără el. Generaţii întregi au crescut ştiind doar un singur mod de viaţă – cel dictat de partid. Majoritatea oamenilor au presupus că libertatea avea să fie uşoară însă tranziţia a fost o perioadă foarte dificilă şi nebuloasă. Comunismul a făcut foarte bine două lucruri. I-a învăţat pe oameni că erau toţi la fel şi a creat locuri de muncă. Fără „partidul tată” care să le spună oamenilor ce să facă, cum să trăiască sau să le găsească locuri de muncă, majoritatea oamenilor erau pierduţi. Nu ştiau ce să

facă sau cum să supravieţuiască. Comunismul a dezactivat capacitatea oamenilor de a avea singuri grijă de ei.

Deşi comunismul le dădea oamenilor foarte puţin, le dădea totuşi. Fără el, oamenii au trebuit să se adapteze la o gândire şi un mod capitalist de a-şi câştiga existenţa. Competiţia a fost pentru prima oară introdusă în economie. În timp ce unii prosperau, majoritatea oamenilor, mai ales cei bătrâni, tânjeau după felul în care guvernul avea grijă de nevoile lor. În general populaţia nu avea calităţile sau cunoştinţele necesare să-şi facă o carieră sau să pornească o afacere. Cu aşa o întrerupere abruptă a comunismului, am fost lăsaţi fără resursele necesare pentru a crea noi fabrici. În multe feluri, viaţa în primii ani de după comunism a fost mai grea pentru majoritatea oamenilor decât viaţa sub comunism. Fiecare om fusese lăsat să se descurce cu ce are. Familiile trebuiau să se ajute împreună ca să supravieţuiască. Cei care nu aveau familie au avut de suferit. Chiar şi astăzi viaţa în România este încă o luptă. În general, cei care au fost adulţi pe vremea comunismului, nu s-a adaptat niciodată cu totul la viaţa fără dictator.

În ce mă priveşte pe mine, eram încântat că Ceauşescu fusese îndepărtat. Detestasem comunismul încă de când am fost suficient de mare să ştiu ce era. Simţul pentru de independenţă şi firea mea ambiţioasă erau împotriva a fost ceea ce susţinea partidul. Aveam ţeluri şi visuri şi nu vroiam ca guvernul să mă împiedice să le îndeplinesc. Odată eradicat comunismul, nu-mi mai stătea nimic în cale. Nu aveam răspunsuri secrete sau abilitatea de a vedea în viitor însă ştiam că ceea ce îmi rezerva de acum viaţa urma să fie mult mai bun decât ce ar fi putut să se întâmple sub dictatura comunistă. Şi, mai mult decât orice, am avut un sentiment copleşitor de speranţă.

6. ISTANBUL

Excursia mea în Bulgaria mi-a alimentat dorinţa de a duce luptele la un nivel şi mai înalt. Deşi regatul comunism se terminase cu moartea lui Ceauşescu, viaţa în România rămăsese la fel de asuprită ca întotdeauna. Călătoriile în afara ţării rămăseseră un lux. Pentru că noi cei care eram implicaţi în concursuri sportive, eram consideraţi în continuare proprietate. Antrenorii ne ţineau paşapoartele, aşa că mişcările unui sportiv erau în cea mai mare parte restricţionate la cele ale echipei. Încă eram la începutul adolescenţei aşa că singura mea responsabilitate în anii aceia era să mă antrenez. Ajuns în punctul acesta, aveam două vise: să plec din România şi să devin campion. Deşi călătorisem ceva în Romania, fusesem doar o dată în afara ţării.

Antrenorii încă îmi acordau atenţie şi, după ce m-am făcut remarcat cu o serie de meciuri câştigate, inclusiv titlul de campion naţional, am fost invitat să mă alătur echipei naţionale de juniori. Aceasta a fost o onoare imensă şi un pas important în evoluţia mea către ţelurile mele. Cu toate acestea, nu a fost neapărat un pas uşor de făcut. Faptul că am intrat în echipa naţională însemna să merg la o altă sală de antrenament, care se afla în Piteşti, un oraş mic situat la o oră distanţă de Bucureşti. Aceasta era o tabără permanentă, lucru care însemna că urma să locuiesc acolo tot timpul, având doar câteva zile când şi când pe parcursul anului pentru a-mi vizita familia. Pe de o parte, acesta era un vis împlinit; urma să fiu complet independent de mama mea, cu mulţi ani înainte de fi putut să fac asta în alte condiţii. Pe de altă parte, urma să fiu nevoit să-mi părăsesc cealaltă familie – familia mea de lupte. Fusesem alături de aceeaşi colegi şi antrenori de la vârsta de şase ani şi acum, la şaisprezece ani, trebuia să-mi iau la revedere de la ei. Din toate punctele de vedere, *erau* familia mea. Erau prietenii mei, erau fraţii mei adoptivi. Dacă n-aş fi avut inima atât de setată pe ţelurile mele, ar fi fost uşor să rămân la sala de sport de acasă unde mă simţeam confortabil şi unde era simplu să fiu cel mai bun. Mutarea la echipa naţională însemna şi faptul că urma să fie competiţia mult mai dură. Şi chiar aşa a şi fost.

Tabăra de antrenament naţională era setată numai pe antrenament. Gata cu joaca; era treabă serioasă. Ne antrenam din greu în fiecare zi, pe tot parcursul anului. Pentru că locuiam acolo şi ne antrenam cu normă întreagă şi pentru că eram practic minori, statul a adus profesori pentru a ne oferi educaţia specifică de liceu. În practică de fapt, odată ce un sportiv ajungea la o anumită vârstă şi devenea o valoare care promitea, antrenamentul devenea cel mai important, chiar şi în ce priveşte educaţia. Aveam timpul blocat pentru ore şi, când nu ne antrenam, învăţam. Dar învăţătura mereu era pe ultimul loc când venea vorba de antrenament. În multe cazuri, profesorii veneau doar ca să ne dea note ca să putem să continuăm antrenamentele. Nici măcar nu ni se dădea teste. Urma să devenim atleţi de carieră. Ce-i păsa guvernului dacă ştiam geometrie sau nu? Singura noastră treabă era să câştigăm medalii iar noi luam asta foarte în serios.

Nu aveam parte de lux la tabăra de antrenament. Împărţeam o cameră cu alţi trei băieţi într-un cămin vechi cu paturi zdrenţuite şi băile la capătul holului. Echipamentul era împrăştiat peste tot iar întregul cămin era impregnant de miros de transpiraţie şi haine murdare de antrenament. Pe timp de iarnă de antrenam în hanorace, mănuşi şi căciuli pentru că era frig; pe timp de vară ne antrenam în costume de baie pentru că era atât de cald. Nu ne păsa de nimic din

toate astea. Eram acolo pentru un singur scop: să devenim cei mai buni. Şi competiţia între colegi de echipă era dură. Doar doi copii per greutate din clasă erau în tabără. Aşa că atunci când venea vremea calificărilor pentru turnee, puteai să pariezi că celălalt băiat făcea tot ce-i stătea în putinţă să-ţi ia locul, chiar dacă asta însemna să te rănească. Antrenorii noştri nu aveai favoriţi. Fie erai pregătit să concurezi fie nu erai. Dacă te simţeai rău sau te loveai, asta era. Oponentul tău se urca în autobuz şi pleca în turneu iar tu poate aveai mai mult noroc data viitoare.

Colegul şi rivalul meu provenea de la o şcoală mare de lupte din partea de nord a României – Rădăuţi, un oraş mic, bine cunoscut pentru faptul că producea campioni. Era neîndurător în antrenamentele sale, lucru care mă motiva să mă antrenez şi eu şi mai mult. Nu-mi amintesc mare lucru despre el în afară de faptul că nu-mi plăcea de el, în mare parte pentru că era aşa o ameninţare pentru mine. Simţeam că nu puteam să las niciodată garda jos. Aşa că atunci când s-a ivit prima ocazie de a ocupa un loc în turneul internaţional – Campionatul Mondial de Juniori din Istanbul, Turcia – am fost mai nerăbdător ca emoţionat cu privire la probele de calificare.

Şi competiţia şi excursia erau o ocazie pe care o ai doar o dată în viaţă. O vroiam amândoi şi niciunul dintre noi nu avea de gând să renunţe la ea prea uşor. Încă îmi amintesc cum mă încălzeam pentru meci şi câte emoţii aveam pentru rezultatul lui. Meciul în sine a trecut ca printr-o ceaţă de adrenalină însă îmi amintesc că mă încălzeam şi apoi eram felicitat pentru că îmi câştigasem locul în campionat. Câştigasem! Urma să am prima mea şansă la un titlu internaţional şi aveam în sfârşit să mai călătoresc o dată în afara României doar că de data asta, într-o ţară care nu era comunistă.

Asta era şansa. Prima mea excursie adevărată în afara României şi primul turneu la care fusesem selectat până acum. Nerăbdarea era copleşitoare. Campionatele mondiale erau singurele turnee care ne ducea dincolo de ţările din blocul comunist. Când venea vorba de un campionat mondial, nu conta unde se ţinea evenimentul; îşi trimiteau cei mai buni concurenţi. Mai trimiteam şi destui supervizori, oficiali ai guvernului în plus faţă de antrenorii obişnuiţi şi doctori, pentru a avea grijă ca atleţii se prezentau la înălţime. Era ca şi cum serviciile secrete erau cu ochii pe noi. Fiecare aspect al excursiei era organizat şi supervizat. Eram o investiţie a guvernului iar ei făcea tot ce puteau să-şi apere investiţia. Şi totuşi, nimic din toate acestea nu conta pentru mine. Ajunsesem în punctul în care eram prea obişnuit cu regulile şi eram prea entuziasmat cu privire la excursie ca să mă mai deranjeze lipsa de independenţă şi de libertate.

Eram încă tânăr, prea tânăr chiar ca să mă deranjeze. Eram sigur însă că ocazia aceea avea să vină mai târziu. Excursia aceasta era concentrată cu totul în lupta spre ţelul meu de a deveni cel mai bun.

În general, oriunde mergeam, călătoream cu autobuzul. Guvernul plătea toate cheltuielile şi, deşi stăteam în hoteluri de lux, doar în situaţii excepţionale echipa mergea cu avionul. Aveţi totuşi în vedere faptul că, pentru un copil care a visat toată viaţa lui să plece din ţară, o călătorie lungă cu autobuzul era probabil mai palpitantă decât ar fi fost un drum cu avionul. De sus nu vezi nimic. Însă în autobuz, am putut să mă delectez cu toate noutăţile de pe drum. Peisaje, oraşe, oameni, până şi scrisul de pe clădiri şi panourile – totul era diferit şi nou pentru mine. M-am bucurat de fiecare minut din excursia spre Istanbul. Drum de întoarcere a fost cu totul altă poveste.

Când am ajuns în Turcia, aş putea spune că am fost într-un şoc cultural. Începând de la arhitectură la hainele pe care le purtau oamenii, era ca şi cum am plecat din România şi am aterizat pe lună. Mă uitam cu gura căscată la tot ce mă înconjura iar încântarea pentru peisajele şi sunetele fascinante, a fost depăşită doar de sentimentele pe care le-am trăit când m-am cazat pentru prima dată într-un hotel de cinci stele. Mergând prin hol printre recepţioneri, paznici, oaspeţi bine îmbrăcaţi, accesorii sclipicioase şi decoraţiuni elegante, puteam foarte bine să fi fost la Disneyland, aşa de încântat eram. Având în vedere că nu trecuse atât de mult timp de când băusem prima mea Coca-Cola şi că dormisem pe un pat metalic în ceea ce era de fapt o baracă cabană mică militară, nu eram pregătit în nici un fel pentru splendorile hotelului pe care majoritatea oamenilor din străinătate le luau de bune.

Colegul meu de cameră şi cu mine am luat cheia camerei noastre şi am alergat la etajul trei, extraordinar de nerăbdători să vedem cum arăta camera noastră. Era o nebunie! Erau două paturi, deci nu trebuia să împărţim un pat şi erau acoperite cu nişte lenjerii atât de moi şi atât de albe că îmi era teamă să mă aşez. Nu doar că aveam fiecare patul lui, dar mai erau şi pline de perne mari şi pufoase, de care nu mai văzusem niciodată.

Eram aşa de încântaţi că am început să ne uităm în fiecare dulap, ne-am îngropat nasurile în perne să mirosim parfumul curat şi am deschis fiecare sertar al şifonierului, întrebându-se ce comor ar putea fi descoperite. Aveam chiar şi televizor în cameră. Dar toate astea păleau în comparaţie cu băile cu săpunurile acelea micuţe şi elegante şi prosoapele acelea

mari şi albe. Prosoapele! Erau aşa de groase, pufoase şi moi. Nu aveam idee că prosoapele pot fi atât de groase. Şi erau atât de multe! Eram doar doi în cameră însă aveam cel puţin doisprezece prosoape de diferite mărimi, agăţate în cuiere strălucitoare, aşteptând să fie folosite.

Mă simţeam ca un prinţ. Toată viaţa mea fusese plină de produse din era comunistă, toate prost făcute şi din materiale ieftine – minimul care putea fi folosit în scopul acela. Acum eram înconjurat de lux. Încă îmi mai amintesc de singura pernă subţire şi uzată pe care am dormit toată copilăria mea însă în noapte aceea aveam să fiu înconjurat de munţi de perne moi care erau toate ale mele. În momentul acela eram bogat dincolo de orice limită.

Imediat ce-am cercetat fiecare centimetru din cameră, am alergat în hol să le spun colegilor să se uite în camerele lor, lucru care a fost inutil. Şi ei erau tineri ca şi mine care nu fuseseră niciodată în străinătate. Holul era plin de agitaţia încântării noastre. Eram poate puţin prea entuziaşti; am fost atât de copleşiţi de împrejurimi că am fost derutaţi de la scopul călătoriei noastre acolo. Antrenorii noştri ne-am amintit imediat.

Cântărirea oficială era a doua zi însă tocmai sosisem dintr-un drum lung cu autobuzul fără prea multă activitate, nici vorbă de vreun antrenament exigent. Lucrul acesta şi lupta mea continuă să rămân în grupa mea de greutate, nu erau o combinaţie prea bună pentru mine. În lumea luptelor, ai doi mari duşmani. Unul este grupa de greutate şi celălalt este potrivirea. Eram puţin mai mare, lucru care mă ducea în vârful grupei mele de greutate. Nu eram gras însă eram considerat „grasul" pentru că eram cel mai greu din grupa mea de greutate. Trebuia mereu să muncesc mai mult sau să mănânc mai puţin sau să mă deshidratez înainte de o cântărire pentru a fi sigur că nu treceam peste limita de greutate. Câteva kilograme puteau să facă diferenţa.

Antrenorii ne-au cântărit imediat ce am ajuns în camerele noastre. Eram cu un kilogram jumătate mai greu decât limita şi deci în mare necaz. Trebuia să mă mobilizez foarte repede ca să nu fiu calificat la cântărire. M-am întors în camera mea şi mi-am pus câteva straturi de haine, după care am luat-o pe scările hotelului să fac nişte exerciţii intense. Toată lumea se distrat în hotel şi eu eram acolo, antrenându-mă pe scările de serviciu, încercând să transpir lichidul în exces. După vreo patruzeci de minute de alergat în sus şi în jos pe scări, m-am dus să mă cântăresc iar. De data asta eram cu jumătate de kilogram sub limită. A fost mai uşor să mă relaxez însă tot nu vroiam să risc să fiu să mă calific mâncând de seară. În schimb, am făcut un duş să mă curăţ (dar şi să încerc prosoapele acelea imense) şi apoi m-am scufundat în patul acela

minunat, sperând să dorm bine. Între deshidratarea de la eliminarea a aproape două kilograme şi renunţatul la cină, corpul meu nu prea-mi dădea voie să mă relaxez, însă tot nu voi uita niciodată cât de moi erau cearşafurile acelea sau cum m-am simţit când m-am scufundat în pernele acelea.

Primul lucru pe care l-am făcut în dimineaţa aceea a fost să sar pe cântarul din camera mea, sperând să fiu destul de uşor cât să-mi permită să iau câteva guri din micul dejun înainte de cântărirea oficială. Îmi era atât de foame că abia puteam să rezist. Spre uşurarea mea, mai dădusem jos o jumătate de kilogram pe timpul nopţii şi acum eram cu un kilogram sub limită. Aşa că atunci când antrenorii au venit să ne spună să coborâm la micul dejun, am fost foarte entuziasmat să merg cu colegii mei în sala de mese. Măcar de data asta nu eram nevoit să mă uit la ei cum mănâncă în timp ce eu salivam pentru o gură de mâncare. Nu plănuiam să mănânc mult – încă nu-mi permiteam să fac asta – dar speram să pot să găsesc ceva să-mi aduc în cameră pentru mai târziu.

Echipa s-a reunit în holul hotelului aproape de intrarea în restaurant. Mai erau şi alţii îngrijoraţi să rămână în grupa lor de greutate aşa că niciunul dintre noi nu avea în gând să se răsfeţe cu o masă copioasă. Majoritatea dintre noi am intrat în restaurant cu intenţia de a lua un mic dejun uşor, lăsând porţia mai mare pentru mai târziu. Acesta era planul; cu toate astea, niciunul dintre noi nu mai văzusem vreodată un bufet. În faţa noastră erau întinse feluri şi cantităţi de mâncare aşa cum nici măcar nu ne imaginaserăm. Eram aperitive reci, aperitive calde, fructe, produse de patiserie şi multe alte bunătăţi din belşug. Un mic dejun obişnuit în cantonament era format din două ouă, un crenvurşte şi o felie de pâine cu unt şi gem. Brusc, aveam atât de multe opţiuni! Nici măcar nu ştiam ce să facem. Ne-am luat cu toţii farfurii şi ne-am dus la coadă la bufet, punând în ele atât de multă mâncare că păream toţi că urma să concurăm la recordul mondial pentru piramide de mâncare şi nu la Campionatul Mondial de Lupte la juniori.

Nu uitaţi, eram la un hotel foarte mare aşa că majoritatea echipelor care concurau erau cazate acolo. Toţi ceilalţi sportivi se uitau la noi ca şi cum eram veniţi de pe altă planetă în timp ce înfăşuram mormane de mâncare în şerveţele şi ne umpleam genţile cu sandvişuri, fructe proaspete şi pachete de gemuri deosebite şi unt ca să le luăm cu noi. (Ştiu că valiza mea era plină cu gem, unt şi banane pe care să le duc acasă şi sunt sigură că şi a celorlalţi la fel, inclusiv a

antrenorilor!). Sportivii din alte ţări nu înţelegeau. Ne era tuturor atât de foame şi nu mai mâncaserăm niciodată aşa. Antrenorii noştri ne certau:

- Băieţi, comportaţi-vă frumos! E inacceptabil!

Nouă nu ne păsa. Eram doar nişte băieţi înfometaţi. Tentaţia era mai mare decât putea noi rezista.

Câteva ore mai târziu, ne-am întors de la cântărire şi eram gata să mâncăm. Competiţia era a doua zi însă pentru mine, partea cea mai grea se terminase. Îmi menţinusem cu succes greutatea sub limită. Acum eram liber să mănânc mâncarea aceea bună, să beau să mă hidratez din nou şi să mă bucur pur şi simplu de experienţa de a fi acolo. Am fost toţi atât de fericiţi în excursia aceea. Aflându-ne într-o ţară străină, abia dacă ne păsa de turneu. Am ieşit să explorăm oraşul şi să cumpărăm cele câteva lucruri de pe listă. La fel ca în Bulgaria, cei care-şi permiteau, cumpărau lucruri pe care mai apoi să le vândă acasă şi să facă profit. Noi ceilalţi, nu vroiam decât suveniruri. Turcia era faimoasă în România la vremea respectivă – mulţi români vroiau să meargă acolo sau să aibă lucruri de acolo. Noi eram dintre cei norocoşi. Sigur că n-am fost trimişi acolo ca să ne bucurăm de excursie – eram acolo ca să concurăm – dar pentru noi era acelaşi lucru. Ca să zicem drept, eram în extaz că ne aflam acolo.

Turneul a fost un succes. Am avut şase meciuri şi am terminat pe locul al patrulea. Doar un punct mă mai despărţea de medalia de bronz. Eram foarte fericit de reuşita mea. Acesta fusese primul meu campionat mondial şi avusesem ocazia să iau un loc bun. Eram al patrulea din lume. Îmi câştigasem excursia cu vârf şi îndesat. Antrenorii mei erau foarte încântaţi de performanţa mea. Eram în locul acela minunat, mâncam aşa cum nu mai mâncasem niciodată şi aveam parte de atâtea experienţe pentru prima oară; Eram cel mai fericit şi nu credeam că era ceva care să mă dezamăgească. Dar m-am înşelat.

Mintea unui adolescent este o chestie ciudată, mai ales când aparţine unui băiat ambiţios cu expunere limitată către felul în care funcţionează lumea. La un moment dat în timpul excursiei, mi-a trecut mie prin cap să iau cu mine la sala de sport unul dintre prosoapele acelea pufoase. Când m-am întors în cameră, prosopul era încă în geanta mea însă era unul nou care atârna în cuier în locul lui. Hotelul înlocuise prosopul lipsă. Acest concept era atât de străin pentru mine, la fel ca limba care se vorbea pe străzi. Eram cel puţin intrigat, aşa că am decis să încerc din nou. Aşa cum mă aşteptam, şi următorul prosop a fost înlocuit. Mintea mea era în ceaţă: dacă dispărea un prosop, altul nou nouţ apărea la loc. Nimeni n-a întrebat de prosoapele care lipseau iar acestea nu erau orice fel de prosoape. Ar fi fost foarte impresionant să am acasă

un prosop luxos ca acesta. Până la ziua plecării, adunasem şase prosoape în valiză – trei prosoape de mână şi trei de baie – şi începeam să mă întreb ce alte obiecte de pe acolo mai înlocuiau.

L-am ademenit şi pe colegul meu de cameră în descoperirea mea – posibilităţile erau nenumărate. Am început să ne uităm prin jur, încercând să ne dăm seama ce puteam să luăm cu noi. Dacă luam televizorul? Aveau să pună unul nou în loc? Şi uite aşa stăteam acolo, încercând să ne dăm seama cum să băgăm televizorul imens în geantă (pe lângă prosoape, banane, unt şi pachete de gem), până când a trebuit să fim amândoi de acord că televizorul era prea mare şi prea greu să-l scoatem din cameră. Şi în plus faţă de asta, nu mai aveam timp. Aproape că se făcuse ora la care trebuia să ne întâlnim cu echipa la autobuz, în faţa hotelului. Ne-am luat genţile şi am coborât la parter fără televizor.

Când ne-am urcat în autobuz, eram destul de sigur că nu eram singurul cu lucruri furate în geantă. Era una dintre înţelegerile acelea nerostite. Nimeni nu recunoştea însă toată lumea ştia că se întâmpla. Aşa stăteau lucrurile. Ori de câte ori mergeam undeva, furam lucruri la care nu aveam acces acasă. Nimeni nu stătea să se gândească ce era greşit în asta din punct de vedere moral; faptele noastre erau conduse de posibilitatea de a avea în sfârşit acele lucruri mici care acasă ne erau refuzate. E cam ca atunci când un copil este lăsat singur acasă pentru prima oară şi îşi dă seama că poate să se uite la televizor la un program interzis. Va încerca să se uite chiar dacă-şi dă seama că părinţii nu sunt de acord, fiind modul lui de a-şi căpăta independenţa pe care o poate căpăta în propria viaţă. Şi totuşi nu vrea să fie prins. Aşa era şi în cazul meu – ştiam că nu trebuia să am acele prosoape în geantă şi eram îngrozit de consecinţele pe care le-aş fi suportat dacă eram prins.

Autobuzul era plin şi eram gata să plecăm. Transpiram de frică la gândul mărfii mele ascunse. Apoi, cea mai mare teamă a mea s-a adeverit. Unul dintre antrenori s-a ridicat şi a spus cu o voce fermă:

- Toţi cei care au luat ceva din cameră trebuie să se ridice şi să le dea înapoi chiar acum. În caz contrar, urmează să aflăm la graniţă. Dacă aflăm acolo că aţi furat ceva, veţi fi exmatriculaţi din echipă.

Am intrat în panică. Ce puteam să fac acum? Îmi era aşa de frică la gândul celor şase prosoape din geantă. Am început să respir greu şi eram sigur că îmi dispăruse culoarea din obraji. Nu vroiam să dau de necaz aşa că am ridicat şovăielnic mâna.

- Leo, ai luat ceva?

- Da, domnule. Am luat câteva prosoape.

- Cum ai îndrăznit! Nemernicule! Antrenorul meu s-a pus pe harţă şi a început să mă jignească în faţa tuturor. Nu mai conta faptul că luasem locul pentru la un campionat mondial. Nu conta faptul că fusesem singurul suficient de cinstit să recunoască faptul că avea ceva în geantă. Mă simţisem atât de bine până în acel moment. Excursia fusese aşa o realizare şi pentru mine şi pentru echipă dar tot am dat de mare necaz.

Antrenorul a continuat să urle la mine şi m-a dat jos din autobuz să returnez prosoapele către managerul hotelului. Drumul pe culoarul autocarului a fost drumul meu personal al umilinţei. Toată lumea m-a pleznit peste cap pe drum, ignorând ironia faptului că erau cu toţii la fel de vinovaţi ca şi mine. Am primit atâtea ofense, nu doar de la antrenori dar şi de la restul membrilor echipei. Mă plezneau şi râdeau de mine când m-am întors la locul meu. Toată lumea spunea:

- Eşti un prost. Ar fi trebuit să taci din gură.

Nu ştiam. Eram atât de jenat şi ruşinat că fusesem prins şi că nu ştiusem mai bine.

Şi nu – n-au verificat bagajele nimănui la vamă să vadă dacă au luat ceva din hotel. Nimeni n-a fost dat afară din echipă. Nu s-a uitat nimeni. Nu i-a păsat nimănui. Antrenorul a trebuit să spună asta, probabil în caz că cineva chiar ar fi luat televizorul. Nu le păsa de fapt de prosoape sau de aşternuturi. Toată lumea avea din acelea. Eu am fost singurul fraier care chiar l-a crezut pe antrenor. A fost în regulă totuşi. Aeram fericit – am putut să păstrez gemul şi untul.

7. TEL AVIV

Întotdeauna era distractiv să mă întorc din excursiile mari. Echipa avea două sau trei săptămâni libere după marile competiţii, aşa că aveam la dispoziţie timpul acesta pentru a merge acasă şi a fi împreună cu familia mea. Mereu ne bucuram să ne vedem şi lor le plăcea să mă audă povestind despre călătoriile şi rezultatele mele. Îmi plăcea să aduc acasă suveniruri şi diverse bunătăţi din alte locuri pentru ei. Mama se comporta foarte bine când ajungeam acasă. Era plăcut să mă pot înţelege cu ea. Însă situaţia aceasta dura cel mult două săptămâni. După acea, începea să se comporte ca de obicei iar eu trebuia să plec din nou.

Pentru că locuiam doar în cantonament, îmi vedeam familia doar câteva săptămâni când şi când pe parcursul anului. Aşa că deja devenisem destul de independent de ei până să

împlinesc optsprezece ani, vârsta la care românii sunt recunoscuţi ca fiind adulţi. Cu toate acestea, anul în care am împlinit optsprezece ani tot a fost unul memorabil pentru mine. Aşa cum s-a dovedit a fi, anul acela avea să fie unul hotărâtor pentru mine din mai multe puncte de vedere. Anul acela, 1994, a fost unul dintre anii aceia în care totul părea să se întâmple. Pentru mine a început cu un turneu internaţional care a fost un pas hotărâtor spre Campionatul Mondial de Juniori care avea să se ţină mai târziu în acelaşi an în Ungaria.

Câştigasem deja campionatul naţional şi, toată lumea, inclusiv eu, mă considerau un speranţă pentru titlul mondial. La momentul acela, am crezut că toate visurile mele aveau să se împlinească. Mă entuziasma foarte tare gândul că aş putea deveni campion mondial, nu doar pentru că urma să-mi ating unul dintre ţelurile mele personale ci pentru că mi-ar fi facilitat practicarea luptelor profesioniste la categoria adulţi. Şi totuşi, oricând îmi doream titlul acela, încă mai aveam în minte un ţel pe care mi-l propusesem toată viaţa – să plec din România pentru totdeauna.

Ideea câştigării campionatului mondial nu mă oprea să mă gândesc la plecarea mea din ţară. Niciodată nu m-am oprit din a-mi face activ planuri pentru evadarea mea. Oricât de mult îmi plăceau luptele, ţineţi minte asta de la început, vedeam sportul acesta ca pe un bilet de ieşire din ţară. În primăvara anului 1994, se părea că aveam ocazia să-mi ating unul dintre cele două ţeluri. Problema era că trebuia să decid care dintre ele. Vedeţi voi, turneul internaţional la care eram programat să concurez se ţinea în Israel, lucru care-mi dădea o primă şansă să evadez. Din păcate, excursia era cu şase luni *înainte* de campionatul mondial. Puteam să încerc să-mi ating doar unul dintre ţeluri, nu amândouă. În ziua în care am părăsit România pentru a merge în Israel, luasem o decizie.

Excursia în Israel a fost o experienţă fantastică. În vreme ce excursia la Istanbul pe care o făcusem cu noi ani în urmă mi-a deschis ochii către o lume cu totul nouă, excursia aceasta a mai adus o premieră pentru mine – zborul cu avionul. Dintre toate călătoriile pe care le făcusem pe parcursul anilor, aceasta a fost prima dată când călătoream cu avionul împreună cu echipa. Mi-a plăcut la nebunie. Să pot zbura deasupra norilor a fost cel mai tare lucru pe care-l făcusem până atunci.

Când am aterizat în Tel Aviv, am fost foarte surprins să văd cât de frumos era oraşul. La ştirile la care ne uitam acasă la televizor, nu vedeam decât luptele şi bombardamentele care

aveau lor de-a lungul Fâşiei Gaza. Să aterizez în Israel şi să văd cât de frumos era, a fost o surpriză foarte plăcută pentru mine. Sigur că vremea era minunat de caldă şi însorită în comparaţie cu frigul pe care tocmai îl lăsasem în urmă.

Hotelul nostru era chiar pe plajă şi era înconjurat de peisaje impresionante. Străzile erau curate şi aveau palmieri de o parte şi de alta. De vreme ce eu nu mai văzusem niciodată un palmier, prezenţa lor făcea oraşul să pară şi mai impresionant. Şi mai bine de atât, nu erau deloc ţânţari. În România, ori de câte ori se încălzeşte afară şi iese soarele, sunt ţânţari peste tot. Ideea de a locui într-un oraş precum Tel Aviv era foarte atrăgătoare şi devenea din ce în ce mai posibilă pe clipă ce trecea.

Să rămân ilegal acolo în timpul acelei călătorii era o idee care răsărise în minţile tuturor. Faptul că aveam un prieten acolo – un fost coleg de echipă locuia acum aproape de Tel Aviv – făcea lucrurile să pară mult mai simple. Să ai pe cineva, oricine, când de gândeşti să o iei de la zero într-o ţară străină fără bani, mâncare, haine, loc de muncă sau orice, era o mare uşurare. O singură persoană poate să facă diferenţa. Un prieten însemna supravieţuire. Ei sunt barca de salvare pentru a o lua de la zero.

Toţi ştiau ce însemna excursia aceea. Dacă cineva vroia o şansă de evadare, aceea era. Glumeam între noi cu privire la cineva urma să stea şi cine să se întoarcă acasă, mai ales ştiind că un fost coleg de echipă locuia acum acolo. Deşi nimeni nu recunoştea faptul că ar putea fi el cel care ar putea să dispară fără să spună o vorbă. Părăsirea ţării era încă ceva ilegal; nimeni nu avea de gând să spună nimic care să insinueze intenţia de a comite aşa o infracţiune. Nu. Toţi cei care ne gândeam serios la asta tăceam din gură în timp ce în grup se vehiculau tot felul de şicane şi fiecare se uita cu suspiciune la ceilalţi.

Pentru mine, evadarea era singurul lucru la care mă puteam gândi. Tot încercam să mă imaginez lucrând şi trăind în Israel. Cum ar fi să locuiesc acolo? La asta mă gândeam ori de câte ori călătoream. Încercam în imaginaţia mea să mă plasez acolo să văd dacă era locul potrivit pentru mine. Israelul era foarte tentant. Îmi plăcea vremea; îmi plăceau oamenii şi copacii. Totul părea perfect. Am început să mă gândesc la faptul că Tel Aviv-ul ar putea fi oraşul în care m-aş fi văzut locuind.

Ajunsesem în punctul acela în care totul mi se părea bun în comparaţie cu România însă ştiam că trebuia să am mare grijă atunci când urma să iau o decizie. Era o decizie în urma căreia nu mai puteam să dau înapoi. Imediat ce aş fi luat decizia să rămân, ar fi trebuit să renunţ

la cariera de luptător şi la posibilitatea de a mă putea întoarce în ţară pentru o vreme. Nu poţi să rămâi ilegal şi apoi să te întorci. Dacă ai rămas ilegal, acolo rămâi. Începi să munceşti să-ţi construieşti o viaţă nouă. Luptele deveneau de domeniul trecutului. Campionate, titluri, cariera – toate acestea aveau să dispară cât azi zice peşte. Ştiam că nu exista cale de întoarcere. Presiunea deciziei mă împietrea.

S-a întâmplat ca în excursia aceea să împart camera cu un prieten bun de-al meu pe care-l chema Anton. Anton era un luptător bunicel care hotărâse că luptele nu erau cariera pe care vroia să o urmeze. Luptam amândoi în grupe de greutate mică însă în echipe diferite. Şi el vroia să plece din România la fel de mult ca şi mine. La scurt timp după ce ne-am cazat în cameră – o cameră foarte frumoasă cu vedere la ocean – Anton m-a abordat şi m-a întrebat:

- Ai de gând să faci asta sau nu?

Am spus da şi am început să punem lucrurile în mişcare. Aveam de gând să rămânem ilegal.

În seara aceea, după ce am reuşit cu greu să mă păstrez în grupa mea de greutate la cântărire, am mers să luăm cina cu echipa ca şi cum nimic nu se schimbase. Încă mai aveam dificultăţi în a mă menţine în grupa mea de greutate; eram în creştere iar mâncatul era mai degrabă o necesitate decât un lux la vremea aceea. Cina era reprezentată de un bufet incredibil (mereu eram fascinat de cantitatea de mâncare disponibilă la bufet atunci când călătoream în străinătate) şi avea un gust minunat. După aceea, câţiva din echipă am decis să mergem să le plimbăm pe faleză. Nu v-aţi putea imagina o seară mai frumoasă nici dacă aţi încerca. Masa delicioasă, palmierii şi briza caldă a oceanului creau decorul perfect pentru a lua o decizie greşită. Totul era prea idilic; era uşor să vrei să rămâi.

Prietenul nostru care locuia acolo a venit să ne viziteze în seara aceea. Era încântat să-şi vadă câţiva dintre vechii prieteni şi era entuziasmat să ajute pe oricine ar fi vrut să rămână acolo ilegal. În timp ce stăteam afară bucurându-ne de o bere şi vorbind despre turneul care se apropia, prietenul nostru nu s-a putut abţine să nu rostească întrebarea din gândurile tuturor.

- Ce părere aveţi? Sunteţi gata să luaţi o decizie?

Eram cel mai mic din echipă şi unul dintre puţinii care nu aveau acasă sprijinul familiei. Pentru că eram tânăr, toată lumea se cam uita la mine ca şi cum s-ar fi aşteptat să o fac. Am încercat să continui discuţia răspunzând relaxat:

- Sigur că am de gând să rămân însă mai întâi trebuie să concurez în turneu.

Răspunsul meu i-a astâmpărat şi pe Anton şi pe prietenul nostru stabilit acolo. Şi-a petrecut restul serii povestindu-ne despre Tel Aviv şi cât de minunată era viaţa acolo. Mi-am dat seama în scurt timp că îmi doream din tot sufletul să aud ceva de rău. Vroiam să aud ceva îngrozitor care m-ar fi determinat să mă răzgândesc. Nu prea am înţeles asta atunci însă acum îmi dau seama că de fapt, în subconştient, îmi doream să mă întorc acasă. Pentru că fiecare gând conştient pe care-l aveam era în favoarea plecării din România, am devenit repede sfâşiat între două alegeri. Am fost atât de confuz în momentul acela. Era acolo, la cei optsprezece ani ai mei abia împliniţi, aproape gata să încalc legea şi să iau o decizie care avea să-mi schimbe viaţa pentru totdeauna. Era prea multă presiune pentru o singură decizie.

Odată întorşi în cameră, Anton era atât de entuziasmat că nu vorbea despre altceva decât despre asta. Tot o ţinea una şi bună că ce idee minunată era să rămânem în Israel. Era gata să stea şi era ferm convins că vrea să rămână ilegal. Nu avea niciuna dintre îndoielile pe care le aveam eu. În timp ce el era sigur că acesta era locul potrivit, eu nu eram aşa de sigur. Anton a continuat să trăncănească despre asta în timp ce eu îl ascultam şi încercam să nu mă mai gândesc deloc la asta în seara aceea. Aveam nevoie de o pauză să-mi limpezesc mintea. Am încercat să mă concentrez pe competiţia de a doua zi însă decizia era mereu atârnată acolo în fundal. Cu atât de multe pe cap, îmi aduc aminte că mi-ar fost foarte greu să dorm în seara aceea. În ciuda patului confortabil, coşmaruri cu mine fără mâncare şi fără casă m-au făcut să mă frământ toată noaptea.

În dimineaţa turneului, mintea nu mi-a stat le meci. Eram prea preocupat de decizia pe care trebuia să o iau – să rămân sau să plec. Şi totuşi, am reuşit să iau medalia de bronz, lucru care era o realizare considerabilă având în vedere nivelul competiţiei şi vârsta mea fragedă pentru categoria respectivă. Antrenorii m-au umplut de laude, spunând ce sportiv mare aveam să ajung. Pentru mine, acest turneu a fost încă un test pe care a trebuit să-l trec. Campionatul mondial era peste doar câteva luni iar ei vroiau să vadă cine avea stofă de competitor. Acum dovedisem că mă pot măsura într-o competiţie internaţională cu sportivii mai mari şi mai experimentaţi. Mi-am dat seama în ziua aceea că posibilitatea de a câştiga aurul la campionatul mondial era şi mai reală. Doar că nu ştiam dacă aveam să fiu acolo să concurez sau nu.

***

Plimbarea de pe faleză din seara aceea e încă foarte clară în mintea mea. Era încă o seară perfectă. Toţi trei – eu, Anton şi prietenul nostru – am găsit un loc ferit să sărbătorim la o bere şi să punem la punct detaliile rămânerii noastre ilegale acolo. Avea să fie o noapte importantă. Echipa urma să plece spre casă în dimineaţa următoare. Dacă nu urma să facem o mişcare în seara aceea, aveam să pierdem ocazia. Planul nostru era destul de simplu. Urma să ne întoarcem în camere la ora stabilită pentru ca echipa şi antrenorii să ştie că ne-au văzut întorcându-ne. Apoi, la ora zece seara, prietenul nostru urma să se întoarcă la hotel cu o maşină şi să ne aştepte pe cea mai apropiată alee întunecată. Nu putea parca aproape de intrare; era pre evident dacă urma să fie văzut. Îl mai ştiau şi alţi colegi de echipă aşa că nu puteam risca să ne vadă cineva intrând într-o maşină cu bagajele după noi.

Nici nu ne puteam gândi la faptul că am fi putut fi prinşi. Nu aveai cum să fii prins. Nu exista aşa ceva. Până să plănuitul să rămâi ilegal într-o ţară era împotriva legii. Trebuia să fim foarte precauţi. Federaţia Română de Lupte ne-a plătit toate cheltuielile legate de transport, ca să nu mai vorbesc de costurile antrenamentelor (doisprezece ani de antrenament, în cazul meu). Eram nişte investiţii. Când un sportiv dezerta din echipă, era considerată o mare pierdere de bani şi de şase viitoare la competiţii. Cineva care pleacă este o investiţie proastă aşa că dacă ar fi fost să audă zvonuri că te gândeşti să pleci, urma să fii exmatriculat din echipă. Cariera ta de luptător avea să fie terminată indiferent dacă chiar încerci să pleci sau nu.

Dacă plănuiai să dezertezi, nu vorbeai despre asta. Când era vremea să pleci, vroiai să o faci rapid, fără ca cineva să te vadă, ca un fugar. Nu exista cale de întoarcere, nu exista conceptul să-ţi ceri scuze şi să-i rogi să te primească înapoi. Când hotărai să pleci, nu te mai puteai răzgândi. Ai fi făcut bine să faci să merite pentru că viaţa ta aşa cum o ştiai avea să se termine în clipa în care ai păşit pe uşă afară.

Anton şi cu mine am dat mâna cu prietenul nostru şi a confirmat că urma să vină să ne ia la ora zece seara. Ne-am întors în camera şi ne-am pregătit să aşteptăm. Eu încă nu eram sigur de ceea ce urma să fac. Trebuia să iau o decizie şi nu mai aveam timp. Aveam bagajele făcute. Totul era gata de plecare. Am stat în linişte, aşteptând să treacă timpul. Îmi amintesc că stăteam pe marginea patului ţinându-mi capul greu în mâini. Presiunea deciziei atârna greu asupra mea. Am început să fiu cuprins de o transpiraţie rece. Decizia urma să-mi afecteze tot restul vieţii; vroiam să am mare grijă.

Ultima oră a trecut prea repede. Nu mă mişcasem de la marginea patului. Eram îngheţat de frică şi paralizat de îndoială. Nu eram sută la sută sigur că vroiam să rămân în Israel. Ştiam că trebuia să mă simt sută la sută sigur; aveam prea multe de pierdut aşa că chiar şi cea mai mică îndoială conta. Ceva îmi spunea că nu aceasta era ţara potrivită dar nu ştiam exact ce anume. Locul părea ideal. Plus că făcusem un pact cu Anton să rămânem împreună aşa că dacă nu plecam, aveam să-mi încalc promisiunea. Nu vroiam nici să-l dezamăgesc dar nici să rămân fără să fiu complet sigur că făceam alegerea potrivită. Plecam pentru că i-am spus lui că aşa urma să fac? Îmi treceau atât de multe lucruri prin cap. Era foarte, foarte stresant.

Ora zece. Am numărat secundele şi am îngheţat în faţa indeciziei. Asta era. Încă nu mă hotărâsem dacă să stau sau să plec. Într-un final, Anton s-a ridicat şi şi-a luat geanta.

- E timpul. Să mergem, a spus el.

Eram îngrozit. M-am ridicat şi, înainte să-mi dau seama, m-am auzit spunând că nu plecam. A fost atât de surprins şi de dezamăgit.

- Nu poţi să faci asta. Trebuie să rămânem împreună. Ţi-am spus să iei o decizie. Trebuie să te ţii de ea, a spus el agitat.

Dar instinctul meu a învins şi ştiam că nu mai pot să dau înapoi. În clipa în care am rostit cuvintele cu voce tare, am avut şi răspunsul.

- Îmi pare rău, Anton. Sună-mă când vrei să mă suni dar asta nu e ţara în care vreau să rămân.

Asta era. Nu avea timp de pierdut. Şi-a luat geanta şi a plecat. Îl dezamăgisem. A trebuit să-l las să plece. Eram singur în cameră şi nu ştiam ce să fac. M-am lăsat pe spate în pat şi nu puteam să mă mişc. Nu ştiam ce să fac, ce să spun sau să gândesc. Colegul meu de cameră plecase şi nu aveam habar nu aveam care aveau să fie consecinţele pentru mine a doua zi. Urma să fiu pedepsit pentru dezertarea lui? Habar nu aveam. Am devenit brusc conştient de faptul că mă aflam cu adevărat într-o situaţie dificilă.

Trebuie să fi adormit la un moment dat pentru că m-am trezit, îmbrăcat complet, atunci când a bătut cineva la uşă să ne cheme la micul dejun. După aceea, echipa urma să plece la aeroport. Am coborât la micul dejun şi am făcut tot posibilul să mă port cât mai normal cu putinţă. N-a durat mult până când toată lumea a observat că lipsea cineva. Majoritatea colegilor ştiau de ce plecase şi unde plecase Anton însă antrenorii nu ştiau şi nimeni dintre noi nu avea de gând să le spună. Eu îmi tot repetam povestea iar şi iar în minte. Era doar o chestiune de timp

până când aveau să mă întrebe de ce lipsea colegul meu de cameră. Se pare că cea mai bună apărare este să fac pe neştiutorul.

- Nu ştiu, am reuşit eu să spun pe tonul meu cel mai nedumerit. M-am dus la culcare azi noapte şi el a spus că iese să se plimbe. Nu ştiu ce s-a întâmplat. M-am trezit şi nu era acolo.

Sincer să fiu, m-am aşteptat să o ia cu toţii razna în momentul în care urmau să descopere că lipsea cineva. Am crezut că urmau să sune la autorităţi şi că aveau să înceapă o căutare – ceva. Dar nu, nu s-a întâmplat nimic din toate astea. În schimb, au fost surprinzător de indiferenţi. Reacţia lor a fost să spună:

- Haideţi să aşteptăm zece minute şi să vedem dacă apare.

După zece minute au spus:

- Ok, să mergem. Nu vine.

Am fost atât de şocat de reacţia lor sau, mai bine zis, de lipsa lor de reacţie. Nu părea să le pese. Se pare că ştiau că nu aveau ce să facă. Atitudinea lor era mai degrabă ceva de genul *dacă nu vrea să fie aici atunci nu-l vrem. Lasă-l să se ducă*.

Situaţia aceasta a fost revelatoare pentru mine. După tot chinul prin care am trecut în ultimele zile încercând să iau această decizie, în mod clar nu m-am aşteptat să văd că lăsau pe cineva să plece pur şi simplu. Nici măcar nu era cineva îngrijorat că s-a întâmplat ceva cu el. Chiar dacă toţi bănuiau că a dezertat, numai eu ştiam ce se întâmplase cu adevărat. Şi totuşi nu puteam să spun. La câte informaţii aveau ceilalţi, s-ar fi putut să fi ieşit la plimbare şi să fi fost atacat, rănit sau ucis. Toată lumea a presupus pur şi simplu că a dezertat şi asta a fost tot. Se obişnuiseră cu oamenii care dezertau. Ori de câte ori mergeam cu echipele în străinătate, mereu exista riscul ca cineva să dezerteze. Păreau să fie mulţumiţi că nu pierduseră decât unul. Nimeni nu putea întrebări. Nimeni nu vorbea despre asta. Imediat ce-am plecat din Israel, ea ca şi cum Anton nici nu existase vreodată. N-am aflat niciodată cum i-a mers după ce a plecat.

Faptul că am aflat că îi lasă pe oameni să plece fără să întrebe de ei mi-a schimbat perspectiva. M-a ajutat să văd faptul că aveau pur şi simplu să uite de mine. Deşi grija mea cu privire la plecare n-a fost niciodată provocată de reacţia lor. Mai înainte de toate, m-am gândit cum m-aş simţit dacă mi-aş lua angajamentul să plec. Cum aş fi supravieţuit într-o ţară în care nu mai fusesem niciodată şi în care nu vorbeam limba? Ce şanse aveam acolo? Ştiam că odată luată decizia, nu mai era cale de întoarcere. Nu aveam nicio barcă de salvare. Nu plecatul din România mă îngrijora ci posibilitatea de a pleca într-un loc nepotrivit.

Am fost puţin dezamăgit când m-am întors acasă. Lăsasem să scape ocazia aceasta imensă de a dezerta şi încă nu ştiam dacă luasem sau nu decizia corectă. Evident că nimeni nu ştia cu privire la ce mă frământam. Speram să mai am şi altă ocazie să plec din România. Mă îngrijoram cu privire la faptul că s-ar fi putut să fi făcut o greşeală şi să-mi fi ratat singura şansă. Oare mă dezamăgisem?

Antrenorii mei încă mă priveau ca pe o mare speranţă. Fusesem pleca în străinătate şi mă întorsesem acasă. Asta era tot ce conta pentru ei. Ştiu sigur că ştiau că minţeam cu privire la Anton însă nu vroiau să aibă de-a face cu asta. Se aşteptau ca cineva să dezerteze în excursie; doar că nu ştiau cine avea să fie acela. Uitându-mă în urmă, nu m-ar mira să aflu că antrenorii au pus pariuri înainte de excursie. Pentru mine era un lucru aşa de mare însă pentru ei, era o nimica toată.

Îi spusesem dinainte tatălui meu despre planul meu aşa că a fost fericit când a văzut că m-am întors. În plus faţă de asta, a fost ca atunci când m-am întors din orice altă călătorie. Nimeni nu ştia nimic. Mi-au pus întrebările obişnuite despre cum a fost în turneu şi despre cum era locul în care am călătorit. Am petrecut câteva zile acasă cu familia, după care m-am întors în cantonament pentru antrenamente. Campionatul mondial se întrezărea la orizont.

8. CAMPIONATUL MONDIAL

Alegerea de a nu dezerta în Israel mi-a dat putere. A fost prima dată când am luat o decizie reală care mi-a afectat viitorul într-un mod aparte. Alesesem să vin acasă. Nu plănuiam să stau aici cine ştie ce însă pentru moment, alegerea mea a fost să rămân în România. Lucrul acesta era foarte eliberator la nivel psihologic. Ştiam că dacă am putut să fac alegerea aceea, chiar puteam să fac ce vroiam, inclusiv să câştig campionatul mondial. Eram cu bateriile încărcate la maxim şi dispus să pun fiecare gram de energie în atingerea obiectivelor mele.

E haios că decizia aceea definitorie era atât de mare şi totuşi nimeni nu mai ştia nimic despre ea. Nu m-am sfătuit cu nimeni, sau cel puţin cu nimeni în afară de cei doi implicaţi în plan. Nu am căutat sfaturi de la antrenori sau mentori. Decizia a fost a mea şi numai a mea. Şi în vreme ce procesul luării deciziei a creat o panică incredibilă, mai ales în momentele de la final, ceea ce a urmat m-a umplut de o amestecătură de uşurare pentru că am luat decizia, puţină

îndoială sâcâitoare cu privire dacă am făcut bine sau nu şi o tonă de încredere pentru că ştiam că eram capabil să-mi iau viitorul în propriile mâini.

Ştiam că dacă vroiam ceva, următorul pas era să cred că-l puteam avea. Am început să cred că puteam să câştig medalia de aur la campionatul mondial. Şi mai mult decât atât, am început să cred că era deja a mea. Am început să-mi scriu numele peste tot, *Leo Frîncu, Campion Mondial*. Când oamenii mă întrebau de ce făceam asta, le răspundeam:

- Pentru că eu *sunt* viitorul campion mondial.

Când am fost în Israel, am vizitat împreună cu echipa Zidul Plângerii, unde turiştii lăsau bileţele cu dorinţe scrise pe ele. Zidul era atât de plin că n-am reuşit să găsesc nici măcar o crăpătură mică să-mi bag şi eu bileţelul. Am pus în schimb mâna pe zid şi mi-am dorit să devin următorul campion mondial. De cânt am decis să nu dezertez în Israel, era clar în mintea mea că făcusem asta pentru a-mi îndeplini dorinţa de a deveni campion mondial. Mâncam, respiram şi dormeam aur. Urma *să câştig* titlul – trebuia să-l câştig.

Prin faptul că m-am întors din Israel cu o medalie, s-a adăugat şi mai multă presiune pentru competiţia următoare. Când m-am întors la centrul naţional de antrenament, a fost vremea să mă pun serios pe treabă. Următorul nostru eveniment a fost Turneul Român Internaţional de Juniori, unde toţi vecinii ţării noastre urmau să concureze în ultimul mare turneu important înainte de campionatul mondial. Eram văzut ca un favorit în grupa mea de greutate şi îmi făceam datoria să câştig antrenându-mă câte şase ore pe zi. Competiţia urma să fie dură însă eu debordam de încredere la vremea aceea. În mintea mea, era doar o chestiune de câştigarea meciurilor, luarea aurului şi apoi să mă întorc în cantonament să continui să mă concentrez pe ceea ce era important pentru mine – să mă antrenez pentru campionatul mondial care urma să aibă loc în luna septembrie.

Turneul a început aşa cum am plănuit. Primul meci: am câştigat. Al doilea meci: am câştigat. Al treilea meci: am câştigat. Am înaintat direct şi uşor către aur. Nu-mi mai trebuia decât încă un meci câştigat şi urma să ajung în finală. Următorul meu meci era împotriva unuia dintre colegii mei de echipă, un coleg pe care-l învinseseră în turneul naţional anterior fără dificultate. Mi-am luat poziţia şi am câştigat meciul care urma să mă trimită în finală. Meciul s-a terminat cu mine în poziţie culcată şi, atunci când m-am ridicat să mă duc la arbitru să-mi ridice mâna să mă anunţe drept câştigător, am simţit o durere ascuţită în gleznă. Nu ştiam ce se întâmplase. Mă ridicasem, făcusem un pas şi n-am putut să-l mai fac şi pe al doilea. Am căzut

imediat pe spate de durere. Glezna mea începuse deja să se umfle în momentul până când doctorul a ajuns la saltea. Eram absolut şocat şi nu realizam ce mi se întâmplase. Doctorul mi-a scos pantoful şi, după ce m-a consultat puţin, a spus că glezna era ruptă.

Mi-au trecut un milion de gânduri prin minte, fiecare dintre ele scoase în evidenţă de durerea îngrozitoare pe care o simţeam în gleznă. Cum se întâmplase una ca asta? De ce se întâmplase? Nu putea să fie adevărat; nu avea cum să se întâmple una ca asta. Plângeam însă nu de durere. Nu, plângeam de teama provocată de ceea ce ar fi însemnat rănirea aceea. Urma să fie anul meu, şansa mea. Era anul în care ştiam în mintea şi în inima mea că urma să câştig. Nu vroiam ca o rană să mă împiedice să concurez pentru titlul *meu*. Campionatul mondial era peste mai puţin de trei luni iar eu zăceam acolo cu o gleznă ruptă. Din punct de vedere emoţional, eram paralizat de frică. Ce avea să însemne asta pentru şansele mele de câştig? Nu mai puteam concura în sezonul acesta? Mai puteam concura vreodată? Totul se întâmplase atât de repede. Într-o clipă eram pe culmile lumii; în clipa următoare eram întins pe spate doborât de durere în timp ce viitorul meu se clătina cu putere.

Am fost dus la spital pentru radiografie şi fractura a fost confirmată. Stăteam acolo pe patul de consultaţie, plângând la auzul diagnosticului. Doctorul a întrebat dacă mă durea aşa de rău.

- Nu, am răspuns eu. Nu înţelegeţi. O să mă împiedice asta să câştig medalia de aur? Nimeni nu avea vreun răspuns pentru mine.

Sigurul lucru care putea fi făcut în momentul acela era să-mi pună glezna în ghips şi să mă trimită acasă să mă recuperez. Doctorul mi-a spus că n-am voie să fac nimic timp de trei săptămâni. După aceea, urma să vadă dacă poate să-mi scoată ghipsul. Eram distrus. Antrenorii au încercat să mă asigure că era în regulă, că urma să fiu bine. Nimeni nu mă putea face să cred că totul urma să fie bine sau că aveam să mai am încă o şansă. Acela era anul meu. Trebuia să fiu următorul campion mondial şi nu puteam să câştig dacă nu mă antrenam.

Cu glezna ruptă şi imobilizată în ghips, antrenorii m-au dus acasă. Nu doar că antrenamentul meu era amânat, mai eram şi constrâns să stau acasă şi să fiu îngrijit de familia mea. Trei săptămâni cu mama – groaza deja începuse să mă cuprindă şi nici nu ieşisem încă pe uşă. Nu-mi puteam imagina cum aveam să stau acolo, fără să fac nimic, timp de trei săptămâni. Durerea pe care am simţit-o în ziua în care nu m-am putut ridica de pe saltea a fost mai mult psihologică decât fizică. Când am primit diagnosticul, deja eram năpădit de tot felul de

sentimente. Am fost prea supărat să vorbesc în seara aceea cu familia mea. În mintea mea, simţeam ca şi cum lumea se prăbuşea peste mine. Am simţit că totul se apropie de final.

Când mi-am rupt glezna, câştigasem meciul. Eram calificat să concurez în finală însă era evident că nu aveam cum. La un moment dat în agitaţia aceea, i s-a dat de ales între a accepta medalia de argint fără să concurez în runda finală sau să renunţ la acest drept pentru ca altcineva să poată concura. Am decis să renunţ pentru că vroiam ca altcineva să meargă în finală să se lupte cu băiatul acela. Poate unii oameni s-ar mulţumi să ia argintul şi să spună că rănirea i-a împiedicat să meargă mai departe. Eu nu vroiam asta. Eu eram acolo ca să câştig. Nu îmi plăcea ideea de a mă mulţumi cu argintul din oficiu. Dacă renunţam, îl puteam lăsa pe celălalt coleg să meargă mai departe şi să concureze. Băiatul pe care-l învinsesem, a ajuns să-mi ia locul în meciul final. El a pierdut şi a luat argintul. Eu am sfârşit prin a mă califica pe locul patru în turneu.

Teoretic eram încă eligibil să mă calific pentru campionatul mondial din Ungaria dacă mă puteam vindeca la timp. Pierderea a trei săptămâni de antrenament atât de aproape de meci urma să fie un mare pas înapoi. Toţi ceilalţi se antrenau şi deveneau mai puternici în fiecare zi în timp ce eu stătea într-un apartament minuscul, pierzând putere cu fiecare zi în car stăteam în ghips. Pentru mine, să nu fac nimic pe parcursul acelor prime zile a fost la fel de dureros ca fractura în sine. Eram obişnuit cu activitate fizică intensă în fiecare zi. Sedentarismul forţat era ca o tortură. Şi cu doar zece săptămâni înainte de campionatul mondial, am devenit dureros de conştient de fiecare oră pierdută din timpul de antrenament. Era de neimaginat să îndur aşa trei săptămâni.

Nici n-a trecut o săptămână până când am realizat că trebuie să găsesc o cale să mă antrenez că altfel mi-aş fi pierdut minţile. Mi-am sunat antrenorul şi i-am spus că urmează să încep să mă antrenez acasă. Nu a fost încântat însă l-am asigurat că urma să am grijă să-mi las glezna să se vindece. Aveam să iau pauze ca să ţin piciorul în sus sau orice ar mai fi necesar să mă fac bine. Nu vroiam să-mi compromit recuperarea însă aveam nevoie să mai fac şi altceva în afară de stat degeaba.

Aveam nişte greutăţi pe care le ţineam acasă aşa că le-am folosit să fac nişte exerciţii chiar în sufragerie. Am improvizat o bancă din scaune de bucătărie şi m-am antrenat cât am putut eu. Părinţii mei mi-au spus că trebuie să mă odihnesc însă eu refuzam spunându-le că nu mă pot

odihni ci trebuie să mă menţin în formă. Nu vroiam să pierd teren. Când doctorii aveau să-mi scoată ghipsul, vroiam să fiu în formă.

Regimul meu improvizat de antrenament a funcţionat cam o săptămână. Îmi evaluam constant glezna şi îmi testam greutatea pe ea. Vroiam atât de mult să scot ghipsul însă doctorii au spus să nu fac asta; încă era prea devreme. A fost foarte ferm când a spus că trebuie să stau aşa timp de cel puţin douăzeci şi unu de zile. Trecuseră abia paisprezece. Ultima săptămână se întrezărea la orizont. Mă frustra faptul că ghipsul îmi luase din mobilitate. Chiar dacă găsisem o cale să mă antrenez puţin, nu era de ajuns. Eram nerăbdător să mă întorc într-o sală adevărată de sport.

Într-un final, n-am mai rezistat. Am luat un foarfece de grădinărit şi am început să tai ghipsul. Eram puţin neliniştit pentru că nu ştiam care aveau să fie consecinţele faptei mele. Dacă osul se rupea la loc, urma să-mi pierd de tot şansele să concurez. Dar dacă nu se rupea, puteam să salvez încă o săptămână preţioasă. În orice caz, decizia fusese luată: îl dau jos. Mă întorc la antrenament.

A durat ceva însă am reuşit să-l dau jos înainte ca cineva să ajungă acasă şi să mă oprească. Glezna mea era încă puţin vânătă însă se dezumflase. Am încercat să merg. Sigur că mă durea însă durerea era suportabilă. Din punctul meu de vedere, dacă puteam suporta durerea, eram bun de muncă. Îmi doream atât de mult să mă întorc la antrenament. Mi-am sunat antrenorul şi i-am spus că-mi tăiasem ghipsul.

- De ce ai făcut asta? m-a întrebat el evident nemulţumit de fapta mea. Trebuia să aştepţi trei săptămâni. Poţi să te răneşti acum. Osul nu e vindecat, nu stabil.

- Ştiu că trebuia să mai aştept o săptămână, i-am spus eu, însă n-am putut. I-am promis că voi avea grijă. Nu mai pot să aştept. Trebuie să mă întorc la muncă.

Apoi l-am sunat pe fostul meu antrenor de la sala de sport din Bucureşti. Era vară aşa că majoritatea oamenilor iau o pauză de la rutina lor obişnuită. Munca are tendinţa să încetinească. Chiar dacă era vacanţă, a fost de acord să mă ajute. Unul dintre foştii mei colegi de echipă s-a oferit şi el să vină şi să mă ajute pe post de partener. În următoarele două săptămâni, ne-am întâlnit la sala de sport şi ne-am antrenat câteva ore pe zi. Îmi înfăşuram glezna foarte strâns înainte de fiecare antrenament şi dădeam tot ce puteam. Era cald, umed şi greu. Nu mai era nimeni în sală în afară de mine, de partener şi de fostul meu antrenor. Timp de două săptămâni, am tras cât de tare am putut. Când am simţit că se poate, am tras şi mai tare. Ştiam că trebuie să

câştig înapoi ce pierdusem. Eram hotărât să-mi recapăt locul în lotul naţional. Imediat ce am simţit suficient de puternic, m-am întors în cantonamentul naţional şi m-am realăturat echipei în timp ce antrenamentul era în toi.

În momentul acela, mai aveam şase săptămâni până la campionatul mondial. Antrenamentul pentru competiţiile mari este diferit de antrenamentul de zi cu zi. Viaţa devine o rutină. Fiecare zi este la fel: te trezeşti, iei micul dejun, te antrenezi, iei prânzul, faci amiaza şi iar te antrenezi. Urmam aceeaşi rutină zilnic, fără excepţie. Ce nu înţeleg alţi oameni este că antrenamentul la nivelul acesta de intensitate se concentrează în aceeaşi măsură pe rezistenţa psihic şi pe puterea fizică. La început, toată lumea este plină de energie. După câteva săptămâni de rutină, toată lumea începe să simtă presiunea pentru că rutina este atât de plictisitoare. Nimeni nu se prosteşte sau se distrează. Poate deveni deprimant din unele puncte de vedere. Suntem cu toţii concentraţi, atenţi şi serioşi în antrenamentul nostru. Cu toate acestea, pe măsură ce se apropie turneul, gândul la terminarea taberei de antrenament şi intrarea în competiţie ne ridică iar moralul.

Eu mai aveam şi presiunea legată de faptul că trebuia să mă cântăresc de trei sau patru ori pe zi ca să-mi monitorizez greutatea. De data aceasta a fost greu să scad în greutate. Glezna ruptă şi timpul în care nu m-am antrenat, mi-au îngreunat capacitatea de a mă menţine în formă aşa cum făceam în mod normal în cantonament. Tabăra noastră de antrenament era cea mai bună din ţară însă eram cu mult în urmă faţă de restul lumii. Nu aveam echipamente performante şi nici resurse. Antrenorilor nu le păsa să ne ajute să îndeplinim criteriile pe care le impuneau. De exemplu, dacă aveam nevoie să slăbesc câteva kilograme ca să mă calific pentru grupa de greutate pe care eram pus, ei nu ştiau cum am ajuns să le pierd, doar ştiau că le pierdusem. Ne deshidratam mereu şi săream peste mese ca să le îndeplinim termenele limita. Nu era o abordare sănătoasă însă aşa făceam.

Greutatea era mereu primul şi ultimul meu duşman. Crampele şi lipsa de somn din cauza deshidratării făceau pur şi simplu parte din antrenament. Îmi amintesc că dormeam cu prosoape reci şi ude peste mine ca să-mi păstrez temperatura corpului la normal după ce deveneam grav deshidratat. Nopţile acelea erau un coşmar însă nu m-am gândit niciodată să renunţ. Scopul era mai presus de durere.

A venit vremea selecţiei pentru echipa care să meargă în Ungaria. Am reuşit. În ciuda gleznei rupte şi a timpului de antrenament pierdut, m-am calificat. Mi-am câştigat locul şi visul

meu era încă posibil de realizat. În mintea mea, eram deja următorul campion mondial. În tren spre Budapesta, îmi amintesc că le-am spus tuturor că aveam să iau aurul.

Când am ajuns acolo, scopul meu era să mă cântăresc primul. Mereu era coadă la cântăririle oficiale. Iau fiecare sportiv pe rând şi aşteptarea e foarte lungă, chiar şi mai lungă dacă te-ai înfometat înainte. Cu toate acestea, odată ce urcai pe cântar, erai liber tot restul zilei. Vroiam să fiu primul la cântar. Făcea parte din planul meu psihologic. Să mă cântăresc primul şi apoi să câştig primul. Spre marea mea spaimă, un tip din Cuba s-a aşezat la coadă înaintea mea. Eram chiar enervat pentru că nu vroiam ca tipul acesta să intre în faţa mea ca să-mi poarte ghinion. Am fost puţin stresat însă mi-am amintit faptul că misiunea mea adevărată era să câştig aurul. Când urma să concurăm, nu aveam de gând să las pe nimeni să mă oprească să obţin locul pentru care m-am dus acolo. Aşa că m-am cântărit al doilea şi m-am întors în cameră ca să mă hidratez şi să mănânc.

A doua zi, turneul a mers ca uns. Mi-am bătut primul oponent, americanul. Apoi a urma rusul şi am câştigat meciul. Semifinala a fost împotriva unul luptător din Kazahstan. Eram în frunte detaşat pentru că pierdusem un singur punct în toate meciurile din ziua respectivă. Am trecut prin runde ca şi cum aş fi călcat pe pietre de râu către finală. Mare parte din ce s-a petrecut e ca o amintire înceţoşată. Meciul pe care mi-l amintesc perfect este ultimul. Am concurat împotriva unui luptător din Coreea. Oponentul acesta era singurul care stătea între mine şi visul meu. Cu tot ce-am pătimit ca să ajung acolo şi cât de tare îmi doream asta şi cât de hotărât eram să obţin, n-a avut nicio şansă. Am câştigat uşor meciul cu 4-0. Fără îndoială – *Leo Frîncu, Campion Mondial*!

A fost o senzaţie fantastică să câştig. Faptul că spusesem dinainte tuturor că urma să câştig şi apoi chiar să câştig a fost prea frumos să fie adevărat. Nu a fost o realizare uriaşă doar pentru mine ci pentru echipa şi pentru ţara mea. Când m-am întors acasă, am primit multă atenţie din partea presei. Numele meu era în ziare şi la televizor, creând un fel de faimă pentru mine în Bucureşti. Imediat după ce m-am întors, oamenii mă recunoşteau la metrou şi mă oprească să mă felicite oriunde mergeam. După cum vă puteţi imagina, a fost totul foarte frumos. Nu am primit nici un fel de atenţie specială formală aşa cum primesc sportivii în alte părţi. Nu am fost limuzine sau petreceri distincte. Eram tot un băiat obişnuit însă a fost frumos să fiu pentru un moment în atenţia reflectoarelor.

Nu a trebuit să mă îngrijorez vreodată că voi fi un încrezut pentru că am câştigat, credeţi-mă. Nu conta ce realizasem şi cât de bun am fost pe saltea. Când s-a terminat turneul, tot cu părinţii mei a trebuit să merg să locuiesc. Tot mâncarea pe care o gătea tata o dată pe săptămână trebuia să o mănânc. Aceea era mereu legătura mea cu realitatea. Dovedea faptul că nu se schimbase mare lucru şi mă făcea să vreau să continui şi să mă îndrept către următoarea mea realizare. Nu mă puteam mulţumi niciodată pentru că indiferent de ţelul pe care l-am atins, încă eram la început. Trebuia mereu să-mi ţin ochii deschişi în calea viitorului.

Titlul pe care l-am câştigat mi-a schimbat viaţa. Acela a fost momentul în care luptele au devenit profesia mea. Mereu dădusem tot ce aveam mai bun şi lucram la asta cu normă întreagă însă, acum că aveam optsprezece ani, eram eligibil să mă angajez. Înainte de competiţie, antrenorul a venit la mine şi mi-a spus că dacă voi câştiga aurul, mă vor angaja. Steaua Bucureşti era una dintre cele mai bune echipe de lupte din ţară şi toată lumea vroia să facă parte din a. Am fost unul dintre puţinii copii care au crescut cu echipa de lupte de juniori Steaua şi a fost angajat apoi în echipa mare. La vremea aceea, lucrul acesta era o mare realizare. Câştigarea aurului îmi aducea un loc de muncă. Urma să fiu un sportiv profesionist. De acum înainte, luptele nu aveau să fie doar un hobby sau un lucru pe care-l făceam când eram mic la fel ca mulţi alţi copii. Luptele erau acum cariera mea.

9. VIZA DE SUA

După campionatul mondial, am început să mă antrenez ca sportiv profesionist la clubul din Bucureşti. Pentru că eram angajat de echipa mea de acasă, Steaua Bucureşti, acolo unde luptele erau sub protecţia armatei, am fost făcut sergent în armata română. La început, singura diferenţă între ce făceam înainte şi acum era faptul că eram plătit. La început a fost interesant să am un venit al meu însă cu trecerea anilor n-a fost suficient cât să compenseze realitatea antrenamentului şi concuratului ca profesionist în loc de amator. Sportul pe care-l iubisem toată viaţa începuse să se simtă ca o serviciu. Ca sportivi profesionişti, am devenit maşini programate să ne antrenăm, să concurăm şi să câştigăm. Asta era meseria noastră; asta era viaţa noastră. Dacă nu jucam bine, eram traşi la răspundere. Nu mai eram un copil care excela la un hobby. Eram un adult care era plătit să câştige medalii.

În următorii cinci ani, m-am antrenat şi am călătorit cu normă întreagă. Eram o speranţă olimpică, lucru care însemna două lucruri: trebuia să fiu mereu la înălţime pentru a-mi păstra locul în echipa olimpică şi eram mereu pe listă pentru competiţiile internaţionale. Am concurat în turnee în toată Europa şi am avut şanse nenumărate să dezertez. Nu m-am văzut niciodată trăind în vreo una dintre ţările pe care le vizitam. Deşi multe erau chiar frumoase, era ceva la rămasul în Europa care nu mă atrăgea. Mi se părea că tot aş fi prea aproape de casă. Vroiam să merg undeva atât de departe încât să mă întorc acasă să fie aproape imposibil. Mă temeam că m-aş fi întors în România dacă ar fi fost doar la un drum cu trenul distanţă. Nu doar că dacă aş fi fost aproape ar fi fost prea uşor să renunţ însă ştiam că trebuie să fac să fie imposibil ca cineva să mă ajungă din urmă. Guvernul investise o grămadă de bani în mine. Aveau tendinţa să se asigure că investiţia le era acoperită într-un fel sau altul. Şi eu nu vroiam să ştiu cum.

Ideea de a plecat nu a fost niciodată departe de gândul meu. Ştiam cât de norocos eram să primesc un loc de muncă în echipa natală. Ştiam că realizasem multe lucruri de care să fiu mândru şi că am în locuri în care puţin români ajung să le vadă. Sunt sigur că mulţi oameni m-ar fi considerat nerecunoscător al vieţii pe care reuşisem să o creez într-o ţară atât de deprimată şi de oprimată ca România. Dar mai ştiam şi că toate lucrurile bune ajung să se sfârşească. Era doar o chestiune de timp înainte ca trupul meu să nu mai fie în stare să îndeplinească rigorile antrenamentului cu normă întreagă şi abuzurilor constante pe care le înduram ca să păcălesc kilogramele în plus. Faima este trecătoare în sport iar atleţii pensionai în ţări ca România nu au alte aptitudini sau alte alegeri de carieră pe care să se bazeze. Eram plătiţi ca orice alţi cetăţeni însă carierele noastre ca sportivi nu aveau viaţă lungă.

Oricât de mult îmi plăceau luptele, începusem să mă lupt iar cu sentimentul de a fi prins în capcană şi de a nu avea oportunităţi pentru viitor. Nu aveam o casă. Nu aveam o familie a mea. Nu aveam nimic în afară de lupte şi era doar o chestiune de timp până când nu aveam să mai am nici asta. Începusem să mă neliniştesc. Simţeam că şansele mele de a dezerta începeau să se rărească. Ştiam că singura cale prin care puteam să facă asta era să continui să călătoresc pentru turnee internaţionale. Lucrul acesta însemna o presiune în plus să mă menţin în formă tot timpul. Când aveam optsprezece ani, lucrul acesta nu reprezenta o problemă însă la douăzeci şi trei, era puţin mai greu. Nu-mi mai plăceau antrenamentele însă mă forţam zi de zi pentru a-mi păstra locul în echipa care călătorea. Aşa că în toamna anului 1999 când antrenorul a anunţat următoarea noastră călătorie internaţională, eram pregătit pentru ea.

Ziua care a devenit definitorie pentru viaţa mea a început cu o dimineaţă obişnuită în cantonament, antrenându-mă pentru campionatele naţionale care urmau. Eram în restaurant şi luam prânzul când antrenorul nostru a intrat şi ne-a spus că trebuie să-i dăm paşapoartele. Ştiind că nu era programată nicio competiţie internaţională în viitorul apropiat, am întrebat de ce aveau nevoie de paşapoartele noastre. Atunci ne-a spus că un partid privat s-a oferit să sponsorizeze echipa noastră cu o călătorie să se antreneze la Centrul Olimpic American din Colorado. Antrenorii aveau nevoie de paşapoartele noastre ca să ne obţină vizele de călătorie.

Nici n-o să vă vină să credeţi cu ce entuziasm s-a umplut încăperea când antrenorul a terminat de vorbit. Statele Unite! Nu am mai mers niciodată peste ocean şi mai ales pentru antrenament. Federaţia Română de Lupte nu-şi permitea o călătorie atât de scumpă. În afară de Olimpiadă, nici în visele mele cele mai îndepărtate nu m-am aşteptat să aud că urma să mergem în America. Şi totuşi aşa era; o călătorie care era plănuită să aibă loc în doar câteva săptămâni.

Din clipa în care mi-am auzit antrenorul spunând Statele Unite, am ştiut că asta era şansa mea. M-am dus imediat în cameră şi mi-am luat paşaportul care să-l predau antrenorului. Nu era uşor să iei viza. Oficialii de la Ambasada Statelor Unite erau recunoscuţi pentru faptul că refuzau candidaţii pe care-i considerau „risc de rămânere acolo". Erau în general oamenii care nu călătoriseră foarte mult în străinătate. Din fericire eu aveam o istorie impresionantă de vizite în afară şi de reveniri în ţară, lucru care mă transforma într-un candidat cu risc scăzut.

Eram încrezător că urma să primesc viza şi, imediat ce mi-am predat paşaportul, m-am dus s-o sun pe singura persoană pe care o cunoşteam în America. Cu câteva luni în urmă, s-a întâmplat să cunosc printr-un prieten comun pe cineva care locuia acum în Statele Unite. I-am spus că urma să primim vize de turist pentru Statele Unite şi l-am întrebat dacă era dispus să mă ajute. Nu conta că urma să mergem în Colorado Springs şi că el locuia în Los Angeles sau că excursia era încă nesigură până la primirea vizelor. Persoana aceea, pe care o întâlnisem de vreo două ori doar, mi-a promis că, dacă puteam să ajung în California, urma să mă ajute să-mi ofere un pat pe care să dorm. Era suficient pentru mine. Nu ne cunoşteam foarte bine aşa că probabil nu şi-a dat seama cât de hotărât eram să merg până la capăt. Mi-a spus să-l sun când erau confirmate planurile de drum.

Am termina conversaţia cel mai probabil cu el gândindu-se că nu avea să mai audă vreodată de mine iar cu mine extaziat la gândul că aş fi putut să mă mut în America. Nu conta faptul că aveam ştiam despre America doar ce văzusem în filme şi că nu vorbeam limba. Eram

absolut convins că avea să fie ţara perfectă pentru mine. Nivelul meu de siguranţă era exact ca înainte de câştigarea campionatului mondial; pur şi simplu am ştiut. Am simţit asta şi am crezut că este deja real. America era ţara mea.

La o săptămână după ce ne-am predat paşapoartele, antrenorul ne-a adunat pentru o altă întâlnire. Eram atât de nerăbdători să aflăm veşti despre excursie. Mai văd şi acum zâmbetul înşelător de pe faţa antrenorului nostru când ne-a anunţat că excursia fusese anulată. Am fost distrus; visul meu de viaţă fusese atât de aproape să devină realitate. Ocazia aceasta mi-a fost luată la fel de repede cum mi-a fost dată. Colegii mei de echipă erau dezamăgiţi însă eu eram devastat.

Se pare că majoritatea vizelor sportivilor au fost aprobare însă vizele sponsorilor au fost respinse. Sponsorul a decis că dacă ei nu pot merge, nu puteam să mergem nici noi aşa că şi-au retras finanţarea. Faptul că eu aveam viză să mă duc în Statele Unite a fost raza de speranţă de care aveam nevoie. La scurt timp după anunţ şi după ce am câştigat campionatul naţional, am fost trimişi acasă pentru o săptămână de vacanţă. Ajuns în punctul acela, ştiam că nu puteam să las ocazia unei vize de America să-mi scape, cu excursie sau fără excursie. Singura problemă era faptul că oficialii echipei ne ţineau încă paşapoartele încuiate pe undeva. Nu puteam să plec nicăieri, ce să mai zic de America.

L-am sunat pe antrenorul meu şi l-am întrebat dacă pot să-mi primesc paşaportul înapoi. A dat din colţ în colţ, spunând că trebuie să ţină paşapoartele echipei împreună. Ca să facă mai simple călătoriile viitoare, a spus el. Era pregătit pentru asta aşa că am insistat mai mult, explicând că-mi trebuie pentru că plănuiam să merg să fac nişte cumpărături în Bulgaria. A fost o poveste destul de credibilă; mulţi români treceau graniţa să pentru cumpărături pentru că, deşi trecuseră zece ani de când se terminase comunismul, tot nu aveam aceeaşi varietate sau calitate a produselor disponibile în alte ţări. Antrenorul a fost de acord însă a spus că trebuie să-l caute.

Am încercat să-mi maschez panica din voce când i-am spus că pot să vin să-l ajut să-l caute. Ştiam eu ce însemna „să-l caut". Mai bine mi-ar fi spus că n-o să-l mai văd niciodată în viaţa mea. La vremea aceea, era o practică obişnuită ca oficialii români şi ia un paşaport şi să-l distrugă. Profitau de ocazia de a avea la ei paşaportul cuiva pentru a se asigura că persoana aceea nu pleca nicăieri. Paşapoartele erau mereu „pierdute" pur şi simplu. Ştiam că la fel se va întâmpla şi cum al meu. Mi-am dat seama din reacţia lor că dacă nu ripostam imediat, paşaportul meu avea să dispară pentru totdeauna.

Birourile Federaţiei Române de Lupte se aflau în centrul Bucureştiului. De îndată ce am închis telefonul, am alergat de la apartamentul părinţilor mei la staţia de metrou. Eram angajat într-o cursă pentru viitorul meu. Trebuia să ajung acolo până să nu fie prea târziu. A fost un drum de patruzeci şi cinci de minute care mi s-a părut că a durat o viaţă. Când am ajuns la clădire, am alergat pe scări şi am bătut la uşă. Auzeam că erau oameni care se mişcau înăuntru. Ştiam că erau acolo. Persoana care a deschis uşa m-a recunoscut şi ştia de ce eram acolo. A repetat replica standard:

- Nu ştiu unde este paşaportul tău acolo. Va trebui să-l căutăm.

Am închis uşa, aşteptându-se ca eu să plec. Ştiam că trăgeau de timp, inventând scuze să nu-mi dea documentele. Am luat-o razna, am bătut în uşă, am ţipat şi le-am cerut să-mi dea paşaportul. Eram atât de înverşunat că nu-mi mai păsa dacă dădeam de necaz. Singurul lucru de care-mi era frică era să nu-mi mai văd niciodată paşaportul. Sub presiunea mea constantă, cineva a venit într-un final şi a deschis uşa având în mână paşaportul meu.

- Ia uite, l-am găsit, a spus el.

I l-am smuls din mână şi am frunzărit paginile şi am văzut viza. Asta era. Îmi ţineam în mână biletul meu către libertate.

Viza mea era valabilă trei luni însă nu aveam nicio clipă de pierdut. Trebuia să plec imediat. Am găsit cel mai apropiat telefon şi am sunat cunoştinţa pe care o aveam în Los Angeles.

- Am obţinut-o! am exclamat eu. I-am povestit tot ce se întâmplase, despre cum fusese anulată excursia şi despre cum m-am luptat să-mi recapăt documentele. A înţeles urgenţa de a pleca din ţară imediat. Pentru că nu aveam nici un ban, am sunat un alt prieten şi l-am întrebat dacă poate să-mi împrumute trei sute de dolari ca să-mi cumpăr un bilet de avion. Aveam economisită doar jumătate din sumă şi trebuia să cumpăr bilet dus-întors ca să nu trezesc suspiciuni de nicio parte. A doua zi aveam deja biletul pentru următoarea săptămână, lucru care însemna că mai aveam doar o singură săptămână să-mi închei cu totul viaţa în România.

În zilele care au urmat, am vândut tot ce aveam ca să adun cât de mulţi bani era cu putinţă. Nu aveam mare lucru, doar nişte echipamente de antrenament, însă eram genul de marfă pe care o obţineai greu însă o vindeai uşor. Până la finalul săptămânii următoare reuşisem să

strâng restul banilor pentru a-i da datoria înapoi prietenului meu care mă împrumutase pentru avion şi vreo zece dolari în plus să-i am în buzunar când urma să aterizez în America.

Nu luam mare lucru cu mine, doar un rucsac cu câteva haine. Şi nici nu aveam nimic la care să mă întorc. Asta însemna că mai era doar un singur lucru de făcut. Trebuia să-mi dau demisia de la locul de muncă. Mi-am sunat antrenorul şi am programat o întâlnire în care să vorbim de viitorul meu la club. Am stabilit ca întâlnirea să aibă loc în dimineaţa următoare la sediul clubului care se afla într-o clădire militară din Bucureşti. Îmi amintesc cât de înfricoşătoare a fost dimineaţa aceea de octombrie în care am luat autobuzul să mă întâlnesc cu antrenorii mei. Ploua iar trotuarele erau acoperite de frunze ude căzute din copaci. Oraşul mi se părea că arăta şi mai murdar şi mai deprimant decât de obicei. Se simţea o apăsare în aer. Nu aşteptat lucrul pe care-l aveam de făcut însă mă bucurat de faptul că odată ce făceam asta, urma să plec din România odată pentru totdeauna.

Am ajuns la clădire la ora stabilită. Construcţia în sine era foarte veche însă era foarte bine întreţinută, fiind parte din armată. Clădirile gri cu două etaje şi uniformele kaki de camuflaj care se purtau păreau să accentueze starea oraşului. Chiar dacă trecuseră zece ani de la terminarea comunismului, semnele lui erau peste tot. Singurul lucru care se schimbase cu adevărat erau simbolurile comuniste şi fotografiile care fuseseră date jos. În rest, totul rămăsese mai mult sau mai puţin la fel. Toată lumea era încă deprimată şi posomorâtă. Nimeni nu zâmbea, mai ales cei doi paznici înarmaţi care m-au percheziţionat la poartă. Chiar dacă au confirmat că aveam întâlnire şi că trebuia să fiu acolo, se uitau la mine cu suspiciune. De ce avea nevoie un sportiv de o întâlnire cu antrenorii la bază? Sunt sigur că şi antrenorii mei se întrebau acelaşi lucru.

În complexul militar, oamenii umblau de colo-colo încercând să pară ocupaţi şi importanţi în timp ce se deplasau de la o clădire la alta. Nu ştiu dacă chiar erau ocupaţi însă era important să *pari* ocupat. Nimeni nu vroia să pară ca şi cum nu avea nimic de făcut. Toată lumea avea nişte hârtii în mână oriunde mergeau – şi ţigări. Toată lumea fuma. Aerul din clădire era atât de gros de la fumul de ţigară încât încă se vedea chiar şi când nu era nimeni acolo. Mi-am făcut loc să ajung în holul etajului doi la birourile oficialilor de lupte şi am bătut la uşă. Auzeam multe zgomote venind de partea cealaltă de uşă. Era multe voci vorbind toate deodată; mă aşteptau cu toţii.

Cineva a strigat să intru şi am încercat să-mi ascund emoţiile atunci când am deschis uşa şi am dat ochii cu toţi superiorii mei, şi antrenorii civili şi şefii militari de departament, îmbrăcaţi în uniformă. Toţi mă fixau cu privirea atunci când am intrat. Toată lumea părea agitată. Unii şi-au stins ţigările în timp ce alţii şi-au aprins altele noi. Se chinuiau să zâmbească şi încercau să fie drăguţi deşi aveau o idee generală cu privire la motivul pentru care solicitasem întâlnirea. Nu ştiau cât de proaste urmau să fie veştile însă se aşteptau la veşti proaste. Cuvintele lor mă invitau înăuntru însă expresiile lor spunea:

- Sperăm că nu eşti pe cale să ne spui ceva ce nu vrem să auzim.

Trebuie să fiu sincer. În ciuda faptului că eram pus să lupt sub presiune, acesta a fost unul dintre cele mai grele momente pe care le-am avut de înfruntat vreodată. Mi-a trebuit mult curaj să intru în biroul acela şi să le spun superiorilor meu ce simţeam. Chiar dacă ieşisem din comunism, atitudinea încă nu se schimbase. Oamenii încă se cenzurau şi spuneau doar ce vroiau ceilalţi să audă. Nimeni nu spunea adevărul despre ce vroia sau cu privire la ce simţea. Pur şi simplu nu se întâmpla. A fost ciudat pentru toată lumea ca eu să spun ceea ce nu vroiam să spun.

Când se investesc atât de mulţi bani într-un sportiv, înţelegerea tacită implică să le plăteşti înapoi prin faptul că stai şi câştigi medalii. Ei au plătit pentru turneele şi cantonamentele şi excursiile acelea. Ţi-au schimbat viaţa şi se aşteaptă de la tine să rămâi. Nimeni nu se mişca de colo-colo să caute noi posibilităţi de viaţă. Oamenii nu susţineau cea ce credeau într-un astfel de mediu. Nimeni nu vorbea despre faptul că era nemulţumit sau despre faptul că vroia altceva pentru viaţa lui. Dacă erau nefericiţi, dezertau pur şi simplu. Şi eu eram aici, rostind cu glas tare cuvintele acelea interzise:

- Vreau să demisionez. Nu vreau să aştept următoarea călătorie ca sa dezertez. Vreau să vă spun direct că demisionez.

Venind dintr-o ţară comunistă, regula era să aştepţi o călătorie şi apoi să dispari în linişte. Mergeam împotriva curentului. Eu îi înfruntam şi le spuneam faţă în faţă faptul că deşi aveam un viitor strălucit alături de ei, alegeam să nu rămân. Nu a fost uşor să fac asta. Ştiam că vorbele şi faptele mele aveau să fie luate drept trădare şi îi cunoşteam pe unii dintre oamenii aceia de cânt aveam şase ani. Mi-au fost ca nişte taţi iar eu eram acolo şi aruncam pe fereastră tot ce ei mă ajutaseră să obţin şi alegeam intenţionat să renunţ la cariera mea.

Nimeni nu ştiam ce să răspundă sau cum să se comporte. Se uitau unii la alţii ca şi cum încercau să-şi dea seama ce să facă mai apoi. Singurul lucru pe care-l puteau face era să

încerce să mă facă să mă răzgândesc. Au încercat în van să mă convingă de faptul că făceam cea mai mare greşeală a vieţii mele. Directorul a sugerat să-mi iau o perioadă de concediu fără plată în loc să demisionez. Mi-a spus că văzuse atâţia oameni plecând şi apoi întorcându-se şi implorându-l să le dea locul de muncă înapoi. Nu vroiau ca şi eu să am aceeaşi soartă. Încă mai credeau că poarte am nevoie doar de o pauză.

M-au încurajat să-mi iau vreo două luni libere şi apoi să mă întorc la muncă. Sigur că mi-au amintit şi de cât de nebun eram să renunţa la o carieră la care majoritatea sportivilor doar visau.

Dar nu mai era cale de întoarcere. În mintea mea plecam şi alte comentarii erau inutile. Eram acolo să demisionez, nu să negociez. Au încercat cât au putut să mă convingă să rămân; după aproximativ o oră, au acceptat în sfârşit faptul că nu aveam cum să mă răzgândesc. Am semnat documentele oficiale de demisie. Le-au pus în sertar, s-au ridicat, au dat mâna cu mine şi mi-au urat numai bine. A fost foarte greu să-mi iau la revedere de la primul meu antrenor. A fost un moment emoţionant însă eram convins că fac alegerea cea mai bună. Nu au înţeles de ce am luat o decizie atât de drastică. Au crezut că mi-am pierdut minţile când am văzut viza pe paşaport. Nimeni nu ştia cât de mult făcuse parte acest lucru din visurile mele în tot acest timp.

10. AMERICA

În scurt timp, sosise şi ziua pe care o plănuisem şi o aşteptasem toată viaţa. Aveam avionul dimineaţa devreme aşa că la ora 5 dimineaţa eram treaz, îmbrăcat şi gata să las în urmă totul şi pe toată lumea pe care o cunoşteam. Am petrecut seara de dinaintea plecării acasă, vorbind aproape toată noaptea cu tatăl meu, fratele meu şi câţiva dintre prietenii apropiaţi. Ştiam cu toţii că ar fi putut să fie ultima dată când ne vedeam aşa că vroiam să ne bucurăm de fiecare ultimă clipă petrecută împreună. Însă orele zburau. Înainte să-mi dau seama, stăteam în prag cu rucsacul şi cu un troler mic, gata să-mi înfrunt viitorul necunoscut.

În dimineaţa aceea devreme răcoroasă de noiembrie m-am chinuit să-mi găsesc cuvintele potrivite pentru a-mi lua la revedere de la tatăl meu. Eram doar noi doi; prietenii mei plecaseră acasă şi numai tata se trezise să mă conducă. Ştiam amândoi că nu aveam să mă întorc niciodată decât poate ca turist într-o bună zi. Cine ştia dacă avea să se întâmple asta vreodată? Dincolo de faptul că mă urcam în avion, nu aveam habar ce urma să se întâmpla apoi, cum

aveam să supravieţuiesc sau cum avea să fie viaţa mea. Cum îţi iei la revedere de la tatăl tău având o finalitate atât de incertă? Cum îi spui cuiva că-l iubeşti dar s-ar putea să nu-l mai vezi niciodată? Nu poţi să spui obişnuitul „Ne vedem mai târziu” când sunt mari şansele să nu se întâmple asta. Ar fi fost altceva dacă rămâneam în Europa. Însă faptul că mergeam peste ocean însemna că drumurile între cele două continente ar fi fost prea grele, prea scumpe şi prea puţin probabile. Tot ce puteam facă era să ne îmbrăţişăm şi, cu ochii în lacrimi, să spunem singurele cuvinte care se potriveau situaţiei – rămâi cu bine.

Având o relaţie atât de agitată cu mama mea, singurul lucru pe care-l vroiam şi la care speram mai mult decât orice era să mă împac cu ea înainte să plec. Faptul că ştiam că plecam şi că nu mă mai întorceam niciodată m-a făcut să-mi doresc o încheiere la toată suferinţa şi resentimentele pe care le-am simţit atâţia ani. Vroiam să ne despărţim în condiţii paşnice. Vroiam să plec ştiind că, în ciuda personalităţii ei dure, mama mea mă iubea. Nu-i ceream mai mult de o vorbă bună. Orice formă infimă de afecţiune din partea ei m-ar fi ajutat să renunţ la toate părţile negative şi să plec cu ceva pace între noi.

Când a ieşit din dormitor atunci când eram gata să plec, am sperat pentru o clipă că şi ea vroia acelaşi lucru. Am crezut că mama mea venise să-i spună fiului ei că-l iubea, că avea să-i fie dor de el sau poate doar să-i ureze drum bun. Orice cu excepţia a ceea ce a făcut ar fi fost suficient cât să umple golul emoţional pe care l-a creat mereu. Uitându-mă în urmă, ultimele mele momente acasă ar fi fost mai bune dacă n-ar fi ieşit deloc din cameră. Dar s-a întâmplat să iasă totuşi. Şi, în stilul ei caracteristic, a reuşit să-mi trezească durere în loc de alinare. Nu se trezise să-şi ia rămas bun; singurul motiv pentru care se trezise fusese să-şi exprime iritarea cu privire la faptul că fusese trezită.

- N-am închis un ochi toată noaptea de la atâta zgomot! ne-a certat ea înainte să intre furtunos în baie şi să trântească uşa.

Eram şi rănit şi enervat în acelaşi timp.

- *Îţi baţi joc de mine?* am gândit ei. *Plec peste mări şi ţări. Habar n-am dacă ne mai vedem vreodată, habar n-am cum o să trăiesc sau ce mă aşteaptă. Nimic. Şi ea nu poate fi drăguţă să-şi ia rămas bun? Acesta e lucrul pe care hotărăşte ea să mi-l spună? Ultimele ei cuvinte trebuie să fie un reproş*.

Eram distrus. Am început să plâng. I-am pus tatălui meu o întrebare care nu necesita răspuns.

- E chiar mama mea aceea?Acelea sunt cuvintele pe care decide ea să i le spună fiului ei înainte să plece? S-ar putea să nu mă mai vadă niciodată şi asta hotărăşte ea să-mi spună.

Tatăl meu n-a ştiut ce să spună; nu era nimic de spus. Ştiam amândoi cine era ea. Nu putea să inventeze nicio scuză pentru ea care să-mi aline durerea provocată de comportamentul ei. Eram foarte dezamăgit însă era timpul să plec. L-am mai îmbrăţişat încă o dată pe tata şi am plecat spre aeroport. Mama mea n-a ieşit din baie să-şi ia rămas bun. Aveau să treacă şase ani până să-mi văd părinţii din nou şi, în tot acest timp, ultima amintire despre ea pe care aveam s-o port cu mine în noua mea viaţă era furia. A avut ocazia să spună ceva drăguţ însă a ales să n-o facă. O singură vorbă bună sau o singură formă de afecţiune ar fi fost suficientă. Aş fi plecat cu o încheiere. Dar nici măcar nu mi-a dat ocazia să fac asta. Mi-am dorit în momentul acela mai mult decât orice să-şi exprime afecţiunea faţă de mine şi n-a făcut-o. Chiar şi acum, după atâţia ani, mi-e greu să mă gândesc la asta.

Când am ajuns la aeroport, tremuram deja de emoţie. Mă simţeam ca un copil care e gata să sară într-o piscină. Nu ştiam cât de adâncă urma să fie ci doar că avea să fie udă. Ştiam că era o nebunie să plec din România, un loc care era oarecum sigur din punct de vedere al familiarităţii, într-un loc atât de necunoscut precum America. Ştiam că realitatea urma să fie diferită de impresiile mele bazate pe filme cu privire la Los Angeles însă cunoştinţele acele limitate erau singurele lucruri cu care urma să pornesc. Abia aşteptam să văd palmierii, să simt vremea şi să aud accentul american. Totul era atât de palpitant; abia aşteptam să plece avionul.

La vremea aceea în România, zborul cu avionul era rezervat pentru acei câţiva oameni privilegiaţi. Aeroportul era foarte mic, avea doar vreo două porţi. Dacă zburai cu avionul, însemna că erai important – fie erai celebru, fie aveai bani. Când mergeai la aeroport, toată lumea se uita la tine, încercând să-şi dea seama cine erai. Era aşa o onoare să călătoreşti cu avionul; până şi oamenii care lucrau la aeroport se credeau mari şi tari pentru că erau „importanţi” pentru că lucrau acolo. Era ironic să vezi cum angajaţii aeroportului se purtau cu clienţii ca şi cum ar fi fost nişte gunoaie. Situaţia era oximoronică: Am o grămadă de bani deci pot să călătoresc cu avionul însă tu poţi să mă tratezi ca naiba pentru că eşti suficient de special să lucrezi la aeroport. Am pus lucrul acesta pe seama încă unui pas ciudat înapoi al unei gândiri diferite.

Fusesem norocos şi mai zburasem şi înainte însă fuseseră călătorii oficiale cu echipa de lupte. Aceasta nu era o călătorie în drum spre o competiţie. Eram doar eu. Ce mă stresa şi mai

tare era faptul că nu mergeam în Colorado Springs aşa cum scrie pe viza mea. Mergeam în Los Angeles, oraş care se afla la o mie de mile depărtare de destinaţia mea iniţială. Nu ştiam nimic despre America, despre state, sau orice altceva care m-ar fi ajutat să răspund la întrebările pe care agenţii de la vamă m-ar fi întrebat. Tot ce ştiam era că aveam o persoană care mă aştepta la aeroport. Dacă treceam de vamă, aia era.

Eram foarte îngrijorat de faptul că aveau să mă întrebe de ce eram în California dacă pe viza mea scria Colorado. Engleza mea era limitată însă am reuşit să explic faptul că eram luptător şi că venisem să concurez le Centrul Olimpic de Antrenament din SUA. Probabil că agentul a crezut că fac o călătorie suplimentară să merg la Disneyland sau ceva de genul. Nu ştiu ce-a crezut; am fost doar uşurat că n-a pus prea multe întrebări. Mi-a ştampilat paşaportul şi m-a lăsat să trec.

America! Reuşisem! Eram în sfârşit aici!

Am mers prin terminalul imens din Aeroportul Internaţional Los Angeles, căutându-l pe prietenul meu, minunându-mă de imensitatea aeroportului şi de mulţimea de oameni. Deşi mai văzusem oameni de diferite naţionalităţi când călătorisem pentru concursuri, nu mai văzusem niciodată o diversitate aşa mare de oameni într-un singur lor. În România, toată lumea este albă şi are aceeaşi religie. Nu există diversitate aşa că am fost fascinat să merg prin aeroport într-unul dintre cele mai diversificate locuri din lume. Eram aşa de intrigat, mă uitam într-una la oameni, le studiam feţele, ochii. Habar n-am ce însemnau semnalele non verbale pe care le transmiteam. Eram doar atât de curios; vroiam să-mi dau seama de unde erau ce naţionalităţi aveau. Oamenii se opreau şi mă întrebau dacă am nevoie de ceva.

- Nu, le răspundeam eu. Doar mă uit la voi.

Probabil că mă credeau nebun însă nu-mi păsa. Totul făcea parte din faptul că veneam într-un loc nou şi învăţam obiceiurile unei noi culturi. Asimilam totul şi îmi plăcea fiecare aspect din asta.

Prietenul meu Mike, care nu-mi era mai mult decât o cunoştinţă pe care o mai întâlnisem de câteva ori în cantonamentul de lupte, a decis să râdă puţin de mine şi s-a ascuns. Vroia să-mi fac griji că fusesem abandonat şi că urma să mă descurc singur într-o ţară necunoscută. Planul lui a funcţionat. Am început să mă întreb ce aveam să fac dacă el nu apărea. Nu mai ştiam pe nimeni în America – pe nimeni. Nu aveam unde să stau şi aveam doar câţiva dolari în buzunar. Nu erau suficienţi de un drum cu taxiul, darămite de o cameră de motel. Habar

nu aveam dacă urma să vină să mă ia sau dacă mă va lăsa singur aici. Fiind atât de mulţi oameni în aeroport, mi-am dat seama că erau şanse mari ca chiar dacă apărea, să nu ne găsim unul pe altul. Sigură că eu nu ştiam că el doar se ascundea de mine ca să-mi facă o farsă.

Într-un fel, acesta a fost primul meu test în crearea noii mele vieţi. Înainte să plec din România, mi-am promis că nu mă voi întoarce niciodată cu coada întreb picioare spunând că n-am reuşit. Nu aş fi făcut niciodată asta. Aş fi preferat să dorm pe nişte bănci în parc (alt lucru pe care-l văzusem în filme) şi să mă învelesc cu ziare decât să mă întorc acasă şi să ascult pe toată lumea spunându-mi că ştiau că făcusem o greşeală. Era visul meu de-o viaţă; nu avea cum să fie o greşeală. Şi plus de asta, orgoliul meu era atât de mare încât nu vroia, să fiu genul de om care s-ar întoarce înfrânt acasă. Asta nu avea să mi se întâmple mie niciodată. Chiar dacă eram nevoit să dorm pe străzi, nu aveam să mă întorc niciodată. Nu m-aş fi întors niciodată acasă ca un ratat.

Cu gândul acesta în minte, am încercat să-mi imaginez cel mai rău caz în care nu l-aş fi găsit pe Mike. Aş fi dormit în aeroport? Aş fi putut să fac asta. Am decis să iau pur şi simplu lucrurile pe rând aşa cum se petreceau. Nu aveam ce să facă în afară de a lua fiecare zi şi să mă descurc cu fiecare provocare pe rând. Aşa că în timp ce eram încă puţin îngrijorat încercând să-l găsesc n-am întrat în panică. Reuşisem ceva atât de mare – să plec din România – încât am simţit că nu există nimic care să mă oprească să depăşesc orice obstacol. Şi ce dacă nu apărea şi trebuia să pornesc de unul singur de la zero? Era atât de cald afară; puteam să supravieţuiesc pe străzi dacă eram nevoit. Credeam în posibilitatea şi capacitatea mea de a face ceva să se întâmple. Aşa că oricare ar fi fost situaţia, eram în America, îmbarcându-mă în prima zi din viaţa la care tânjisem încă din copilărie. Nu aveam de gând să las nimic să-mi strice recunoştinţa pentru această şansă. Cu sau fără ajutor, aveam de gând să iau ce-i mai bun din orice situaţie care mi s-ar fi ivit în cale.

Mike a renunţat în sfârşit la gluma lui şi a ieşit din ascunzătoare. Nu aveam bagaj la cală aşa că am putut să plecăm imediat din aeroport. Un aeroport atât de mare ca Los Angeles Internaţional este ca un oraş în sine, lucru care era pentru mine uimitor, venind dintr-o ţară aşa mică. Însă să păşesc pentru prima dată într-un oraş ca Los Angeles a fost pur şi simplu uimitor. Mă urcasem în avion în Bucureşti într-o dimineaţă răcoroasă de noiembrie însă când am păşit afară în Los Angeles am fost întâmpinat de vânturile calde Santa Ana, obişnuite pentru o după-amiază din sudul Californiei. Los Angeles mai este cunoscut şi pentru traficul şi aglomeraţia sa. Am observat imediat mirosul de gaz de eşapament însă nu într-un mod negativ. Spre deosebire

de România, unde totul mi se părea mereu murdar, aici totul era perfect. Începând cu smogul şi amestecul de accente şi cu blocajele bară la bară în trafic pe autostrăzi, nici un lucru nu aveam vreun cusur. Îmi plăcea totul (deşi farmecul traficului din Los Angeles a dispărut în scurt timp).

Mike locuia în Korea Town, una dintre multele enclave etnice din Los Angeles şi îmi amintesc faptul că m-am simţit ca într-un film tot drumul de la aeroport la apartamentul lui. Erau atât de multe lucruri de asimilat că nu păreau reale. Era ca şi cum eram actorul principal în cel mai are film făcut vreodată. Era personajul meu, nu eu, cel care experimenta această lume nouă. În timp ce eram pe autostradă, am încercat să-mi dau seama oare unde mergeau maşinile şi oameni aceia. Pe străzile de la suprafaţă, m-am minunat de magazine, mai ales când am ajuns în Korea Town unde pe majoritatea clădirilor scria în coreeană. A fost o surpriză pentru mine. A fost ca şi cum mă aflam într-o altă lume. În acea parte de oraş, totul – afacerile, oamenii, restaurantele – era coreean, lucru care mi s-a părut puţin ciudat la început. Venisem în America însă, cel puţin în cartierele acelea, eram în Coreea.

Apartamentul care urma să fie noua mea casă temporară se afla la etajul trei al unei clădiri foarte vechi care fusese în trecut un hotel mare de la Hollywood. Camerele care demult fuseseră ocupate de oaspeţi care veneau şi plecau, erau ocupate acum de rezidenţi pe termen lung. Totul, începând cu scârţăitul scărilor şi huruitul liftului, amintea locuitorilor de vechimea clădirii. Camerele erau înghesuite şi miroseau a lemn putred şi învechit. Ferestrele erau mici şi holurile erau strâmte dar aveam totuşi un oarecare farmec. Luxul din trecut încă mai era prezent prin covoarele roşii, tapetul roşu şi sculpturile învechite de pe pereţi pe care nu s-a gândit nimeni să le înlocuiască.

Mike s-a oferit să mă ducă să-mi arate locurile prin Hollywood. În timp ce mergeam cu maşina şi absorbeam toate locurile şi sunetele acestea noi, m-am simţit ca m pisică în timp ce se uită pe fereastră la lumea de afară. Îmi amintesc că am fost uimit de viteza lucrurilor. Toată lumea se grăbea; toată lumea avea un loc unde trebuia să ajungă. Era un contrast atât de mare cu ritmul lent al vieţii din România unde oamenii îşi târau picioarele chiar şi atunci când trebuiau să ajungă undeva. Oamenii de acasă nu aşteptau nimic cu nerăbdare. Aici, energia deborda. În primele două săptămâni, am avut luxul să nu fiu pe grabă. Am putut să stau şi să mă obişnuiesc cu toate astea. Nu aveam vreun angajament sau vreun loc unde să merg. Am putut să observ nuanţele acestei societăţi şi să mă contopesc cu ea.

Fiecare experienţă era nouă. Eram ca un nou născut. A trebuit să învăţ totul de la capăt. De la limba care se vorbea la mâncare pe care o mânca lumea, fiecare zi aducea cu sine noi descoperiri. Ca să nu mai povestesc de primul meu contact cu minunile internetului! România era încă în urmă cu mulţi ani înainte să aibă parte de tehnologia aceea. Eram atât de fascinat de faptul că puteam să pun o întrebare şi să primesc răspunsul că am pierdut multe nopţi navigând pe internet – asta până când am stricat calculatorul prietenului meu.

Nu mulţi oameni au ocazia să aibă această experienţă de a o lua cu totul de la capăt. Nu mi-a fost niciodată teamă pentru ziua ce urma să vină sau pentru ziua în care eram. Aveam atât de multe de făcut însă la începutul vieţii mele noi în America, nu ştiam exact ce anume însemna „atât de multe de făcut”. Tot ce puteam să fac era să stau, să privesc, să învăţ. A fost o stare de spirit foarte liniştitoare în care m-am aflat atunci.

Un singur lucru mă nelinişteа, acela de a găsi un loc de muncă. Ştiam că trebuia să încep să fac nişte bani şi asta trebuia să se întâmple imediat. Puţinii bani pe care-i aveam nu aveau să mă ţină nici pe de parte la fel de mult cum sperasem. Totul era atât de scump în comparaţie cu ce eram eu obişnuit. Conştientizarea acestui fapt a venit imediat în prima mea zi în oraş în timp ce eram în maşină şi ne plimbam. Am trecut pe lângă un panou la o frizerie în care se făcea reclamă la un tuns cu zece dolari. Erau toţi banii pe care-i aveam în buzunar; cu zece dolari mâncai o săptămână în România. Am fost şocat. Îmi aduc aminte că am gândit „N-o să mă tund niciodată în ţara asta”. Uitându-mă în urmă, îmi dau seama că nu era scump deloc însă să cheltuiesc zece dolari pe ceva, mai ales ceva aşa de obişnuit ca o tunsoare, mi se părea ca şi cum aş fi cheltuit o avere. Prioritatea mea numărul unu era să-mi găsesc un loc de muncă.

Foarte mulţi oameni vin în America cu gândul de a se distra. Au auzit tot felul de poveşti despre viaţa din America – unele adevărate, altele false. Aşa că ei cred că atunci când ajung aici nu trebuie să facă nimic decât să se distreze. Nu era deloc aşa. Am evaluat totul în funcţie de cum puteam să mă integrez acolo. Când vedeam orice afacere – fast food, florărie, orice – mă imaginam lucrând acolo. Fiecare loc avea potenţial; dacă credeam că puteam să fac lucrul acela, era un joc câştigat. Ştiam că trebuia să am un venit ca să pot sta acolo. Nu puteam pur şi simplu să mă mut cu prietenul meu, să dorm pe canapeaua lui şi să mă aştept să mă întreţină el. Trebuia să-mi câştig proprii bani şi să-mi fac propria viaţă.

Eram aici pentru libertate. Faptul că am ajuns acolo a fost doar primul pas către obţinerea libertăţii. Adevărata muncă urma să vină. Dacă chiar îmi doream libertatea, depindea doar de mine să o construiesc.

11. PUNCT ŞI DE LA CAPĂT

După câteva săptămâni de adaptare în noua ţară, am aflat despre un loc de muncă la un restaurant din Hollywood ai cărui proprietari erau români, restaurant care se afla destul de departe de Korea Town. Aveau nevoie de un spălător de vase iar eu vroiam orice fel de muncă unde aş fi putut să câştig bani încât să trăiesc cinstit şi decent. Pentru că proprietarul era român, am putut să comunicăm deşi eu încă eram foarte la început în progresul meu de învăţare a limbii engleze. Pentru că trebuia să muncesc la bucătărie, nu aveam nicio grijă că trebuia să mă conversez cu clienţii. În ciuda distanţei, locul acesta de muncă era ideal pentru momentul acela.

Proprietarul ştia că tocmai ajunsesem în America şi vroia să mă ajute şi să-mi dea acest loc de muncă. Dar ştia şi el cât de departe locuiam şi că nu aveam nici un mijloc de transport aşa că-l îngrijora faptul că n-aş fi putut ajunge la timp la muncă. A fost de acord să mă angajeze trei zile de probă; dacă dovedeam că puteam să ajung acolo la timp, urma să mă angajeze. Mi-a oferit patru dolari pe oră. Pentru că urma să lucrez în ture de câte zece ore, acest lucru însemna că urma să câştig aproximativ patruzeci de dolari pe zi. În România, oamenii câştigau atât într-o lună. Nu-mi venea să cred ce auzeam.

- *Sunt bogat!* am gândit eu. *Câştig patruzeci de dolari pe zi spălând vase*.

Ce altceva puteam să-mi doresc mai mult? Normal că am ajuns la timp, chiar mai devreme, în perioada de probă!

Nu era o problemă să ajung la muncă dimineaţa ci mai degrabă să ajung seara acasă. Luam metroul din Korea Town către Hollywood şi apoi mergeam restul drumului pe jos. Restaurantul era cam la un kilometru jumătate de staţia de metrou şi m-a amuzat mereu să mă uit la oamenii pe lângă care treceam pe drum – Hollywood-ul este plin de o varietate uimitoare de personaje. Era destul de tare să mă uit la numele actorilor faimoşi de la Hollywood gravate pe trotuar. Mă gândeam mereu cât de mult le-ar fi plăcut prietenilor mei de acasă partea asta.

În majoritatea serilor ajungeam bine acasă însă în weekenduri, când turna mi se termina la ora 2 dimineaţa, metroul nu mai mergea. În nopţile acelea, proprietarul mi-a permis să

mă lase să dorm în restaurant. Pentru că oricum trebuia să mă întorc la ora 11 dimineaţa a doua zi, era mai simplu să rămân. Proprietarul mă încuia în restaurant, unde dormeam pe o bancă într-un colţ; având în vedere că mi-am petrecut majoritatea vieţii în paturi militare cu saltele subţiri, nu aveam de gând să încep acum să fac mofturi cu privire la cazare.

Când mă trezeam dimineaţa, începeam să fac curat: dădeam cu aspiratorul, curăţam scena şi ringul de dans, frecam toaletele. M-am gândit că dacă tot sunt acolo mai bine să mă fac util şi să-l ajut pe proprietar. El nu era nevoit să angajeze personal pentru curăţenie iar eu nu trebuia să mă îngrijorez cu privire la transport în zilele de vineri şi sâmbătă. Timp de luni de zile, cam aşa arătau weekendurile mele: lucram paisprezece ore, dormeam acolo, mă trezeam, făceam curăţenie. Apoi o luam de la capăt a doua zi. Duminica după-amiază, plecam acasă. Patruzeci de dolari pe zi – era o afacere profitabilă în mintea mea.

Serios, eram atât de fericit să am un loc de muncă, bani şi ceva de făcut că nu-mi păsa de faptul că trebuia practic să locuiesc două zile pe săptămână la muncă. Mă bucuram de experienţa şi energia de la restaurant şi aveam ocazia să cunosc oameni. Restaurantul se afla într-un centru comercial în formă de L în care se aflau şi alte restaurante cu specific şi birouri. Era un restaurant atât de curat şi de elegant pe dinăuntru; merita să fie într-o locaţie mult mai selectă. În timp ce serile erau pline de oameni dornici să asculte şi să danseze pe muzică tradiţională, la prânz lucrurile nu prea mergeau. Serile erau pentru relaxare însă în timpul zilei, mulţimea din cartier era mereu pe grabă. Nimeni nu avea timp să stea şi să se bucure de o masă de prânz.

Totuşi seara, când localul era plin ochi, mă bucuram de atmosfera haotică a lucrurilor care se petreceau toate deodată. Erau mereu atât de multe lucruri de făcut; tot personalul trebuia să fie rapid pentru a face totul bine. Clienţii din restaurant se distrau şi se relaxau însă în bucătărie era o junglă. Pentru că eram sportiv şi obişnuit să lucrez sub presiune, am făcut din asta un mic joc. A devenit o provocare personală să termin cu vasele şi apoi să văd ce altceva pot să mai fac. Era o bucătărie foarte mică aşa că bucătarul şef obişnuia să se poarte ca şi cum şi-ar fi pierdut minţile pe la jumătatea programului aşa că încercam să găsesc modalităţi prin care să-l ajut ori de cât ori aveam o pauză de la spălat vase.

Bucătarul şi cu mine am creat o relaţie destul de bună lucrând cot la cot în timpul turelor acelora nebuneşti. Îl chema Nicolae şi era un tip voinic de modă veche cu burtă, care-şi începuse cariera la un restaurant bine cunoscut unde mâncau toţi membrii partidului comunist. Când se termina tura, pregătea ceva de mâncare pentru noi; era ca un fel de sărbătorire a faptului

că supravieţuisem. Obişnuiam să mă distrez puţin, provocându-l să pregătească diverse feluri de mâncare. Ţinea la glumă şi se lăuda:

- Orice vrei tu, pot să pregătesc!

Sigur că lucrul acesta m-a făcut să-i cer o mare varietate de mâncăruri obscure. A reuşit totuşi să le facă pe toate.

Acelea erau unele dintre momentele plăcute pe care le-am petrecut în perioada în care am fost spălător de vase însă trebuie să recunosc faptul că nu e un loc de muncă distractiv acela de a spăla vase. E o activitate murdară, fierbinte solicitantă din punct de vedere fizic. Vasele murdare veneau pe bandă rulantă şi trebuiau să fie spălate repede ca să poată fi folosite iar. Nu cred că ar numi nimeni activitatea aceasta ca fiind plăcută sau uşoară. Eram destul de fericit să am un loc de muncă aşa că munca în sine nu mă deranja prea tare.

Cu toate acestea, noua mea identitate mi-a afectat puţin egoul. Dintr-o perspectivă psihologică, am trecut de la antrenamentele pentru Olimpiadă şi de la statutul de sportiv oarecum faimos la spălător de vase în doar câteva săptămâni. Tranziţia a avut loc atât de repede – de la de la sportiv de performanţă am ajuns o persoană obişnuită practic peste noapte. A fost un lucru greu de digerat. Sigur că era oarecum distractiv să muncesc şi să câştig bani însă erau şi momentele acelea când vasele păreau să nu se oprească niciodată şi în care începusem să mă îndoiesc de mine. Îmi imaginam cum oamenii pe care-i ştiam acasă mă vedeam pe mine, *Leo Frîncu, Campion Mondial la Lupte*, acolo în bucătărie cu un costum de cauciuc şi mănuşi galbene până la cot, spălând vase.

Lucrul acesta chiar mi-a pus mândria la încercare. În mintea mea încă eram campion mondial însă trebuia să-mi amintesc constant că aici, în ţara aceasta, eram nimeni. Nimeni nu ştia şi nimănui nu-i păsa cine fusesem eu în România. Aici eram un spălător de vase.

Sigur că mă aşteptam la asta şi nu ar fi trebuit să conteze. Ştiam de dinainte să plec din România că renunţam la cariera mea în lupte (deşi tot speram că aş fi putut să revin cumva în lumea luptelor). Spălatul vaselor era doar o perioadă de tranziţie spre viaţa mea nouă – viaţa viitoare pe care o alesesem în locul siguranţei pe care o aveam în fosta viaţă. Deşi ştiam toate astea, egoul meu a avut dificultăţi în a accepta lucrul acesta.

Mă ajuta faptul că vedeam atât de mulţi români venind la restaurant, români care se stabiliseră deja în America. Uneori apucam să le spun povesteam mea iar ei mă încurajau şi mă susţineau. Îmi spuneau mereu că primii cinci ani sunt cei mai grei. Mi-au amintit de faptul că era

normal tot ce simţeam; era în regulă pentru că eram încă nou. Lucrurile aveau să se aşeze pentru mine la fel cum s-a întâmplat şi cu ei. Mi-au urat cu toţii noroc însă eu m-am gândit că aveam nevoie de mai mult decât doar noroc. Aveam nevoie de dedicare şi de angajament.

Chiar mă străduiam în perioada respectivă. Ştiu acum că odată ce faci pace cu egoul tău, poţi să faci cam tot ce îţi propui. La vremea aceea, trebuia să-mi spun mereu:

- Poţi să faci asta. Aici eşti acum. Nu e aşa de rău. Ai luat decizia potrivită. Nu ai de ales decât să continui. Un loc de muncă e un loc de muncă. Fii fericit că-l ai ca să poţi continua să stai aici. Trebuie să continui.

Îmi repetam toate astea la nesfârşit când începeam să simt presiunea. Nu ştiam nimic încă despre ce vroiam să fiu sau ce vroiam să fac. Tot ce ştiam era faptul că trebuia să muncesc. De fiecare dată când mergeam la muncă, trebuia să trec prin procesul acesta de intrare în starea potrivită de spirit. Practic trebuia să mă gândesc mereu la cei patru dolari pe oră. Am ajuns într-un final în punctul în care am încetat să mă gândesc la cine eram şi am început să mă concentrez pe faptul că trebuia să iau viaţa aşa cum venea ea, zi după zi.

În fiecare dimineaţă, mă trezeam entuziasmat cu privire la o nouă zi şi noi experienţe în ţara aceasta. Prioritatea mea zilnică era să fac şi să economisesc bani. Ca să-mi menţin optimismul, jucam un joc în minte în care comparam cât ar fi însemnat în România venitul meu de aici. De fapt, cam în primii doi ani de locuit aici, totul era o comparaţie. Era o modalitate foarte bună de a mă menţine conectat la ţelurile mele. Venind dintr-un mediu în care aveai totul de-a gata – mâncare, adăpost, loc de muncă, tot – să am un venit, să-mi plătesc singur cheltuielile şi să fiu independent era un contrast imens. Nu comparam ce câştigam; comparam puterea de cumpărare a dolarilor respectivi. Cum puteam să-mi cheltuiesc în România salariul din America? În timp ce aici abia mă descurcam, acolo aş fi locuit regeşte cu banii pe care-i câştigam aici. Lucrul acesta mă ajuta să fiu motivat şi optimist în acele prime câteva luni.

Într-o zi, la doar câteva săptămâni după ce începusem munca la restaurant, una dintre chelneriţe m-a întrebat ce vreau să fac aici în America. Prima mea reacţie a fost:

- Ce vrei să spui?

Mi-a explicat că se referea la o carieră. *Ce vrei să faci*? Aceasta era o întrebare pe care nu mi-o mai adresase nimeni niciodată. Aveam douăzeci şi trei de ani şi nimeni nu mă mai întrebase vreodată ce vreau să faci în viaţă. Când locuiam în România, mereu îţi spunea cineva ce urmează să faci sau ce loc de muncă urmează să ai. Guvernul te controlează şi nu îţi permite

să creşti sau să te perfecţionezi ca să-ţi îndeplineşti visele. Dintr-o dată, cineva mă întreba ce vroiam să fac cu viaţa mea. Primul meu gând a fost:

- *Vrei să spui că am dreptul să aleg*?

Lucrul acela m-a dat rău peste cap. Nu a trebuit niciodată să mă întreb asta. Era ca şi cum am locuit într-o cameră încuiată şi întunecoasă iar apoi când cineva deschide uşa ca să ieşi afară, lumina este atât de puternică încât te orbeşte.

Acum, pus în faţa acestei întrebări pentru prima oară, a trebuit să descopăr mai întâi care erau opţiunile mele. Mereu fusesem concentrat pe ţelul meu de a lupta şi pe planurile de a evada însă acum că mă afla în Statele Unite, îmi îndeplinisem în mare toate acele „ţeluri în viaţă”. Ce urma să realizez apoi? Mi-am dat seama că nu îmi mai setasem nici un obiectiv pentru că eram prea concentrat pe rutina zilnică şi pe câştigarea banilor. Planul meu de a lua fiecare zi aşa cum vine mă trăgea înapoi. Faptul că cineva m-a întrebat direct ce vroiam să fac a fost un moment imens de revelaţie. Mi-a restructurat gândirea şi mi-a adus înapoi în atenţie lucrurile pe care vroiam să le obţin. Obţinerea libertăţii era doar prima pare a călătoriei. Acum trebuia să-mi dau seama cum să profit de ceea ce oferea libertatea.

Încă de când eram adolescent, obişnuiam să-mi folosesc regula de zece ani atunci când încercam să iau o decizie. Indiferent de situaţie, încerc să mă imaginez că fac lucrul acela peste zece ani. Aş fi fericit? Tehnica asta m-a ajutat mereu să obţin perspectivă şi să văd cum s-ar potrivi alegerile mele cu ţelurile mele în viaţă. Mă ajută să evaluez constant starea lucrurilor şi să decid dacă trebuie să caut şi alte opţiuni. Prima oară am folosit tehnica asta când am vrut să fac o carieră în lupte în România. Opţiunile mele erau limitate acolo însă după ce am ajuns în America, am descoperit câtă putere de decizie are fiecare persoană asupra vieţii sale. Am folosit regula aceasta de zece ani de multe ori în timp ce-mi construiam o viaţă aici; uneori răspunsurile n-au fost uşoare însă întotdeauna s-au dovedit a fost cele mai bune mai târziu.

Imediat ce chelneriţa mi-a pus întrebarea care mi-a deschis ochii, mi-am aplicat regula de zece ani.

- Vreau să fiu spălător de vase şi peste zece ani?

Răspunsul meu a fost *bineînţeles că nu*! În nici un caz nu aveam de cât să spăl vase şi peste zece ani. Mi-am dat seama imediat că trebuie să caut şi alte posibilităţi de carieră. Eram mulţumit cu ce făceam acum? Da. Eram recunoscător că aveam un loc de muncă. Dar nu era o

carieră. Aveam nevoie de ceva ce puteam să fac pentru tot restul vieţii. Am decis că voi continua să spăl vase în timp ce voi încerca să-mi dau seama ce alte opţiuni aş putea avea.

Trebuia să încep să mă gândesc la următorul meu obiectiv. Pentru mine, ca să-mi păstrez speranţa în faţa greutăţilor, trebuia să am mereu un obiectiv spre care să fiu nerăbdător să mă îndrept. Când am ajuns acolo, primul meu obiectiv a fost să-mi găsesc un loc de muncă. Acum aveam un loc de muncă, care era următorul pas? Ştiind că locul acesta de muncă nu avea să fie cariera mea, a trebuit să-mi dau seama cum să merg mai departe şi să-mi construiesc o viaţă nou, chiar dacă tot nu aveam o idee clară despre cum arăta viaţa aceea. Am început iar să mă uit prin jur, observând tot ceea ce vedeam cu scopul de a încerca să identific o potenţială şansă. Un lucru a devenit clar foarte repede – cu patru dolari pe oră nu ajungi prea departe în Los Angeles. Ştiam că trebuie să am bani ca să pot să rămân. Să-mi suplimentez veniturile a devenit următorul meu obiectiv. Având cariera de luptător amânată pe perioada nedeterminată, trebuia să-mi găsesc un loc de muncă mai bine plătit şi care ar fi putut fi un drum noi în construirea unei cariere.

Nu a trebuit să caut departe un răspuns. Ca spălător de vase, uneori chelnerii îmi dădeau bacşiş ca să-i ajut în serile cele mai aglomerate. Mi-am dat seama că bacşişurile din servitul la mese mi-ar duce un venit mult mai mare decât cel pe care-l aveam ca spălător de vase. Ori de câte ori îmi stabilesc câte un obiectiv, îmi investesc tot efortul în obţinerea lui. Când am văzut că aş putea să câştig mai mulţi bani lucrând ca chelner, am decis că acesta era pasul următor pe care trebuia să-l urmez. Mi-am propus să devin chelner însă ştiam de asemenea că pentru a realiza acest lucru, trebuia să-mi îmbunătăţesc engleza, care era încă destul de stricată la vremea aceea. Se mai lipise ceva de mine decât ajunsesem încă faptul că lucram într-o bucătărie cu vorbitori de română m-a făcut să mă complac cu ceea ce ştiam. Am vorbit cu patronul restaurantului cu privire la faptul că voiam să devin chelner. Era deja impresionat de etica mea în muncă aşa că a spus îmi va da o şansă imediat ce voi vorbi engleza suficient de bine pentru a vorbi cu clienţii.

Îmi doream să devin chelner; mi-am setat acest obiectiv. Faptul că şeful meu mi-a spus că era dispus să mă promoveze a fost tot ceea ce aveam nevoie să aud. Încă o dată, aveam ceva spre care să îmi concentrez munca. Aveam un motiv să depun un efort mai mare să învăţ engleza. Ştiam că acesta era singurul lucru care stătea întreb mine şi un salariu mai mare. M-am angajat în asta cu acelaşi efort riguros pe care-l foloseam când mă antrenam să devin campion

mondial. În orice moment liber, aveam nasul băgat într-un dicţionar sau ziar. Citeam la metrou. Citeam acasă. Citeam peste tot. Citeam şi scriam atât de mult în fiecare zi încât prietenii mei au început să mă tachineze.

- Ok, Leo, glumeau ei. Poţi să pui cartea jos acum. Relaxează-te puţin.

Dar eu nu mă relaxam; nu era vreme de relaxare. Şi în două luni am devenit încrezător că am învăţat suficient să mă descurc cu orice ar fi intervenit în slujba mea de a servi la mese. Chiar dacă engleza mea încă era puţin încropită, ştiam destul. Presupun că poţi spune că eram mai ales fluent în expresii care au legătura cu mâncarea la vremea aceea. Din fericire, din moment ce era un restaurant românesc, am avut şi avantajul să ştiu felurile de mâncare care se serveau. Nu mi-a luat mult timp să învăţ meniul pe dinafară.

M-am dus iar la proprietar şi i-am spus că eram gata şi i-am cerut să mă pună la încercare.

- Staţi jos la masă, şi lăsaţi-mă să vă servesc, i-am spus eu.

A fost de acord. Aşa că mi-am pus uniforma de chelner şi m-am dus să-i iau comanda. Mi-a pus tot felul de întrebări despre mâncare şi despre cum era pregătită. Am răspuns la toate. Mi-a spus că am trecut testul şi că puteam să-mi ocup noua poziţie începând de luni, în tura de după-amiază. Eram atât de fericit! Aceasta a fost prima mea realizare în Statele Unite. Avansasem de la spălatul vaselor şi curăţatul toaletelor la munca de chelner. (Deşi am continuat să dorm acolo şi să fac curat în weekenduri). Fusesem promovat. Eram atât de încântat de atingerea primului meu obiectiv încât mi-am sunat părinţii şi le-am spus cât de bine mă descurcam în noua mea viaţă.

- Sunt chelner acum!

Indiferent ce-am încercat, de la lupte la spălatul vaselor, scopul meu a fost mereu să fiu cât de bun am putut. Dacă jobul meu este să spăl vase, atunci trebuie să fiu cel mai bun spălător de vase pe care l-ai văzut. În munca de chelner, vroiam să fiu atât de bun încât să devin de neînlocuit. Mereu am fost orientat către a fi cel mai bun. Sigur că faptul că eşti plătit în bacşişuri poate fi foarte profitabil pentru cineva atât de obsedat de a fi cel mai bun. Nu mi-a luat mult timp să fac legătura între faptul că a-mi face bine treaba era egal cu a primi bacşişuri mai mari. Lucrul acesta m-a motivat şi mai mult. Acordam atenţie fiecărui detaliu minor – de la calitatea mâncării la rapiditatea cu care serveam la mese.

Îmi plăcea să interacţionez cu clienţii şi în scurt timp am fost în stare să mă ocup de tot restaurantul. Am avut rolul de şef de sală, ajutându-i pe ceilalţi ospătari atunci când eram supraîncărcaţi. Proprietarul mă iubea. Clienţii mă iubeau. Încă mai eram bun prieten cu bucătarul şi cu restul personalului. Îmi atinsesem nu doar scopul de a deveni chelner ci de a deveni cel mai bun chelner din restaurant. Totul mergea de minune, motiv pentru care toată lumea a fost şocată în ziua în care le-am spus că plec.

12. ACOMODAREA

După ce am devenit chelner, am început uşor-uşor să mă acomodez cu o rutină. Câştigam destul de bine din bacşişuri, economiseam ceva bani şi eram mulţumit de cât de repede mă adaptam la noua mea viaţă. Eram mulţumit cu poziţia mea nouă în restaurant şi mă bucuram de respectul care venea împreună cu faptul că eram cel mai bun. Ba chiar am găsit şi o cale să mă apuc iar de lupte în timpul meu liber.

La scurt timp după sosirea mea în America, prietenul meu Mike m-a dus la o sală de lupte improvizată într-un fost garaj rezidenţial. Era unul dintre locurile acelea din subteran unde trebuia să fii invitat de cineva din interior, altfel nu ai fi ştiut de existenţa lui. Luptătorul care-l deţinea era un luptător priceput mai în vârstă cu mari realizări în Rusia de demult şi această sală de sport din garaj unde se intra doar pe bază de invitaţie a devenit un loc popular pentru luptători talentaţi de toate vârstele care veniseră în America din Europa de Est. Într-un fel, a fost ca şi cum m-aş fi întors acasă, iar familiaritatea oamenilor combinată cu un sport pe care-l iubeam a fost o pauză binevenită de la schimbările pe care le experimentam.

Venisem în Statele Unite nefiind sigur cum sau dacă luptele vor mai face parte vreodată din viaţa mea. Şi chiar dacă renunţasem la ideea unei cariere în lupte, dorinţa de a concura nu a fost niciodată departe de gândurile mele. Când am intrat în sala de sport, am realizat că nu doar puteam să încep iar să mă antrenez activ, chiar şi dacă doar de plăcere, însă puteam de asemenea să reiau legătura şi cu oamenii care împărtăşeau aceeaşi pasiune pentru acest sport. Eram de asemenea atras şi de posibilitatea formării unei familii de lupte ca aceea în care crescusem. Şi ca să spun sincer, faptul că aveam luptele în viaţa de zi cu zi a fost o modalitate să-mi menţin vii încă o perioadă visurile mele cu privire la Olimpiadă. Şansa mea pentru o medalie olimpică a fost ceva ce a trebuit să las în România. Mintea mea a început să

întrevadă o nouă cale de a-mi atinge scopul. Dacă aş putea în schimb să concurez pentru America? Acesta a fost un vis pe care nu mi-am permis să-l am până când n-am găsit această familie nouă de lupte. Dar odată ce l-am trezit, am devenit activ în atingerea lui.

Am continuat să muncesc zile întregi la restaurant şi chiar am continuat să dorm acolo în weekenduri timp de câteva luni însă în timpul meu liber am început să mă antrenez activ din nou. Nu doar că îmi plăcea să mă aflu iar pe saltea dar mă şi ajuta să-mi păstrez minţile în timpul acelor zile lungi în care mă adaptam la noua mea viaţă, mai ales în zilele în care mă luptam cu noua mea identitate. Faptul că puteam să mă refugiez în antrenament m-a ajutat să mă menţin conectat cu cine eram eu de fapt. Şi chiar dacă nimeni nu ştia cine eram înainte să vin în America, eu ştiam. Oricât de mult mă ajuta antrenamentul, nu eram mulţumit să las luptele să rămână pe fundal ca un hobby. Dorinţa de a concura era acolo, indiferent ce altceva se mai petrecea în viaţa mea.

Am decis la un moment dat să-l contactez pe antrenorul olimpic din SUA cu privire la posibilitatea de a mă antrena cu echipa Statelor Unite. M-am prezentat şi i-am povestit istoricul meu şi ce speram să obţin aici. Mi-a recunoscut talentul şi a fost interesat să vorbească mai mult cu mine însă mai întâi a vrut să devin rezident legal şi să obţin un record in Statele Unite concurând la nişte turnee locale.

- Începe să concurezi iar şi putem pleca de acolo, mi-a spus el.

Şi nu a fost nevoie să-mi spună de două ori. De vreme ce legalizarea şederii mele acolo avea să dureze, partea aceea din cerinţa lui trebuia să mai aştepte. Cu toate acestea, cu Campionatul Statului California chiar după colţ, mi-am pus în minte să-l câştig şi să fie acestea primul pas înapoi în lumea concursurilor de lupte. Primii trei concurenţi din Campionatul Statului California urmau să se califice să concureze în Campionatul Naţional al Statelor Unite din Las Vegas. Acesta era următorul meu scop: să câştig titlul de Campion la lupte al Statelor Unite.

Prietenii mei noi de la lupte au fost foarte bucuroşi să mă vadă concurând din nou. Fiind din România şi campion mondial de asemenea, erau entuziasmaţi să mă vadă concurând la turneul din stat care e, bineînţeles, cel mai mare turneu din California. Deşi nu vreau să mă laud, a fost foarte uşor să câştig aurul pentru că îmi depăşeam competitorii şi prin experienţă şi prin pricepere. Mulţi dintre concurenţi munceau să ajungă sus în domeniu însă eu mă antrenasem şi concurasem mulţi ani la un nivel de performanţă mondială. Pentru mine, acest turneu a fost un

pas necesar spre reconstruirea visurilor mele olimpice. Pentru cei care erau acolo să mă susţină, a fost distractiv să se uite la mine pentru că doar câţiva dintre ei îmi ştiau istoricul cu adevărat. Având titlul de campion al Statului California, următoarea mea oprire era Las Vegas pentru Campionatul Naţional.

Prima mea călătorie la Las Vegas – un oraş cunoscut în lume pentru decadenţa sa, pentru cazinouri şi pentru energia continuă douăzeci şi patru din douăzeci şi patru de ore – a fost o experienţă pe care nu o voi uita niciodată. Am mai fost acolo de câteva ori de atunci însă niciuna dintre celelalte vizite nu mi-ar lăsat aşa o impresie sau n-a fost la fel de memorabilă ca prima. Am mers cu maşina din Los Angeles, un drum de aproximativ patru ore, mai ales în deşert. Am fost impresionat de priveliştea de pe drum; era exact cum îmi aminteam că am văzut la televizor despre deşert – fâşii lungi de spaţiu deschis şi gol, plin de nimic altceva în afară de nisip, tufişuri şi pietre. Am încercat să-mi păstrez mintea concentrată pe concurs însă era greu să ignori frumuseţea tăcută a deşertului de pe drum. Apoi, când Vegasul s-a arătat la orizont, din ce în ce mai aproape până când am ajuns să mergem chiar pe marginea lui, am fost pur şi simplu uluit de magnitudinea lui.

Clădirile imense, rândul nesfârşit de hoteluri impresionante şi cazinouri, luminile, nu puteam crede ce vedeam. Venind dintr-o copilărie în care am crescut la lumina lumânării în acest oraş aproape că m-a şocat. Am făcut atât de multe poze. Oriunde mă uitam era ceva nou şi fantastic. În mintea mea, mi-am imaginat Vegasul ca fiind un oraş foarte întins aşa că am fost surprins de cât de aproape erau cazinourile unul de altul. E dezamăgitor totuşi. Totul este atât de mare încât totul parte aproape chiar dacă fiecare cazinou este imens (uneori se întinde pe câteva străzi din oraş). Eram cazaţi la MGM Grand unde se ţinea turneul. Vroiam să văd fiecare cazinou aşa că am mers ore întregi, mergând de la unul la altul pentru a descoperi minunile fiecăruia.

Au fost două lucruri care m-au fascinat cel mai mult la Las Vegas: jocurile de noroc şi risipa de energie electrică pentru toate luminile acelea. De când am ajuns în America, nu m-am putut abţine să nu compar tot ce vedeam cu viaţa din România. Erau prea multe experienţe pe care vroiam să le împărtăşesc cu oamenii de acasă. Povestindu-le celorlalţi cum era aici şi prin ce treceam mi-a reîntărit convingerea că a fost o decizie bună să vin în America. Şi experienţa aceasta – Las Vegas – vroiam atât de mult să o împărtăşesc însă nici nu-mi găseam cuvintele să o descriu într-un fel în care să mă creadă. Era atât de deosebit, altfel decât în oricare altă parte, mai ales risipa în care oraşul acesta părea să prospere.

Una era risipa de electricitate, dar risipa de bani prin jocuri de noroc era ceva ce pur şi simplu îmi era greu să accept. Nu puteam înţelege cum oamenii puteau să-şi arunce banii pe fereastră în felul acela şi cu bună ştiinţă. Priveam oamenii cum băgau monede în aparate şi pariau cu teancuri de jetoane la mese. Pentru mine, n-a existat tentaţia de a face bani uşor. Nu-mi dădeam seama cum puteau oamenii să rişte să-şi piardă banii. Ideea de a juca jocuri de noroc nu avea nici un sens pentru mine. Ai ceva însă eşti dispus să-l dai pentru *posibilitatea* de a primi ceva ce s-ar putea să nu primeşti. Cum putea cineva să investească zece dolari, sperând să câştige douăzeci însă acceptând faptul că ar putea să piardă cei zece dolari? Părea absurd.

Banii erau prea importanţi pentru mine la vremea respectivă; nu aş fi riscat să pierd banii pe care îi câştigam. Nu credeam în bani câştigaţi uşor. Însă erau atât de mulţi oameni care făceau lucrul acesta. Prima mea reacţie a fost:

- Ce e în neregulă cu ei?

Apoi m-am întrebat ce e în neregulă cu mine. Dacă atât de mulţi oameni făceau ceva ce nu avea sens pentru mine, puteam să intuiesc faptul că problema era la mine şi nu la ei. Şi cu toate acestea, nu m-au determinat să risc să pierd nici măcar un dolar câştigat din greu. Nu mă interesau jocurile de noroc şi mă enervau colegii mei de drum care nu vedeau lucrurile în felul meu. Vroiam să-i opresc din jucat însă nu aveau nicio intenţie să se oprească. Aşa că în loc să-i însoţesc la mese, îmi făceam de lucru contopindu-mă cu luxul oraşului.

Cred că unul dintre motivele pentru care călătoria aceea a avut un impact atât de mare asupra mea la vremea aceea a fost pentru că mi-a oferit o privire asupra felului în care oamenii preţuiau banii. A fost o diferenţă culturală încă din clipa în care am aterizat în Aeroportul Internaţional Los Angeles dar să văd extravaganţa din Vegas şi felul în care banii schimbau mâinile cu repeziciune chiar m-a făcut să văd lucrurile într-o manieră nouă.

La fel ca în toate locurile pe care le vizitasem în călătoriile mele, am sperat să mă pot întoarce pe cont propriu într-o zi. Făcea parte din spiritul meu independent; mereu vroiam să pot să fac şi să experimentez lucruri fără să „mă ducă” cineva acolo. Fiecare experienţă de călătorie pe care am avut-o, cu excepţia venirii mele în Statele Unite, a fost datorită altcuiva. Tânjeam după posibilitatea de a-mi crea propriile experienţe de călătorie. Această călătorie pentru concurs mi-a folosit să-mi întăresc scopul meu de independenţă. La urma urmei, călătoream pentru echipă şi nu pentru mine. Şi în ciuda noutăţii experienţei, a trebuit să-mi păstrez capul la joc şi să-mi amintesc motivul pentru care eram acolo – să câştig un concurs.

Antrenorul şi colegii mei m-au sprijinit şi m-au încurajat cu privire la turneu. Cu toate acestea, ceea ce ei ştiau şi eu nu era că, fără să ai cetăţenie americană, nu erai eligibil să concurezi. Aveam să aflu mai târziu că motivaţia antrenorului meu nu a fost ca eu să câştig ci să merg acolo şi să capăt expunerea mult dorită în Statele Unite. Dar sincronizarea trebuia să fie perfectă. Dacă mă recunoştea cineva, mai ales vreun oficial care ar fi putut să mă ştie din alte turnee internaţionale, urma să fiu descalificat din competiţie pentru că acesta era un turneu la nivel naţional.

Din moment ce acesta era un turneul atât de mare, atrăgea mulţi oameni din cercuri internaţionale care mă cunoşteau. Antrenorul meu mi-a spus pur şi simplu să las capul jos şi să nu atrag atenţia asupra mea la cântărire. M-am cântărit şi m-am întors repede înapoi în cameră prin mulţimea de luptători, având grijă să nu mă observe niciunul dintre competitorii sau oficialii de nivel înalt.

Regula în competiţiile acesta este că cei mai slab cotaţi sunt puşi să concureze cu cei mai buni în prima rundă. Scopul este să echilibreze repede meciurile şi să se asigure că doar cei mai buni merg în finală. Fără un record stabilit în Statele Unite, nu aveam cotă. Acest lucru m-a pus în prima rundă în competiţie cu un luptător de nivel înalt. Colegii mei de echipă m-au avertizat despre cât de bun era oponentul meu şi cum toată lumea avea să privească meciul acela. Am păşit pe saltea, gata să dau ce-i mai bun şi să demonstrez ceva. Am câştigat într-un mod spectaculos şi am uimit pe toată lumea. Cine era tipul acesta care tocmai îl bătuse pe cel mai bun din ţară? Tipul care trebuia să câştige a pierdut în timp ce tipul acesta pe care nu-l ştie nimeni, a câştigat. Nici nu trebuie să mai spun că deghizarea mea a fost instant descoperită.

M-am întors în colţul meu cu colegii şi, la scurt timp după aceea, mi-am auzit numele strigat să vin la masa oficialilor. Engleza mea încă era puţin stricată în afara restaurantului aşa că antrenorul meu m-a sfătuit să tac şi să-l las pe el să vorbească. Le-a spus juraţilor că nu vorbeam engleza. Nu vroia să spun ceva greşit. Oficialii au întrebam dacă eram cetăţean. Antrenorul meu a răspuns pentru mine.

- Da. Nu e cetăţean dar e legal.

Cu toate acestea, după mai multe investigaţii, m-au descalificat din turneu pentru că nu eram cetăţean. În momentul acela, după ce am aflat că nu eram eligibil să concurez din cauza faptului că nu eram cetăţean american, am fost dezamăgit însă nu-mi păsa foarte tare că nu puteam continua. Deja le arătasem tuturor cine eram. Cu medalie sau fără medalie, îl bătusem pe

cel mai bun luptător al Statelor Unite şi toată lumea care era cineva în comunitatea americană de luptători mă văzuse. Lumea luptelor îmi dădea din nou atenţie. Toată lumea ştia că locuiam în California, că mă antrenam, că eram în formă şi că eram dornic să câştig din nou.

Ironia situaţiei a fost că chiar şi după ce am făcut atâtea valuri în comunitatea luptelor, când m-am întors acasă din Las Vegas, am continuat să fiu doar un chelner pe care nu-l ştia şi nu-l recunoştea nimeni. La muncă, eram doar în tip obişnuit. Însă în timpul meu liber, era campionul Statului California, antrenându-mă pentru revenirea mea în lumea competiţiilor. Chiar m-am bucurat pentru o vreme de statutul acela.

S-au petrecut multe în primele câteva luni de când sosisem în America. Îmi stabileam obiective mici şi le atingeam puţin câte puţin. Totul contribuia la atingerea unor obiective mai mari şi lucrul acesta m-a ajutat să simt ca şi cum realizam ceva în fiecare zi fără să fiu copleşit. Ba chiar mi-am cumpărat şi o bicicletă la un moment dat, lucru care mi s-a părut o realizare imensă pentru că era primul mijloc de transport pe care-l deţineam. Am fost atât de încântat când mi-am luat bicicleta; ba chiar am sunat şi acasă să-i spun tatălui meu. A fost o realizare destul de mare pentru mine la vremea aceea să economisesc bani să-mi cumpăr o bicicletă.

În primul an am petrecut mult timp cu Mike, prietenul la care stăteam. Când nu eram la muncă sau nu mă antrenam, Mike mă invita de obicei să vin cu el pe oriunde mergea. Nu aveam maşină şi nici nu cunoşteam pe nimeni altcineva în afară de cei de la muncă sau de la lupte aşa că eram dispus să merg oriunde. Lucrul acesta includea, estul de des, să ne petrecem serile şi uneori nopţile acasă la prietena lui. Avea o colegă de cameră, Cindy, şi stăteam de cele mai multe ori toţi patru şi ne uitam la televizor, vorbeam sau stăteam pur şi simplu împreună. Când se făcea târziu, prietenul meu cu prietena lui dispăreau în camera ei, Cindy se ducea la culcare iar eu dormeam pe canapea. Pentru că încă dormeam pe canapeaua lui Mike, fie că era aici sau acolo, nu era prea mare diferenţă pentru mine.

Cindy era cu treisprezece ani mai mare decât mine şi, deşi ne-am înţeles destul de bine, nu m-am gândit niciodată la ea într-un mod romantic. Nu mă aşteptam nici de la ea să se gândească la mine în felul acela. Sincer să fiu, existând diferenţa aceea de vârstă, nici măcar nu mi-a trecut prin cap deşi aveam douăzeci şi trei de ani şi nu mai avusesem nicio prietenă de când plecasem din România.

Într-o seară, stăteam întins pe canapeaua din sufragerie când Cindy s-a întors din camera ei după ce toată lumea s-a dus la culcare şi m-a întrebat dacă vreau să dorm cu ea în pat. M-am gândit că îi era milă de mine că eram nevoit să dorm pe canapea; nici măcar nu m-am gândit la vreo relaţie fizică. În România, ieşeam cu fete de vârsta mea; aşa că nu mi-a trecut niciodată prin cap să am o relaţie cu cineva cu atâţia ani mai în vârstă decât mine. Pe atunci, doar auzisem poveşti despre cum femeile mai în vârstă preferă bărbaţii mai tineri în Statele Unite. În cazul meu, credeam că e doar drăguţă că îmi oferă un loc mai confortabil de dormit. Nu mai dormisem într-un pat de când venisem în Statele Unite. Aşa că, de ce nu?

Imediat ce am ajuns în dormitorul ei, a sugerat să-mi dau jos hainele. Serios? În mintea mea naivă, am crezut că pur şi simplu nu vroia să dorm în hainele de stradă pe cearşafurile ei curate. Când a început să mă atingă pe sub pătură, am început imediat să mă gândesc la poveştile pe care le ştiam de acasă. Era clar pentru mine că se dădea la mine. Deşi am fost şocat şi prins cu garda jos când a început să-mi facă avansuri în pat, a trebuit să iau o decizie rapidă: să dorm pe canapea singur sau într-un pat confortabil alături de o femeie? Nu trebuie să mai spun că dintr-una într-alta am început ceea ce a devenit o relaţie serioasă.

Aşa pur şi simplu, aveam o prietenă. În mintea mea, m-am gândit că făceam lucrurile la fel cum se făceau în Statele Unite. Aveam un loc de muncă, o rutină şi acum şi o prietenă. Avea maşină aşa că venea des să mă ia de la muncă. Ieşeam la cină. M-a ajutat să-mi îmbunătăţesc nivelul de engleză. Vorbeam şi ne înţelegeam foarte bine. Viaţa părea să meargă pe un făgaş stabil. Însă pe măsură ce trecea timpul, am început uşor-uşor să-mi dau seama că nu mai mergeam nicăieri. Devenisem atât de confortabil în rutina mea că nu mai evoluam cu nimic.

Faptul că lucram la acel restaurant îmi limita oportunităţile de dezvoltare. Eram practică încă înconjurat de România. Proprietarii, clienţii, prietenii cu care socializam – toţi erau români. Plecasem din România ca să fiu acolo. Apoi am aterizat acolo şi în mare tot în România. Nimic nu se schimbase cu adevărat. Şi ştiam că dacă nu făceam ceva să provoc schimbarea, nu ar mai fi avut loc niciodată. Trebuia să plec din mediul acela, să plec din plasa de siguranţă a comunităţii româneşti, să mă străduiesc să cresc dincolo de ceea ce cunoşteam deja. Mi-am dat seama că singura modalitate să fac asta – să plec şi să văd locuri noi, să cunosc oameni noi şi să am experienţe noi din noua mea viaţă americană – era să renunţa la locul meu de muncă. A trebuit să fac o schimbare majoră şi să mă aventurez în societate.

Oricum nu intenţionasem să rămân pentru totdeauna la locul acesta de muncă de la restaurant. Era timpul să merg mai departe. Am vorbit cu proprietarul şi i-am explicat că deşi totul la restaurant era bine şi că am apreciat jobul şi şansa pe care mi-a dat-o, trebuia să merg mai departe. Trebuia să-mi continui viaţa şi să cunosc oameni noi. A fost şocat şi nu-l condamn. Urma să risc mult şi majoritatea oamenilor ar crede că am fost nebun să renunţ la un loc de muncă fără să am altceva pe care să mă bazez. Dar ştiam că dacă nu plecam atunci, poate nu aş mai fi avut curajul să plec mai târziu. Ştiam că trebuia să plec. Dacă aş fi vrut să mă simt confortabil şi în siguranţă, aş fi rămas în România. Dar n-am rămas, acesta a fost motivul pentru care am venit aici.

Îmi plăcea la nebunie să fiu în America şi iubeam viaţa nouă pe care o construiam. Eram gata să fac următorul pas. Singura problemă era că viza urma să-mi expire în scurt timp şi aşa că să găsesc o cale să rămân legal în această ţară a devenit una dintre cele mai importante priorităţi. Dacă nu-mi rezolvam problema cu rezidenţa, niciunul dintre celelalte realizări, ţeluri sau visuri n-ar fi contat pentru că nu aveam cum să stau acolo să le îndeplinesc. Să-mi obţin rezidenţa permanentă a devenit imediat următorul meu obiectiv.

13. CETĂŢENIA

Înainte să plec din România, am avut o întâlnire mare să demisionez din echipa mea naţională. Într-un capitol anterior, am explicat cât de monumental a fost acel act. Toată lumea era acolo, începând de la antrenori şi până la superiorii mei militari. Cu toţii mi-au spus să nu demisionez şi ce viitor strălucit mă aşteptat. Au spus că era o mare greşeală să demisionez. A fost o întâlnire dificilă care mi-a pus la încercare decizia. Au pus câtă presiune au putut pe mine să mă răzgândesc. Dar n-au reuşit. Eu mă hotărâsem deja; nu mai exista „mai gândeşte-te” sau „vino mai târziu”. Ştiam ce vroiam să fac şi ştiam ce trebuia să fac. Am demisionat. Le-am ignorat toate sfaturile şi am demisionat.

Pentru a demisiona în mod oficial, a trebuit să semnez formularele necesare, lucru pe care l-am făcut. Apoi, formularul trebuie să treacă prin şirul de aprobări oficiale pentru a fi recunoscut şi legal. Însă nimeni nu demisiona aşa cum am făcut-o eu. Am avut tupeul să le spun că vroiam să plec şi că nu vroiam ceea ce-mi ofereau ei. Aşa că în loc să-mi proceseze cererea, au pus-o într-un sertar – *sertarul acela*.

Am plecat din România crezând că totul era rezolvat şi că acel capitol de luptător profesionist în România din viaţa mea fusese încheiat. Dar nu se încheiase, nu din punctul lor de vedere. Într-o zi când am sunat acasă, tata mi-a spus că poliţia militară fusese la noi acasă şi-mi interogase familia. Dacă vă amintiţi, ca să pot deveni luptător profesionist, a trebuit să mă înrolez şi în armata românească. Eram sergent iar oficialii militari mă declarau acum dezertor.

Sigur că am fost supărat să aflu că armata îmi interoga prietenii şi familia cu privire la mine însă în acelaşi timp, n-am fost chiar şocat. Într-un fel, mă aşteptasem la asta. Ştiam că am provocat sistemul când am plecat şi ştiam că prin faptul că nu lăsasem loc de bună ziua nu mai aveam cum să mă întorc acasă însă acum era oficial. Dintr-o dată, cineva a decis să deschidă *sertarul* şi să înceapă o anchetă. În consecinţă, s-a emis un mandat de arestare pe numele meu. Lucru care însemna că nu mă puteam întoarce acasă niciodată nici dacă vroiam. Urma să fiu arestat pentru „dezertare" atunci când aş fi încercat să reintru în ţară. Nu ar fi constat că semnasem demisia. Ar fi fost cuvântul meu împotriva cuvântului lor. Aşa stăteau lucrurile. În adâncul sufletului, am ştiut asta cu mult înainte să plec. De asta n-am ales niciodată o ţară mai aproape de casă. În America, nu puteau să mă găsească. Deşi mi-au interogat familia şi prietenii, nu eram suficient de important pentru autorităţi şi ia măsuri mai drastice decât acestea. Prietenii şi familia mea puteau să răspundă sincer fără să aibă parte de alte pedepse şi totuşi eu să fiu în afara posibilităţii lor să mă prindă.

- A plecat. Nu ştiu de ce. E în America acum.

N-o să uit niciodată conversaţia pe care am avut-o atunci cu tatăl meu la telefon. Am plecat dorindu-mi să mă întorc acasă ca un erou, dovedind că luasem decizia corectă. Sigur că îmi luasem măsuri de precauţie care să mă oprească să pot merge acasă când lucrurile ar fi devenit prea grele însă acum nu mai puteam să merg deloc acasă. Când tatăl meu mi-a spus să nu vin acasă că voi fi arestat, am ştiut că indiferent de cât de greu ar fi fost, trebuia să fac să funcţioneze. Nu existau opţiuni. Nu aveam unde să merg. Viza mea în America expira însă eu nu mă puteam întoarce în România. Mă simţeam ca omul de pe lună. Dacă nu puteam să obţin cetăţenia americană, aveam să fiu pierdut fără ţară, fără casă, fără un loc unde să merg.

Când creşti în comunism, ţi se spune la fiecare pas ce urmează să faci. Nu există alegeri. Aici locuieşti, aici mergi la şcoală. Acesta este locul tău de muncă. Totul este plănuit. Nimeni nu trebuie să se gândească la viitor. Asta face comunismul. Îţi dezactivează gândirea şi visatul sau capacitatea de a crea. Guvernul creează lucruri pentru tine. Tu nu creezi lucruri pentru

tine. Acum, mai mult decât oricând, a trebuit să găsesc o cale să fac ceea ce educaţia din Comunism a încercat să mă oprească – să-mi creez propriul viitor.

Venisem aici cu viză deci nu eram ilegal. Dar viza mea era pe cale să expire iar obiectivul meu era să devin cetăţean. Vroiam să-mi schimb viza temporară cu o rezidenţă permanentă. Pe parcursul zilelor acelora, am ascultat tot ce mi-a spus prietenul meu Mike. Era singura şi sursa mea primară de informaţie. Credeam tot ce-mi spunea el. Internetul nu era atât de răspândit pe atunci. Singura informaţie pe care o aveam despre viaţa în America era cea pe care o primeam de la Mike. Mi-a spus că dacă mă însor obţin cel mai repede permisul. Mi s-a părut destul de în regulă, mai ales că data expirării vizei mele se apropia tot mai mult.

Relaţia mea cu Cindy mergea bine aşa că, având sfatul prietenului meu în minte, i-am spus lui Cindy că viza mea e pe cale să expire. I-am explicat ce mi-a spus Mike cu privire la faptul că dacă m-aş fi căsătorit aş fi putut să rămân. În condiţii normale, am fi aşteptat mai mult până să ne căsătorim; cu toate acestea, timpul nu era de partea mea.

- Ai fi de acord să te căsătoreşti cu mine? am întrebat-o eu.

Cindy s-a uitat la mine timp de un minut şi apoi a zis:

- De ce nu? Mă căsătoresc cu tine. Dar cu o condiţie. Să dăm o şansă căsniciei noastre. Nu vream să mă căsătoresc pentru o bucată de hârtie. Pari un tip de treabă şi ne înţelegem bine. Va fi distractiv. Hai s-o facem.

Am fost de acord din tot sufletul. Şi eu vroiam să dau o şansă căsniciei noastre. Eram dispus să fac orice ar fi nevoie să o fac să meargă. Şi uite aşa, la douăzeci şi trei de ani mă logodisem şi eram pe cale să mă căsătoresc. Abia dacă vorbeam engleza însă făceam ceva bani din servitul la mese. Simţeam că am ceva să-i ofer şi căsătoria însemna şansa să rămân mai mult în ţara aceasta. Nu la asta mă aşteptasem însă era singura cale pe care o ştiam. Aşa cum am spus, mă bazam doar pe sfaturile şi cunoştinţele limitate pe care le primeam de la prietenul meu. Din felul în care îmi povestea el, era singura mea opţiune. De vreme ce nu exista opţiunea să mă întorc acasă, trebuia s-o fac să meargă.

Când am plecat din România, am spus că voi face orice e necesar ca să rămân în ţara aceasta. Nu aveam mentalitatea să pot să ridic din umeri şi să spun:

- Asta e. Măcar am încercat.

Ştiam de dinainte să plec că trebuia să fac tot posibilul să rămân. Ştiam că mă aşteptau multe provocări şi multe vremuri grele înainte să se întâmple asta. Nu vroiam să renunţ. Nu

vroiam nicio plasă de siguranţă care să-mi facă prea uşoară renunţarea şi să mă întorc. Am rupt orice posibilitate de a mă întoarce înainte să plec. Ştiam că pentru a sta aici atunci când viaţa urma să fie grea, pentru a reuşi aici, nu puteam să am un plan de rezervă. Planul meu era să nu mai am un plan B.

Deşi nu prevăzusem o căsătorie, scopul meu în baza căruia obişnuiam să iau decizii era stabili încă dinainte să ajung în America. Ştiam deja care erau răspunsurile în faţa oricărei ocazii care s-ar fi ivit. Nu aveam unde să merg decât înainte. Nu trebuia să mă gândesc. Sigur că urma să mă căsătoresc. Acum nu ştiu dacă aş fi căutat un străin doar pentru scopul acesta însă dacă tot eram într-o relaţie reuşită, lucrurile au decurs de la sine. Ştiam că eram prea tânăr să mă căsătoresc dar eram şi dispus să încerc să fac relaţia să meargă. Şi chiar m-am străduit. M-am căsătorit cu bune intenţii. Poate că nu eram îndrăgostit însă îmi plăcea de ea. Era o femeie de treabă şi vroiam să meargă atât pentru ea cât şi pentru mine.

Cindy avea un apartament aproape de locul unde lucram, adică încă la restaurantul românesc la vremea aceea. Aşa că m-am mutat cu ea şi am început viaţa noastră de cuplu căsătorit. La început, m-a ajutat cu engleza şi cu jobul meu. Eram mulţumit de felul în care mergeau lucrurile. Puteam să merg la serviciu cu bicicleta şi nu trebuia să mai iau metroul sau să dorm la restaurant. Făceam lucrurile pe care le fac cuplurile căsătorite – mergeam la cină, vorbeam şi ne împărtăşeam suişurile si coborâşurile fiecărei zile. Aveam o rutină bună şi viaţa a mers destul de bine pentru o vreme. Mi-am luat permisul temporar de rezidenţă şi permisul de muncă. Făceam mult mai mult bani servind la mese. Încetul cu încetul, mă integram în societate. A fost o perioadă minunată.

Din păcate perioada frumoasă nu a durat prea mult timp. În mai puţin de un an, Cindy şi cu mine deja nu ne mai înţelegeam bine. Era clar că ne grăbiserăm şi acum diferenţele dintre noi ieşeau la iveală din ce în ce mai des. De îndată ce s-a produs ruptura, relaţia a început să se deterioreze cu repeziciune. A devenit evident că trebuia să iau o altă decizie foarte repede – să rămân într-o relaţie nefericită sau să divorţez şi să risc să-mi pierd cetăţenia. Şi ca lucrurile să fie şi mai complicate, în momentul acela deja îmi dădusem demisia din poziţia de chelner de la restaurantul românesc. Dacă aveai un loc de muncă, devine o problemă că eşti ilegal doar dacă încalci legea. În caz contrar, pur şi simplu îţi vezi de rutina zilnică, te duci la muncă, plăteşti impozite şi nu-i pasă nimănui de tine. În schimb să-ţi găseşti un loc de muncă dacă nu ai

autorizaţie de muncă este o mare problemă. Nu te angajează nimeni dacă fără dovada unei autorizaţii de muncă.

Hotărârea de a divorţa şi de a risca totul a fost una dintre cele mai grele alegeri pe care a trebuit să le fac de când devenisem imigrant. Nu aveam idee dacă sau când urma să-mi mai găsesc un alt loc de muncă sau cum aveam să-mi recapăt cetăţenia. Am decis într-un final că fericirea era mai importantă decât siguranţa aşa că am riscat şi am divorţat. M-am întors de unde am plecat – ilegal şi fără un loc de muncă, fără un viitor şi fără să am unde să locuiesc. La polul opus faţă de în urmă cu câteva luni când totul părea minunat şi când aveam sentimentul că făceam totul bine pentru a-mi construi noua viaţă, mă aflam acum într-o postură foarte dificilă. Încă o dată rugam un prieten să mă lase să stau la el pe canapea pentru o vreme, fără să ştiu ce urma să se întâmple. Singurul lucrul pe care-l ştiam sigur era că nu mă puteam întoarce în România, decât dacă vroiam să schimb o canapea pe un pat de închisoare.

Ştiam că de data aceasta aveam nevoie de un sfat mai competent decât îmi dăduse Mike la început. Am contactat-o pe avocata care m-a ajutat cu documentele pe care le-am completat pentru permisul de rezidenţă atunci când m-am căsătorit. I-am explicat situaţia şi l-am întrebat dacă aveam oricare altă opţiune pentru a rămâne în ţară cu forme legale. I-am povestit despre trecutul meu sportiv, despre aptitudinile şi realizările mele. A sugerat să încercăm să aplicăm pentru o viză specială pentru cei care demonstrează că au un talent extraordinar sau fac performanţă în sport, artă, divertisment sau ştiinţă. Pentru a te încadra, trebuia să demonstrezi că abilităţile tale sunt extraordinare şi că urmai să fii o achiziţie de valoare a Statelor Unite. Problema era că ar fi trebuit să-mi demonstrez calităţile în faţa unui ofiţer care ar fi putut să urască sporturile sau să nu aibă nicio cunoştinţă despre sporturile de performanţă.

Această cale către cetăţenie este cea mai grea şi mai costisitoare opţiune pe care o poate încerca cineva. Habar nu aveam cum urma să fac rost de cei zece mii de dolari pentru taxe însă ştiam că trebuia măcar să încerc. Mai întâi de toate trebuia să demonstrez Oficiului American pentru Imigrări că aveau neapărată nevoie de mine şi că abilităţile mele sportive aveau să fie o investiţie bună pentru naţiune. Sunt un luptător cu realizări considerabile la nivel internaţional însă aici sunt nimeni. Cum le demonstrezi că eşti cineva de care au neapărată nevoie aici? Aceasta era provocarea. Avocata m-a sfătuit ca de fiecare dată când făceam ceva în domeniul luptelor, să iau o scrisoare de recomandare a ceea ce făcusem. Trebuia să mai demonstrez de asemenea că mă implicasem şi în activităţi non-profit.

Am înaintat cererea însă avocata m-a avertizat că nu aveam nicio garanţie că urma să se aprobe. Ba chiar, erau şanse foarte mari ca cererea mea să fie refuzată pur şi simplu din motivul că aceasta era o modalitate foarte grea de a obţine cetăţenia. Trebuia să demonstrezi că ţara are nevoie de tine, lucru care nu este foarte uşor de făcut. Trebuia să îndepărtez gândurile cu privire la cât de greu urma să fie şi pur şi simplu să încerc. Ce altceva puteam să fac?

De îndată ce-am aplicat, priorităţile mi s-au schimbat; am devenit mult mai implicat în lupte, m-am făcut cunoscut şi am căpătat vizibilitate în comunitatea de lupte. Am devenit indispensabil. În loc să concurez, trebuia să-mi împărtăşesc abilităţile cu luptătorii mai tineri. Am început să mă lucrez voluntar la cât de multe cantonamente am putut. Nu a contat că nu eram plătit sau că trebuia să călătoresc pe distanţe lungi, uneori în locuri care se aflau la câteva state depărtare ca să ajut. Tot ce conta era să primesc o scrisoare care să-mi ateste performanţa. M-am înhămat la ceea ce urmau să fie câţiva ani de adunat „dovezi" de la antrenori şi din cantonamente în care să scrie „Avem nevoie de băiatul acesta în ţara asta".

Nici după ce câştigasem competiţiile din California şi atrăsesem atenţia în Las Vegas, tot nu eram cunoscut încă la nivel naţional. Cei care mă cunoşteau vroiau să mă ajute însă nimeni nu ştia exact cum să facă asta. Trebuia să le spun clar ce aveam nevoie ca ei să facă în schimbul a ceea ce făceam eu pentru ei. A fost un proces foarte minuţios de strângere şi depunere de documente, proces care a durat aproape trei ani. Sigur că trebuia să câştig bani ca să pot supravieţui, aşa că mi-am găsit un alt loc de muncă între timp. În toate weekendurile călătoream prin ţară şi ajutam diverse cantonamente de lupte. La un moment dat, m-am dus chiar să antrenez şi să ajut la Centrul Olimpic de Antrenament din Colorado Springs. Oriunde mă duceam, strângeam recomandări. Tot ce ceream era o scrisoare în care să spună că fusesem acolo şi ce părerea avuseseră ei despre aptitudinile mele.

Într-un final, am primit un telefon de la avocatul meu. Cererea mea era revizuită. Aveam programare să merg să-mi susţin cazul. M-am întâlnit cu avocatul meu la sediul federal din centrul oraşului Los Angeles. Evident că era o coadă imensă şi a trebuit să aştept o perioadă care mi s-a părut o eternitate. Aveam emoţii însă mă simţeam încrezător că totul va fi bine pentru că aveam un avocat care mă reprezenta. Am fost într-un final chemaţi să ne întâlnim cu agentul care îmi procesa cererea. După nici un minut de la momentul în care m-am aşezat vizavi de agentul meu, avocata mea a primit un telefon şi a spus că trebuie să plece.

- Nu va fi decât o formalitate, a încercat ea să mă liniştească. Nu te îngrijora.

Dar eu nu eram sigur că n-am de ce să mă îngrijorez. Vizavi de mine se afla un agent al guvernului care ţinea în mâni tot viitorul meu.

Aşa cum bănuiam şi cum mă temusem, când agentul m-a întrebat ce însemna *campion mondial*, mi-am dat seama că aveam un agent care nu ştia nimic despre sporturi. M-am gândit că am dat de necaz. Eram acolo să demonstrez că sunt unul dintre cei mai buni luptători din lume şi m-am pricopsit cu un agent care nu doar că nu ştia nimic despre acest sport dar nici nu ştia ce însemna să fii campion mondial. Credea că era ceva specific pentru România, ceva local. A trebuit să-i explic că fiecare ţară din lume vine să concureze şi cel mai bun sportiv câştigă. *Campion mondial* înseamnă chiar asta – să fii cel mai bun din lume. Mi-a mai pus alte câteva întrebări despre celelalte realizări ale mele şi apoi mi-a spus să aştept cât merge să vorbească cu superiorul ei.

A trebuit să mă întorc în sala de aşteptare unde am rămas singur şi neliniştit. După patru ani în Statele Unite, ajunsesem la acest singur moment şi la această unică decizie. A trebuit să aştept ca o persoană care nu avea nici un interes pentru sporturi să vină să-mi spună dacă puteam sau nu să rămân în ţara aceasta. Am construit cel mai bun caz pe care l-am putut pentru a demonstra că sunt o investiţie de valoare în baza realizărilor mele sportive însă în momentul acela, nu aveam habar dacă însemnase ceva pentru agent. Era ultima mea şansă. Dacă nu funcţiona, nu mai aveam alte variante. Dacă-mi refuza cererea, trebuia să plec din America.

Aşteptam acolo afară, neajutorat. Nu mă puteam gândi la ce urma să se întâmple dacă cererea îmi era respinsă. Am simţit ca şi cum eram pe punctul de a intra într-un meci de lupte cu ambele mâini legate la spate. Aveam atâtea emoţii că a trebuit să merg la toaletă din cinci în cinci minute. Eram îngheţat de frică. Într-un final, după o aşteptare cruntă de patruzeci şi cinci de minute, agentul a ieşit şi a pus cele mai frumoase cuvinte pe care le-am auzit vreodată:

- Felicitări, aţi obţinut permisul.

Gata. După un proces greu şi epuizant, am reuşit să-mi demonstrez un talent extraordinar la sport. Primisem permisul permanent de rezidenţă prin cea mai grea modalitate de a-l obţine. Am devenit oficial rezident permanent al Statelor Unite.

14. DECIZII ÎN CARIERĂ

Pe parcursul procesului lung de obţinere a permisului, m-am confruntat de asemenea şi cum găsirea unei cariere şi a unei direcţii în viaţă. Plecasem din restaurantul românesc fără să am vreo altă varianţă şi, în afară de lupte, nu aveam alte aptitudini. Am început să caut un loc de muncă în acelaşi fel în care am căutat atunci când am sosit prima oară – urma să fac orice loc de muncă aş fi găsit. Îmi plăcea să lucrez cu oamenii în timp ce serveam la mese aşa că a fost o alegere naturală să mă întorc în industria restaurantelor în timp ce-mi căutam în loc de muncă. Dacă demonstrezi că eşti cinstit şi muncitor, nu este prea greu să găseşti un loc de muncă în domeniul restaurantelor. Cunoscându-mi povestea de viaţă, majoritatea oamenilor vroiam să mă vadă reuşind aici şi erau dispuşi să-mi dea o şansă.

Intra în al doilea al de când eram în America şi reuşisem să-mi iau permisul de conducere şi să economisesc suficienţi bani să-mi cumpăr prima mea maşină, o Honda Accord din 1988. Faptul că deţineam prima mea maşină a fost încă o realizare mare în viaţa mea, lucru care mi-a dat şansă să devin mai independent. Am pornit pe străzi şi am început intens să-mi găsesc următorul loc de muncă. Nu m-am limitat la locuri de muncă în restaurante însă erau de preferat. Când am văzut un anunţ pentru o poziţie de ospătar la un restaurant de primă clasă care se pregătea pentru marea deschidere în West Hollywood, m-am dus direct acolo să aplic. Managerul mi-a spus că poziţiile de ospătari se ocupaseră însă mai aveau un post pentru un preparator de salate Caesar.

Ce-i drept, nu mai făcusem niciodată în viaţă o Salată Caesar însă din punctul meu de vedere, nu exista nimic ce nu puteam face. Ştiam că eram în stare să învăţ orice aşa că nu ziceam niciodată nu la nimic. Nu conta la ce se referise, dacă cineva mă întreba dacă puteam să fac ceva, răspunsul meu era întotdeauna da. Când managerul m-a întrebat dacă puteam să fac o salată Caesar, răspunsul meu automat a fost da. Când m-a întrebat dacă am mai făcut vreodată una, am răspuns sincer:

- Nu. Dar pot să fac orice. Învăţaţi-mă şi o voi face.

Managerului i-a plăcut încrederea şi atitudinea mea şi a decis să mă angajeze. Aşa am ajuns eu să lucrez la unui dintre cele mai sofisticate şi cunoscute locuri din Sunset Strip. Era un loc de muncă de vis pentru oricine lucra în industria alimentară şi era o şansă mare faţă de locul din care veneam eu. Restaurantul era mereu plin ochi cu oameni bogaţi şi faimoşi. Toată lumea vroia să încerce cel mai nou local din oraş. De la actori la politicieni, toată lumea venea în

Balboa (numit în prezent Boa) şi a fost foarte tare să fac parte din lumea acesta încă din ziua în care şi-a deschis porţile.

La polul opus de atmosfera restrânsă de restaurant de familie, aceasta era o afacere serioasă şi profitabilă, cu o ierarhie întreagă în bucătărie – ajutori de bucătari, cofetari şefi şi bucătari şefi – unde toată lumea avea ceva clar de făcut. Rolul meu era, bineînţeles, să fac salate Caesar pe loc. Fiecare ingredient trebuie să fie perfect pentru a face o salată bună, mai ales una care să atingă standardele înalte de calitate a unui restaurant de calibrul acesta. Bucătarul mi-a arătat de câteva ori tehnica si nu mi-a luat mult timp până când mi-am perfecţionat procesul. Era important să ai un proces bun pentru că nu doar că trebuie să faci salata corect dar mai trebuie să o faci şi în timp ce oamenii se uită şi vorbesc cu tine. Să faci salate în timp real este un job în care este pe de o parte chelner, pe de alta bucătar şi pe de alta artist.

Ca oricare altă experienţă pe care am trăit-o de la sosirea mea în Statele Unite, aceasta era una interesantă pentru noutatea ei. Era minunat să mă aflu într-un mediu nou, înconjurat de energia tuturor acestor oameni noi. Nu mai făcusem niciodată salate aşa că era ca o mică aventură pentru mine. Pentru că lucram noaptea, am avut parte de flexibilitatea de a continua să mă implic în lupte în timpul zilei. Făceam o grămadă de bani din bacşişuri şi, în acelaşi timp, puteam să ajut activ taberele de lupte ca să-mi obţin scrisorile de recomandare pentru cererea de cetăţenie. Nu aş fi putut avea un loc de muncă mai bun la momentul acela din viaţa mea.

Într-o după-amiază, am avut o şedinţă de personal şi ni s-a spus că unui dintre cei mai mari critici culinari care lucra pentru revista Los Angeles Times urma să vină cândva în decursul săptămânii următoare. Recenzia ei, bineînţeles, putea să ajute sau să distrugă un restaurant nou, aşa că era imperativ ca totul să fie absolut impecabil. Fiecare detaliu trebuia să fie sută la sută perfect. În mod normal, proprietarii şi bucătarii erau stresaţi toată săptămâna în focurile pregătirilor. A apărut miercuri seara, la începutul turei. Îmi pregăteam standul de salată când am auzit agitaţie în bucătărie.

- E aici! E aici!

Sunt obişnuit să lucrez sub presiune şi mereu vreau să ating perfecţiunea în orice fac aşa că nu m-a luat prin surprindere. Am ieşit pur şi simplu şi am făcut ce făceam de obicei şi totul a mers aşa cum era de aşteptat. Dar nu am trecut încă de pericol. Fusese doar prima din cele două vizite standard ale ei. Mai aveam de trecut încă una.

Pentru a doua vizită, criticul a venit într-o seară incredibil de aglomerată. Restaurantul era plin ochi. Bucătăria era aglomerată. Şi toată lumea părea să comande salate Caesar în seara aceea. Era una dintre acele seri în care încerci să ţii pasul şi să o depăşeşti. Încă o dată, criticul a comandat o salată. Am făcut puţină conversaţie în timp ce i-am pregătit salata. M-a întrebat de unde eram şi ce făcusem înainte. M-a complimentat şi mi-a spus că am făcut cea mai bună salată Caesar pe care a mâncat-o vreodată. Oricât de minunat m-am simţit în momentul acela, a pălit în comparaţie cu momentul în care am citit recenzia pe care o publicase în ziarul de duminică. A inclus o secţiune întreagă doar despre mine şi despre cât de grozave erau salatele mele. Debordam de încântare după ce-am citit. Cine n-ar vrea aşa laude. Cu toate acestea, nu m-am gândit la consecinţe. S-a întâmplat să fiu liber în ziua în care a ieşit recenzia însă, lăsaţi-mă să vă spun, în ziua următoare în care am mers la muncă, fiecare client a comandat o salată Caesar. Am fost atât de aglomerat în seara aceea; am simţit parcă tot oraşul Los Angeles a venit să vadă de ce anume erau salatele mele aşa de grozave.

Acest lucru n-a trecut neobservat nici în faţa bucătarilor. În mod clar, performanţa mea contribuise la primirea recenziei pozitive pe care o doriseră. În unele restaurante, se obişnuieşte ca personalul să ia masa împreună ca o familie la sfârşitul fiecărei ture. După recenzia aceea şi după ce am dovedit a fi de mare folos prin faptul că-i ajutam pe ospătari să-şi ducă la timp comenzile, bucătăria a vrut să mă răsplătească cu ceva deosebit. În locul farfuriilor mari de paste pe care le împărţeam cu restul colegilor, am avut ocazia să mă delectez cu un incredibil file de

vită. Mă gândesc că au simţit că aduceam destul profit afacerii încât să compensez pentru această masă costisitoare. Datorită faptului că munceam din greu şi eram disciplinat, reuşeam mereu să excelez în orice domeniul lucram.

Printre recunoaştere, bacşişuri (făceam bacşişuri de aproape trei sute de dolari pe noapte) reuşeam să mă antrenez în timpul zilei şi am intrat uşor-uşor într-o rutină confortabilă. A trecut un an într-o clipită. Apoi, într-o seară ca oricare alta, vorbeam cu un coleg înainte să înceapă tura. L-am întrebat de când era ospătar. Mi-a spus:

- Servesc la mese de zece ani însă nu asta fac. Sunt actor.

Nici dacă m-ar fi lovit un trăsnet în cap n-aş fi fost mai repede readus la realitate.

- *Nu*, am gândit eu, *asta faci. Nu eşti actor. Eşti chelner. Faci asta de zece ani. Aceasta este meseria ta.*

Am intrat în panică. M-am văzut pe mine în viitor. M-am văzut pe mine peste zece ani.

- *Acesta sunt eu. Sunt chelner acum. Nu-mi urmez activ visul. Sunt în acelaşi loc de un an şi n-am evoluat cu nimic. Sunt exact în locul în care eram şi acum un an. Asta fac eu.*

Consternat de aceasta constatare, m-am dus imediat să-l caut pe managerul meu. I-am spus că trebuie să vorbesc cu el aşa că am stabilit o întâlnire pentru dimineaţa următoare. Mi-am terminat tura în sera aceea apoi m-am întors dimineaţa şi i-am spus veştile:

- Trebuie să plec. Demisionez. Trebuie să fac altceva.

Managerul meu a crezut că am luat-o razna. Cum ar putea cineva să vrea să demisioneze dintr-unul dintre cele mai tari restaurante din oraş? Avea sute candidaţi care abia aşteptau să ajungă aici iar eu renunţam de bună voie, fără să am alt motiv decât acela că devenisem prea confortabil. La început a crezut că glumeam însă apoi a acceptat într-un final că vorbeam serios. Mi-a cerut două săptămâni de preaviz însă i-am spus că nu puteam sta decât în weekendul acela. Ştia că în două săptămâni aş fi putut să mă răzgândesc. Într-un fel, a fost cam ca atunci când am plecat din România. A trebuit să plec fără să las loc de bună ziua tocmai ca să nu fiu tentat să mă întorc.

Procesul de evoluţie nu e conceput să fie confortabil. Uneori, trebuie să te străduieşti pentru a crea noi oportunităţi. Mi-am dat seama că iar am devenit prea confortabil în viaţa mea. Încă mai locuiam cu doi colegi de cameră, încă lucram într-un restaurant şi nu mă îndreptam către nici un fel de schimbare. Am simţit că am irosit un an întreg. Nu puteam să-mi fac una ca

asta. Ştiam că aveam nevoie de ceva mai mult decât să trec prin viaţă simţindu-mă confortabil. Aveam nevoie să realizez mai mult de atât. Ştiam că încă trebuia să-mi găsesc scopul în viaţă, pasiunea. Şi mai mult decât orice, simţeam nevoie să-mi petrec viaţa făcând ceva ce iubeam. Aşa că am plecat. Pur şi simplu. Nu aveam nimic la orizont. Urma să o iau iar de la capăt însă eram hotărât să-mi trăiesc viaţa după regulile proprii şi să mă mulţumesc să doar să trec prin viaţă.

Balboa mi-a oferit nişte experienţe minunate şi a fost ok pentru perioada aceea. Şi nu regret decizia de a merge mai departe atunci când am plecat. Cu toţii avem nevoie să creştem şi să schimbăm ceva ca să obţinem lucrurile pe care ni le dorim în viaţă chiar dacă nu ştim încă exact care sunt acele lucruri. Am avut totuşi un ţel atunci şi acela a fost să mă pot întoarce vreodată în postura de client. Restaurantul acesta era atât de scump încât chiar şi cu banii destul de mulţi pe care-i câştigam, tot ar fi fost cu mult peste bugetul meu la vremea respectivă. Câţiva ani mai târziu, am putut să-mi ating acest obiectiv. A fost o experienţă minunată şi mi-a confirmat încă o dată convingerea că până şi alegerile cele mai grele te pot duce pe drumul corect.

Când mi-am dat demisia de la locul meu de muncă de la restaurant, m-am angajat la o tabără din Pomona unde trebuia să antrenez de două ori pe săptămână. Unul dintre antrenori m-a invitat să mă alătur lor cu normă parţială urmând să fiu şi plătit pentru asta. Erau doar două zile pe săptămână, lucru care a însemnat o scădere drastică a veniturilor comparativ cu cât câştigam la restaurant însă pentru mine nu avea nicio importanţă. Eram atât de încântat că aveam ocazia să fiu plătit făcând ceva ce avea legătură cu luptele. Acesta a fost, pentru prima dată în foarte mult timp, un pas spre a face o carieră din pasiunea mea. Am acceptat cu bucurie oferta şi am început în scurt timp să predau unui grup de şase luptători în devenire, nuanţele luptelor greco-romane, specialitatea mea. Unul dintre elevii mei a ajuns într-un final să câştige campionatele naţionale.

Tabăra se numea Tabăra Campionilor şi era una dintre cele mai mari tabere din sudul Californiei şi din zona central-vestică. Implicarea mea acolo m-a ajutat şi pe mine să mă întorc în vizorul naţional. N-a durat mult până când am primit un telefon de la Steve Fraser, antrenorul echipei olimpice a Statelor Unite. M-a invitat să vin să stau la Centrul de Antrenament Olimpic din Colorado Springs pentru două săptămâni să văd dacă-mi place. Nici că se putea o sincronizare mai bună. Eram în căutarea următorului pas şi încă încercam să adun scrisori de recomandare pentru cererea mea pentru cetăţenie. În mod clar o scrisoare de la Comitetul

Olimpic al Statelor Unite ar ajuta mult în demonstrarea autorităţilor pentru imigrări talentul meu sportiv. Pentru că era în mod clar o situaţie din care ieşeam amândoi în câştig, mi-am făcut bagajul şi am plecat imediat.

La vremea aceea aveam aproape douăzeci şi şase de ani şi mă apropiam de finalul anilor mei de glorie în lupte. Majoritatea luptătorilor foarte competitivi ajung în vârful cariere se retrag la aproximativ douăzeci şi şapte de ani. Nu aveam nicio presimţire cu privire la excursia mea în Colorado. Spre deosebire de atunci când trebuia să fi mers iniţial cu echipa mea din România, nu mai mergeam să mă antrenez cu visul olimpic în minte. Să mă antrenez să concurez pentru Statele Unite ar fi însemnat să o iau de la capăt şi ştiam că eram prea în vârstă pentru asta. În schimb, am profitat de ocazia de a merge şi a mă antrena la ceea ce este probabil cea mai bună şi mai avansată tabără de antrenament din lume şi m-am gândit că s-ar putea să mai existe pentru mine şi varianta construirii unei cariere ca antrenor.

Echipa Statelor Unite mi-a asigurat transportul cu avionul şi au aranjat şi ca o maşină să mă ia de la aeroport atunci când am aterizat în Colorado Springs. A fost un drum scurt cu maşina de la aeroport la tabăra de antrenament însă încă îmi mai amintesc cum zona muntoasă, aerul proaspăt, zăpada şi altitudinea mi-au amintit de unele dintre taberele de antrenament în care am crescut acasă. Sigur că atunci când am intrat în tabără am simţit ca şi cum aş fi intrat într-un vis pe care sportivii îl împărtăşeau. De la mărimea complexului la numărul de resurse pentru antrenament, nutriţie şi recuperare, era pur şi simplu un loc minunat şi inspiraţional pentru un sportiv. Erau trofee peste tot; spiritul olimpic este atât de viu acolo că nu poţi să faci altceva decât să-l prinzi.

Am avut parte de o primire călduroasă din partea antrenorului şi echipei şi mi s-a arătat locurile de cazare pentru sportivii care erau în vizită aşa cum eram şi eu. Unii sportivi locuiau prin apropiere şi se antrenau tot anul. Între mediul de acolo şi cămine, am simţit cu adevărat că mă întorceam la origini. În timpul primului antrenament am simţit o legătură cu energia şi intensitatea printre ceilalţi sportivi. Toţi erau acolo cu un scop şi erau mulţi sportivi faimoşi de mare valoare din multe domenii, făcând ceea ce ştiau ei mai bine. Motivaţia era contagioasă; sigur, dacă nu erau motivat de la început, nu ai mai fi fost invitat aici din capul locului.

La vreo două zile de când am sosit, unul dintre antrenori m-a abordat şi m-a rugat să conduc antrenamentul pentru toată echipa olimpică. Timp de trei zile, eram eu antrenorul. A fost

o experienţă extraordinară şi cu siguranţă că m-aş fi putut vedea făcând asta cu normă întreagă. Am început să iau în considerare antrenatul echipei olimpice a Statelor Unite ca pe o variantă serioasă de carieră. Nu doar că aş fi putut să combin pasiunea pentru lupte cu cariera dar aş fi putut de asemenea să fac parte din mişcarea olimpică a Statelor Unite. Pentru orice sportiv care a concurat la nivel mondial, să aibă şansa să rămână în domeniul sportului pe care-l iubeşte este scopul suprem. Acesta a fost şi visul meu; să-mi fac visul realitate la un nivel olimpic ar fi fost cireaşa de pe tort.

A trebuit să-mi demonstrez aptitudinea de a antrena şi cunoştinţele pe care trebuia să le împărtăşesc cu echipa. Aşa că aproape de finalul celor două săptămâni, n-am fost uimit când antrenorul a vrut să vorbească cu mine. Aveam eu o idee despre ce vroia să vorbească cu mine însă am avut grijă să-mi fac diverse scenarii în minte înainte de întâlnire ca să am mintea limpede când venea momentul. Oricând de mult îmi doream să rămân aici, ştiam că trebuie să am mare grijă atunci când iau o decizie. Prea mulţi sportivi sunt dispuşi să dea totul pentru privilegiul de a fi implicat. Pentru o vreme, lucrul acesta ar putea fi minunat pentru toată lumea însă dacă sportivul se răneşte sau odată ce este prea în vârstă, nu mai are unde să se ducă şi nu-l mai aşteaptă nicio ofertă. Se trezesc pe propriile picioare; şi asta nu era o soartă cu care aş fi fost încântat. Căutam să-mi fac o carieră şi moştenire pentru mine. Trebuia să mai caut cum anume vroiam să-mi construiesc viaţa şi viitorul.

Aşa cum m-am aşteptat, antrenorul şi-a exprimat interesul de a mă păstra acolo pentru mai mult timp. I-am spus că eram interesat însă nu vroiam să rămân acolo doar să ajut. Dacă rămâneam, vroiam să fiu angajat, să am un salariu şi recunoaşterea ca antrenor. Mi-a spus că aş fi un candidat pentru o poziţie de asistent de antrenor când va fi una disponibilă. Însă până atunci, ar putea să-mi ofere cazare şi masă şi să-mi găsească un serviciu cu normă parţială la un magazin de produse de box ca să câştig nişte bani în plus dacă asta îmi doream. Chiar dacă nu aveam la ce să mă întorc acasă, nici loc de muncă sau alte posibilităţi, nu eram interesat să primesc asta pe bucăţele.

Eu nu mi-am dorit niciodată să-mi câştig următoarea pâine. Ştiam că urma să rezolv eu lucrurile când ar fi venit momentul. Întotdeauna mi-am dorit să-mi găsesc o carieră cu care să fiu mulţumit. Nu aveam alte opţiuni; cu toate acestea, aveam planuri mai mari decât ceea ce mi se oferea acum. Nu vroiam să-mi petrec câţiva ani aşteptând o poziţie care s-ar putea să nu vină niciodată. Nu exista nicio garanţie. Şi în timp ce nu mă deranja să muncesc pentru a-mi câştiga

propria cale, aveam de asemenea nevoie să ştiu că există o luminiţă la capătul tunelului. În clipa aceea, nu eram sigur.

I-am mulţumit antrenorului dar am refuzat oferta. Am dat mâna şi am mers fiecare pe drumul lui pe cale amiabilă. A fost de acord să-mi scrie o scrisoare de recomandare pentru autorităţile pentru imigrări, lucru care m-a ajutat foarte mult în obţinerea cetăţeniei. La finalul perioadei, am avut parte de două săptămâni minunate la Centrul Olimpic de Antrenament însă doar atât urma să fie. M-am bucurat că am avut parte de această experienţă şi am fost şi mai bucuros să vin acasă cu scrisoarea. Nu ştia nimeni ce urma să se întâmple apoi. Însă am obţinut ceea ce am căutat atunci când am mers acolo. Deşi a fost o onoare pentru mine să fiu invitat să merg în vizită şi să rămân, a fost din nou unul dintre momentele în care a trebuit privesc dincolo de viitorul imediat şi să refuz o ocazie pentru că nu am văzut-o ducându-mă spre viziunea pe care o aveam pentru mine.

15. FACULTATEA DE STAT

Când m-am întors la Los Angeles, eram din nou la zero. Călătoria în Colorado Springs fusese o experienţă atât de grozavă, dar acum trebuia să fac faţă unei realităţi zdrobitoare. Trebuia să-mi găsesc un nou loc de muncă şi nu mă puteam întoarce în industria alimentară. Îl părăsisem pe Balboa ca să mă orientez spre altă carieră şi, chiar dacă am refuzat să stau la Centrul Olimpic de Antrenament, tot mai vroiam să îmi găsesc un serviciu care să implice luptele. S-a dus vorba că îmi caut de lucru şi, după vreo două luni, am fost contactat de unul

dintre antrenorii de la Facultatea Cerritos. Avea o propunere pentru mine: facultatea voia să mă alătur lor ca luptător şi antrenor. Urma să îi antrenez şi să-i ajut pe ceilalţi din echipă. În schimb, ei aveau să-mi ofere casă şi masă, o indemnizaţie de cincizeci de dolari pe săptămână pentru cheltuieli personale şi să-mi acopere taxa de studii ca să pot merge la cursuri şi să-mi iau diploma.

Mă atrăgea ideea de a merge la şcoală pentru că ştiam că asta îmi va fi de folos mai târziu chiar dacă nu voi rămâne antrenor pe termen lung şi, în plus, eram din ce în ce mai disperat să găsesc de lucru. Aveam nevoie de o locuinţă şi nu mai aveam prea mulţi bani nici de mâncare. Trăiam la limita subzistenţei şi nu aveam prea multe opţiuni, aşa că am acceptat oferta, mi-am urcat tot ce deţineam – mă mutam aşa de des că nu aveam decât un calculator, o geantă cu haine şi o pătură – pe bancheta din spate a Hondei mele şi m-am îndreptat spre noua mea casă din Cerritos.

Anul şcolar tocmai începea aşa că mi-au dat două săptămâni să mă instalez şi să-mi aleg cursurile. Mi s-a alocat o cameră nemobilată din oraş unde mai locuia un alt profesor de educaţie fizică. Nu aveam nicio piesă de mobilier, aşa că toată bruma mea de lucruri stătea pe jos. Inclusiv eu. Îmi improvizasem un pat dintr-o pătură şi o pernă pe care le adusesem cu mine. Asta era tot, dar măcar aveam un acoperiş deasupra capului.

Mersul la facultate a fost o experienţă total diferită pentru mine. Desigur, ceilalţi colegi erau mai mici decât mine dar m-am simţit cu adevărat bătrân atunci când i-am cunoscut pe ceilalţi membri ai echipei. Eu, la douăzeci şi şase de ani, eram înconjurat de coechipieri cu vârste între şaptesprezece şi douăzeci de ani. Eram cel mai în vârstă de acolo, ceea ce era bine atunci când îi antrenam, dar mai trebuia să mă antrenez şi eu cu ei, ca şi coechipier. Faptul că eram cu mult mai mare decât ei m-a făcut să mă simt nelalocul meu şi era un sentiment pe care nu-l mai trăisem niciodată într-un centru de antrenament şi asta m-a făcut să îmi dau, cu adevărat seama, de situaţia în care eram. Nu mai eram un tânăr campion mondial dispus să-şi asume riscuri ca să-şi facă un viitor; eram trecut de douăzeci şi cinci de ani, n-aveam un serviciu adevărat, nici bani, nici casă şi nici alte opţiuni. Chiar dacă încă mă mai luptam, mă simţeam destul de deprimat. Partea bună a lucrurilor era că antrenorul era foarte amabil şi mă susţinea, aşa că am încercat să-mi ţin moralul sus gândindu-mă că antrenamentul cu echipa mă ajuta să mă menţin în formă şi că făcea studii în Statele Unite.

La fel ca înainte, n-am putut evita să nu alunec într-o rutină normală: antrenament, cursuri, mâncare, somn şi studiu individual. Fiecare zi era cam la fel şi asta nu-mi plăcea în mod deosebit, dar am încercat să văd partea plină a paharului. Ştiam că nu e pentru totdeauna, aşa că m-am gândit să o ţin aşa până când viitorul îmi va scoate ceva mai bun în cale. Habar nu aveam că la doar câteva luni după aceea, schimbarea se va ivi în viaţa mea.

Era o zi normală de cursuri cu antrenamente la prânz. Mă pregăteam să concurez la un turneu care se apropia şi făceam şi puţină instrucţie cu cei din echipă care să-i pregătesc pentru competiţiile lor. Am început cu exerciţii obişnuite de încălzire; mă durea puţin genunchiul dar nu era nimic ieşit din comun. L-am luat deoparte pe unul dintre luptători ca să-i arăt câteva mişcări când am auzit un pocnet subit. Habar n-aveam ce se întâmplase în afară de faptul că mă durea groaznic. M-am prăbuşit la podea, incapabil să îndoi genunchiul. Toţi coechipierii s-au adunat în jurul meu, încercând să mă ajute aducându-mi gheaţă şi alte cele, dar eu am ştiut că treaba e mai gravă de atât. Mi s-a umflat imediat genunchiul şi când am fost ajutat, în cele din urmă, să mă ridic, nu mă puteam sprijini deloc pe picior.

Uram să accept un adevăr pe care, în sufletul meu, îl ştiam deja – îmi distrusesem genunchiul definitiv. M-am hotărât să mă întorc în camera mea să mă odihnesc. Speram că umflătura va ceva şi poate, doar poate, rana nu va fi aşa de gravă pe cât mă temeam. Cineva din echipă a găsit un set de cârje ca să mă pot întoarce în cameră. Camera aceea n-a arătat niciodată aşa de pustie cum arăta atunci. Nu numai că era goală de mobilă dar, brusc, mi s-a părut şi goală de orice emoţie. Ce făceam eu acolo? Nu aveam nimic şi acum, colac peste pupăză, aveam genunchiul praf. Fiind un sportiv serios, îmi cunoşteam corpul şi ştiam ce înseamnă o rană serioasă.

Toată lumea a spus să mă odihnesc şi totul va fi bine. Ştiam că genunchiul meu nu se va vindeca prea curând. Ştiusem dinainte că mă îndepărtam pe zi ce trece de o carieră de luptător, dar tot mă mai agăţasem de luptele profesioniste. Sperasem din toată inima să mai am ocazia să concurez dar realitatea mă contrazicea. Cam asta fusese tot. Rana asta nu era una din urma căreia să îmi pot reveni. Acesta era finalul carierei mele competiţionale.

După vreo două zile, umflătura de la genunchi tot nu se redusese. Chiar dacă nu mă mai antrenam, am continuat să încerc să mă duc la ore cu ajutorul cârjelor, dar durerea era chinuitoare. Antrenorul principal a venit să mă viziteze ca să vadă cum mi se vindecă genunchiul. I-am spus că nu cred că rana asta avea să se vindece. A încercat să mă încurajeze şi

mi-a spus să nu mă îngrijorez. M-a asigurat că, fiind cadru didactic, şcoala îmi va acoperi cheltuielile medicale, inclusiv cele cu o eventuală operaţie care ar fi fost necesară să-mi repare genunchiul.

- Nu trebuie decât să te odihneşti şi să-l laşi să se vindece. Şcoala se va ocupa de tot. O să te întorci înapoi cât ai zice peşte, a spus el.

Aşa cum a promis, şcoala m-a trimis la un medic la control. Doctorul m-a consultat, m-a întrebat ce s-a întâmplat şi unde am simţit pocnitura – în spatele genunchiului – şi mi-a confirmat cele mai negre temeri. S-a dovedit că îmi rupsesem ligamentul anterior încrucişat. În România, un doctor mă avertizase după prima mea operaţie la genunchi că asta se va întâmpla într-o zi. Am fost norocos că a durat atât de mult timp până s-a întâmplat. Doctorul mi-a recomandat operaţia dar a spus că trebuie să aşteptăm până când se reduce umflătura ca să poată efectua operaţia. Antrenorul meu a continuat să mă asigure că totul va fi bine, că voi mai avea locul din echipă după ce mă voi vindeca şi voi fi pregătit să mă întorc. Până atunci, mă îndemna să mă concentrez pe operaţie şi pe fizioterapia post-operatorie.

- Şase luni, a spus el, şi vei fi ca nou.

Însă eu nu puteam să accept ideea de a mă juca de-a studentul timp de şase luni. Mă atrăgea ideea de a avea o diplomă dar nu asta mă motiva pe mine să fiu acolo. Trebuia să fiu un membru cheie al echipei de luptători. Mi se păreau o eternitate cele şase luni în care să nu mă lupt, să nu fac nimic, să nu câştig niciun ban şi să nu fiu în stare să-i ajut pe ceilalţi tineri. Şi din moment ce mă frământasem atât de mult cu privire la vârsta mea şi la faptul că nu înaintam deloc spre ţelurile mele, încât nu simţeam că am şase luni de irosit. Perioada aia de timp în care să nu fac nimic care să mă propulseze înainte pe linia vieţii nu era un lux pe care să mi-l pot permite.

Nu ştiu întotdeauna ce am de gând să fac, dar ştiu ceea ce nu pot face. Şi asta nu era în planul meu. Evident, ăsta nu e genul de lucru pe care poţi să-l planifici, dar era unul din acele hopuri pe care viaţa ţi le pune dinainte ca să te forţeze să iei decizii. E uşor să priveşti înainte spre lucrurile pe care ţi le doreşti. Apoi, când toate piesele din puzzle se potrivesc şi continuăm să avansăm spre acele lucruri, e uşor să faci alegeri ca să-ţi susţii acele ţeluri. Toţi avem o idee cu privire la ce ne dorim şi ce nu şi de fiecare dată când m-am confruntat cu decizii dificile, am luat în calcul şi ce nu-mi doresc la fel de mult ca ce îmi doresc. De data asta, ştiam răspunsul fără urmă de îndoială: nu voiam să-mi petrec următoarele şase luni simţindu-mă ca un vagabond care nu contribuie la echipă sau care profită de casa şi masa gratuite sau de postura de victimă. Nu

aveam de gând să pierd vremea pe durata unei lungi recuperări, să las toată lumea să aibă grijă de mine. Nu puteam s-o fac. Nu puteam să mă suport pe mine însumi în postura de „bietul Leo”.

La vreo doi ani după ce am venit în Statele Unite, reuşisem s-o ajut pe sora mea să imigreze şi ea. La momentul acel, locuia în Northridge cu cele două fetiţe ale ei. Am sunat-o, i-am spus ce s-a întâmplat şi am întrebat-o dacă pot dormi la ea pe podea până îmi dau seama care e următoarea mea mişcare. Fără să ezite, a spus da; puteam veni oricând aveam nevoie. Mi-am împachetat cele câteva lucruri şi le-am urcat în portbagajul maşinii şi asta n-a fost deloc uşor mai ales că ţopăiam pe cârje în întuneric (era aproape miezul nopţii) şi mă durea atât de rău că nici calmantele recomandate de medic nu mă ajutau mai deloc.

Am găsit o bucată de hârtie şi i-am scris un bilet antrenorului. I-am spus că apreciez foarte mult oferta a fi operat şi de a mă reface dar că nu pot să aştept şase luni să mă pun pe picioare. I-am mulţumit lui şi şcolii pentru tot ce au făcut pentru mine. Am lăsat biletul pe blatul de bucătărie şi apoi m-am urcat în maşină şi am plecat. Am vrut să las cârjele acolo dar nu mă putea descurca mai mult de câţiva paşi fără ele. M-am simţit cam prost că le-am luat. A fost o noapte aşa de groaznică încât nu mă gândeam la nimic altceva decât la plecare.

În timp ce conduceam în noaptea aceea de la Cerritos la Northridge am simţit că am atins pragul cel mai de jos al vieţii mele. Mă durea aşa de rău genunchiul şi îmi era atât de foame că abia mai rezistam. Îmi amintesc la fel de limpede de parcă s-ar fi întâmplat aseară că aveam doar optzeci şi opt de cenţi în buzunar. La un moment dat am văzut un anunţ că la McDonald’s sunt Big Mac la doar nouăzeci şi nouă de cenţi. Eram aşa de lihnit că am ignorat umilinţa de a încerca să număr bănuţii ca să cumpăr acel cheeseburger. Angajatului i-a fost milă de mine şi mi-a dat acel Big Mac. L-am mâncat acolo pe loc.

Nu voi uita niciodată noaptea aceea şi cât de învins m-am simţit. Dădusem greş. Îmi pierdusem calea şi viitorul meu era complet necunoscut. Cariera mea de luptător era încheiată. În toţi anii de când venisem în America, tot nu-mi găsisem chemarea. Statutul cetăţeniei mele era nesigur. Tot progresul pe care îl făcusem iniţial dispăruse. Eram acum într-o situaţie mai rea decât atunci când ajunsesem aici. Habar nu aveam ce să fac mai departe. Nu ştiam decât că trebuie să ajung la sora mea acasă.

În cele din urmă am ajuns la apartamentul ei, complet la pământ. La vremea aia nu credeam că viaţa poate fi mai rea de atât. Am bătut la uşă, înfrânt şi descurajat. Toată lumea dormea, aşa că am schimbat câteva şoapte în timp ce îmi arăta unde pot dormi. Ştiam că nu am

unde altundeva să mă duc şi eram recunoscător că nu dorm pe străzi. Când m-am întins în pat eram mort de oboseală. Ştiam că am nevoie de odihnă. Mâine va fi o nouă zi şi voi avea o nouă ocazie de a mă aduna şi de a o lua de la capăt. Când ajungi în punctul cel mai de jos, n-ai altundeva unde să te duci decât în sus. Nu mai aveam nimic de pierdut la acel moment. M-am hotărât că n-am altceva ce face decât să mă trezesc a doua zi, să mă uit în ziar şi în cartea de telefoane şi să sun pe toţi cei care m-ar putea ajuta să găsesc de lucru şi să încerc s-o iau de la capăt.

Privind înapoi, îmi dau seama că oricât de deprimat eram în noaptea aceea, nu mi-am pierdut deloc stăpânirea de sine. Nu m-am panicat niciodată cu privire la ce urmează să fac. Am îndurat totul cu o atitudine realistă. Ştiam că nu pot face nimic altceva decât să iau lucrurile unul câte unul. Mai exact, trebuia să îmi spun: „Bine, aici sunt acum” şi apoi să găsesc o cale de a schimba situaţia. Faptul că plecasem de la facultate în noaptea aceea a fost un punct de cotitură pentru mine. Plecam de la nimic şi mergeam spre nimic. Ştiam că am ajuns la fundul sacului. Atinsesem punctul cel mai de jos – scenariul acela negativ pe care mi-l imaginasem cu mulţi ani în urmă se întâmpla acum.

Lucrurile păreau atât de sumbre în perioada aceea că mi-am sunat părinţii doar o dată la câteva luni. Pur şi simplu nu aveam nimic bun să le spun. A fost o perioadă din viaţa mea când mi s-a părut că de fiecare dată când îmi fac speranţe pentru ceva, lucrul acela nu-mi reuşeşte. Ajunsesem într-un punct în care nu aveam nimic şi nu ştiam în ce direcţie merg. Nu voiam să le spun părinţilor mei, şi de fapt nimănui din România, cât de disperată era situaţia mea. Nu voiam să stârnesc mila nimănui. Nu căutam compasiune, căutam o soluţie. Şi oricum nimeni de acolo nu m-ar fi putut ajuta; pe părinţii mei doar i-ar fi mâhnit şi eu nu voiam asta. Şi nici nu mă puteam duce acasă – nu exista niciun plan B. Da, recunosc, în unele momente, nesiguranţa propriei mele supravieţuiri era înspăimântătoare.

Privind înapoi, nu-mi vine să cred că am trecut prin etapa aceea deznădăjduită în care nu ştiam ce pas să fac mai apoi, în care eram izolat de mai toată lumea şi în care am ţinut totul în mine ca să nu împovărez pe nimeni cu problemele mele. Nu voiam să deprim pe nimeni şi nici să-i fac să le fie milă de mine şi, parţial, de asta am plecat de la facultate. Nu-mi stă în caracter să mă plâng sau să mă bat cu pumnul în piept cu privire la greutăţi. Problemele mele erau doar ale mele. Temerile mele erau doar ale mele. Când plângeam, plângeam singur. Dar odată cu acea independenţă feroce mai venea şi o determinare să depăşesc acele vremuri sumbre şi grele.

Astăzi, când totul îmi merge aşa de bine, când merg la culcare închid ochii uneori şi îmi amintesc de zilele acelea. Mă întorc înapoi în timp când eram rănit şi sufeream, când încă eram ilegal şi am aterizat pe veranda surorii mele, în toiul nopţii, ca un dezastru umblător epuizat. Îmi reamintesc tot ce am trăit în acea perioadă neagră. Ba chiar încerc să simt ce am simţit atunci – durerea, disperarea. Apoi, când deschid ochii şi privesc în jur, pot aprecia tot ce am realizat de atunci încoace.

E important să fii recunoscător pentru ceea ce ai şi totuşi, e uşor să pierzi asta din vedere atunci când viaţa te pune la încercare. Cel mai bun mod de a vedea lumina de la capătul tunelului e să închizi ochii şi să te transpui în timp în punctul cel mai de jos al existenţei tale. Îţi garantez că atunci când îi vei deschide, problemele tale vor părea mai mici prin comparaţie. Recunoştinţa e uimitoare.

16. S-O IEI DE LA CAPĂT

Viaţa nu e întotdeauna perfectă, cred că suntem cu toţii de acord. Toţi mai suntem doborâţi la pământ din când în când. Dar obstacolele acelea sunt cele care formează omul de mâine. Cu toţii avem de ales între a învăţa din greutăţi şi a merge mai departe ca oameni mai buni şi mai puternici sau de a ne scălda în nefericirea statutului nostru perceput de victimă. O să ţi se întâmple lucrurile rele, asta îţi garantez. Şi totuşi, întrebarea e, cum ai de gând să reacţionezi? În realitate, nu contează ce ni se întâmplă fiecăruia dintre noi; cheia fericirii constă în felul în care gestionăm noi acele provocări.

Dacă n-ai făcut asta încă, opreşte-te şi gândeşte-te la ultimul obstacol cu care te-ai confruntat. Cum ai reacţionat? Ce ai învăţat despre tine şi despre viaţa ta din acea experienţă? Care sunt punctele tale forte? Care sunt punctele tale slabe? Cum ai de gând să-ţi foloseşti punctele forte ca să-ţi depăşeşti punctele slabe? Ca să te dezvolţi, trebuie să te analizezi pe tine însuţi. Hopurile vieţii pot fi văzute ca pe nişte ghionturi pe care le primeşti ca să te trezeşti. Uneori e nevoie să ajungem în punctul cel mai de jos ca să începem să înţelegem cine suntem noi cu adevărat şi ce ne dorim cu adevărat de la viaţă. Deci nu vă spun să căutaţi probleme, ci vă spun că fiecare dintre noi trebuie să găsească ceva bun în orice moment greu. Uitaţi-vă în interiorul vostru şi descoperiţi ce anume dezvăluie acele reacţii (fie trecute sau prezente) despre caracterul vostru.

După ce am plecat de la facultate când mi-am rănit genunchiul, a trebuit să mă uit cu mare atenţie la mine şi la alegerile mele. A trebuit să recunosc punctul în care sunt ca să fiu în stare să fac paşii necesari pentru a mă întoarce acolo unde voiam să fiu. O vreme am fost complet pierdut şi, deşi recuperarea mea – atât fizică, cât şi emoţională – a fost înceată, am ajuns acolo. Şi tu poţi. Pe măsură ce îţi voi spune restul poveştii mele, o să-ţi împărtăşesc şi strategiile pe care le-am descoperit şi le-am utilizat ca să găsesc, în sfârşit, libertatea pe care am căutat-o toată viaţa mea.

În dimineaţa de după ce am sosit acasă la sora mea, am ştiut că trebuie să fac ceva imediat. Trebuia să mă adun, să fac rost de un loc de muncă şi să-mi depun din nou cererea de cetăţenie (care se tărăgănase cât timp adunasem eu scrisorile) ca să devin legal o dată pentru totdeauna. I-am sunat pe toţi cei pe care îi cunoşteam ca să găsesc ceva de lucru. Unul dintre prietenii mei mi-a spus de un peisagist pe care îl cunoştea şi care avea nevoie de oameni în echipa lui pentru a lucra cu ziua. Nu mai făcusem genul acesta de muncă, nici măcar nu mă gândisem că asta e o ocupaţie până atunci, dar aveam nevoie de lucru şi eram dispus să încerc orice mi se oferea. Din moment ce aveam probleme cu cetăţenia, eram într-o situaţie ciudată – aveam permis de conducere dar nu aveam permis de muncă, aşa că treaba cu peisagistul părea o soluţie bună. Era genul acela de loc de muncă unde, dacă te plac, te mai sună în zilele în care au nevoie de tine. Eşti plătit cu bani lichizi la finalul zilei şi poate te mai sună, poate nu a doua zi. Nu m-au angajat niciodată cu contract de muncă, aşa că n-a fost nevoie să-mi dovedesc cetăţenia ca să primesc slujba.

Genunchiul meu încă mai era în stare jalnică dar, având în vedere împrejurările şi disperarea, nu vedeam nicio altă alternativă. I-am spus prietenului meu că accept oferta. El a aranjat cu prietenul lui, cel care căuta ajutor, şi mi-a transmis unde să mă duc a doua zi dimineaţa pentru o zi de probă. Mi-am bandajat strâns genunchiul şi am ajuns acolo devreme; nu voiam să-i dau vreun motiv să nu mă angajeze.

Proprietarul, Paul, îşi conducea afacerea de acasă. Echipa de trei persoane se întâlnea acolo în fiecare dimineaţă şi apoi se duceau la locurile în care lucrau în nişte camionete. Paul, un bărbat scund şi sfrijit, de vreo patruzeci şi ceva de ani, cu o şapcă de baseball pe cap şi cu o bere în mână deşi nu era nici opt dimineaţa, a venit să mă întâmpine. Mi-a strâns mâna, m-a privit de sus până jos şi m-a întrebat:

- Arăţi puternic. Eşti sportiv sau ceva? Am nevoie de bărbaţi puternici în echipa mea.

Înainte să am ocazia să-i răspund, m-a condus în curtea lui din spate. Era clar că nu-i pasă cine sunt sau care e situaţia mea.

- Vezi asta, a spus el, arătând spre un loc gol din curtea lui. Vreau să sapi o groapă de un metru jumate adâncime pe un metru jumate lăţime. Mi-a dat o lopată şi mi-a spus să termin groapa până se întoarce el după amiaza. Apoi a plecat fără să mai spună niciun cuvânt.

Făceam tot ce puteam ca să merg drept. Nu i-am spus despre rana mea. Nu voiam să ştie nimeni că mă doare. Nu voiam să spună că nu pot munci, aşa că am strâns din dinţi. Am petrecut toată după-amiaza singur, săpând la groapa aia. Era o zi de vară cumplit de fierbinte şi asta mi-a făcut genunchiul să se umfle şi mai tare. Daţi-mi voie să vă spun că opt ore de săpat o groapă într-un pământ tare ca piatra sunt o groază de timp în care să te gândeşti la viaţa ta. Nu mă aşteptasem niciodată să ajung în situaţia asta. Sufeream de o durere fizică cruntă dar dezamăgirea şi sentimentul eşecului erau cele care mă consumau în ziua aceea mai mult decât orice. Nu aveam niciun viitor şi eram complet lefter. Am săpat la groapa aceea – o groapă al cărei scop nu era decât să mă testeze pe mine – de parcă viaţa mea depindea de asta. Aveam nevoie de slujba aceea; aveam nevoie să trec testul ca să mă sune şi a doua zi. Aveam nevoie ca groapa aceea să fie perfectă la momentul în care el va ajunge acasă. La momentul acela nu aveam decât „groapa aceea".

În ziua aceea nu mai eram Leo Frîncu, campion mondial la lupte. Nu mai eram faimosul bucătar de salate Caesar care apăruse în *Los Angeles Times Magazine* şi care servise elita Hollywoodului. Nu mai eram un sportiv şi un antrenor de renume mondial. Eram doar un tip care trebuia să sape o groapă de un metru jumate. A trebuit să-mi înghit mândria şi să mă concentrez pe treaba pe care o aveam de făcut. Nu-mi puteam permite să fiu oricare din celelalte lucruri în acel moment. Ego-ul meu, genunchiul meu, mândria mea – toate erau pe locul doi după nevoia mea de supravieţuire.

Până când s-a întors Paul acasă, săpasem o groapă care nu era nici cu un centimetru mai mică decât ce mi se ceruse. A inspectat-o în tăcere, mi-a dat patruzeci de dolari şi mi-a spus să mă întorc a doua zi dimineaţa. M-a durut să-mi dau seama că sunt evaluat de un beţiv (cine ştie câte beri dăduse pe gât de când îl văzusem sorbind la prima cu opt ore în urmă) care să spună dacă am săpat o groapă suficient de bine. *Dar măcar am bani pentru alimente şi o slujbă pentru mâine, mi-am spus eu*. Asta a fost tot ce conta atunci.

Am ajuns acasă epuizat şi cu o durere îngrozitoare. Nu voiam decât să-mi pun gheaţă pe genunchi şi să mă odihnesc. Dimineaţa următoare avea să-mi aducă o nouă zi şi o nouă provocare. Aveam nevoie să profit de fiecare secundă de timp de recuperare pentru genunchi în cele câteva ore dintre acele zile grele şi extenuante din punct de vedere fizic.

Pe parcursul următoarelor luni, genunchiul mi s-a vindecat încetul cu încetul şi am lucrat aproape în fiecare zi cu echipa de peisagişti. La un moment dat, mi-am adresat aceeaşi întrebare pe care mi-o adresam mereu: mă văd eu peste zece ani făcând acelaşi lucru pe care îl fac acum şi fiind fericit cu asta? Răspunsul a fost clar nu. Ştiam că nu voi face o carieră din peisagistică dar îmi plăcea să petrec timp afară, aşa că nu m-a deranjat să fac asta până când aveam să dau din nou drumul cererii mele pentru cetăţenie. Cheia era să găsesc o latură pozitivă în orice situaţie dificilă şi asta m-a ajutat întotdeauna să depăşesc greutăţile.

Şeful era mereu beat dar plătea aşa cum promitea, aşa că noi toţi îl ignoram şi ne făceam treaba cât de bine puteam. Într-o zi ca oricare alta, lucram ceva la un complex de locuinţe. După câteva ore de muncă grea, a apărut şeful meu la şantier şi m-a întrebat dacă nu m-ar deranja să îl duc acasă cu maşina pe unul dintre tovarăşii lui. Tipul ăsta era un bărbat cu aspect dur, aproape de cincizeci de ani, cu multe tatuaje şi, aşa cum aveam să descopăr ulterior, cu o condamnare la activ. Era o zi fierbinte în California de Sud aşa că mi-am imaginat că o pauză de la soare şi de la muncă mi-ar prinde bine. Din moment ce tipul stătea, chipurile, aproape, am fost de acord să-l duc cu maşina.

Ne-am urcat în maşină şi tipul a început să-mi dea indicaţii şi, până să mă dezmeticesc, am condus kilometri întregi pe străzi şi am ajuns la autostradă. Asta a fost suficient ca să-mi pară rău că am fost de acord să-l duc dar când tipul a primit un telefon de la iubita lui şi a început să ţipe şi să zbiere ameninţări că o va ucide, chiar am regretat. Când şi-a aruncat telefonul pe geam şi a scos o pipă pentru marijuana, mi-am dat seama că m-am băgat în rahat până la gât.

Am evaluat rapid situaţia. Era, un imigrant ilegal care conducea o maşină vai de ea, fără cămaşă pe el (o scosesem la lucru şi uitasem s-o mai pun pe mine când mă urcasem în maşină) şi un fost puşcăriaş tatuat, tot fără cămaşă, care bătea câmpii despre cum avea el de gând s-o omoare pe iubita lui, în timp ce fuma marijuana pe scaunul din faţă al maşinii care avansa pe autostrada aglomerată. Nu are rost să mai spun că m-am panicat pentru că nu ştiam cum să ies din situaţia asta fără să fiu arestat sau să am probleme cu nebunul ăla.

M-am gândit la orice mod de a scăpa şi mi-au trecut prin minte diverse scenarii, dar nu găseam nicio modalitate de a-l scoate pe individ din maşina mea. Aţi fi surprinşi cât de ispititoare pare, brusc, opţiunea de a face un accident intenţionat. Cu toate astea, n-am făcut-o. Eram blocaţi pe autostradă şi cu fiecare fum tras din pipă, devenea tot mai instabil. Când mi-a oferit un fum – nu văzusem niciodată marijuana şi nu aveam nicio curiozitate să-l încerc – am inventat o scuză să refuz, sperând că asta nu-l va înfuria sau nu-l va face suspicios că nu vreau să mă droghez cu el. Se părea că singurul lucru în favoarea mea era faptul că el credea că sunt aliatul lui.

Am continuat să conduc timp de douăzeci de minute în timp ce el fuma marijuana şi ţipa, din ce în ce mai furios. Când am ajuns la el acasă, mi-a spus să aştept afară. Planul lui era să-şi ia arma şi apoi să mă pună să-l duc acasă la iubita lui. La momentul acela, chiar plănuia s-o împuşte. Nu aveam de gând să mă implic în aşa ceva, dar am făcut cum a zis el până s-a dat jos din maşină.

Imediat ce a intrat în casă, am apăsat pedala până la podea. Am condus cât de repede am putut, cu inima bubuindu-mi în piept, ca să scap de acolo înainte ca el să-şi dea seama că i-am tras clapa. Când am ajuns acasă, eram aşa de zguduit de ce se întâmplase dar şi uşurat că totul se sfârşise fără niciun incident. Era clar că nu mă puteam întoarce la şantier. Maniacul ăla era prieten cu şeful meu; nu aveam de unde şti că n-o să apară pe acolo să mă omoare pe mine.

Cu şeful beţiv şi asociat cu foşti puşcăriaşi periculoşi, ştiam că e doar o chestiune de timp până când cineva va fi rănit. În plus, nu puteam risca să fiu într-o situaţie în care aş putea avea probleme cu poliţia doar pentru că lucram în preajma unor oameni implicaţi în droguri şi în mai cine ştie ce. Încercasem întotdeauna să muncesc şi să-mi văd de treaba mea dar acum era diferit. Nu aveam de gând să rămân într-o situaţie riscantă, oricâtă nevoie aveam de bani. L-am sunat pe şeful meu şi i-am spus că nu mă mai întorc a doua zi şi nici următoarele. M-am întors din nou la zero şi aveam iar nevoie să-mi caut de lucru.

A doua zi, am citit mica publicitate şi am ieşit pe străzi să-mi caut o slujbă. Eşecul cu peisagistul mi-a lăsat un gust amar, aşa că voiam să-mi găsesc ceva mai stabil şi mai corect. O alegere evidentă era să îmi caut iar de lucru într-un restaurant, având în vedere experienţa mea; cu toate astea, aveam încrederea în mine la pământ atunci. Nu eram pregătit să mă întorc în restaurantele de fiţe unde se învârteau banii buni. Şi din moment ce sora mea locuia într-o zonă mai săracă, nu era niciun restaurant mai răsărit prin zonă unde să îmi depun CV-ul. Singurele

restaurante din cartier erau cele din lanţurile de restaurante pentru clasa de jos. Ştiam că nu vor ieşi prea mulţi bani şi că nu voi servi clienţi de top, dar m-am gândit că nu mi se va verifica atât de bine statutul de cetăţean. Încă mai aveam permisul de conducere dar nu-mi permiteam luxul să merg la un local unde ar putea cere să vadă şi o autorizaţie de muncă.

În cele din urmă am găsit un post liber la un restaurant destul de cunoscut unde se serveau fripturi. Nu era într-o zonă prea drăguţă dar treaba era una pe care eram calificat s-o fac. De fapt, se pare că eram supra-calificat sau cel puţin aşa a sugerat şeful când mi-am depus CV-ul. Nu voia să mă angajeze. Nu înţelegea, şi era chiar şi un pic suspicios, de ce voiam să lucrez la un restaurant amărât dintr-un cartier mărginaş când aveam în CV un restaurant de cinci stele din Beverly Hills.

N-am înţeles niciodată treaba asta cu supra-calificatul. Mai dădusem peste asta de vreo câteva ori în industria alimentară. Mie se pare lipsit de sens să vrea să angajeze pe cineva fără experienţe în locul cuiva cu prea multă experienţă. E ca şi cum ar spune că nu te vor pentru că eşti prea bun la ceea ce faci. Nu are logică şi nu puteam accepta asta ca motiv de refuz.

- Nu înţelegi, i-am spus eu. Am nevoie de slujba asta. Nu-mi pasă pe cine servesc sau ce anume servesc. Am nevoie de slujba asta. Fac orice – duc mâncarea, strâng mesele, orice. Am nevoie de slujba asta.

În cele din urmă a cedat şi a fost de acord să mă angajeze ca intermediar între bucătărie şi sală; asta înseamnă să ajuţi ospătarii ducând mâncarea de la bucătărie la zona de servire. Bacşişurile erau doar o părticică din ce primeau ospătarii, dar acelea erau regulile, şi eu eram bucuros să lucrez din nou într-un mediu familiar, cu un salariu fix. Simţeam, desigur, că am dat înapoi, şi banii erau foarte puţini faţă de ce câştigasem până atunci, dar erau acolo şi erau siguri; asta era prioritatea mea. Trebuia să mă mulţumesc cu asta până când aveau să fie finalizate documentele legate de cetăţenie.

Am lucrat nonstop, pe ture extra oricând era posibil. N-am spus niciodată nu la ore suplimentare. Cartea mea verde devenise singurul lucru care conta. Aveam nevoie să economisesc suficienţi bani ca să pun din nou în mişcare procesul de obţinere a cetăţeniei. După aproape şase luni, am reuşit să plătesc taxele restante şi asta mi-a dat înapoi statutul de temporar. Acum, totul era în mâinile celor de la Imigrări; era doar o chestiune de timp în care să aştept decizia lor şi să aflu odată pentru totdeauna, dacă aveam să devin cetăţean permanent sau trebuia să-mi reconstruiesc viaţa de la zero în altă parte.

Per total, lucrurile începuseră să pară mai vesele din nou. Trecusem prin ce fusese mai rău şi începusem să îmi ordonez din nou viaţa. Eram din nou capabil să privesc spre viitor în loc să mă chinui să supravieţuiesc zi de zi. Mă simţeam mai bine cu privire la mine însumi şi voiam să încerc din nou să îmi stabilesc obiective şi să găsesc scopul şi direcţia vieţii mele. Ştiam că nu voi servi la mese pentru totdeauna, dar eram dispus să fac asta până când voi fi găsit o nouă carieră. Care va fi asta, nu ştiam încă.

Din ziua în care am aterizat în America, filozofia mea a fost să iau fiecare zi pe rând. Îmi stabileam obiective dar apoi evitam să mă uit la imaginea de ansamblu pentru că mă copleşea. Sunt atât de multe lucruri care pot fi făcute în fiecare zi ca să te îndrepţi spre acele ţeluri mai înalte! E zdrobitor să te laşi tras înapoi de greşeli şi de încercări eşuate pentru că e dificil după aceea să te scuturi de praf şi să mergi mai departe. Anii ăştia mi-au dovedit asta. Da, am făcut nişte alegeri care m-au condus spre împrejurări dificile, dar nu am regretat niciodată că am făcut acele alegeri.

Sunt de acord cu teoria că totul se întâmplă cu un motiv şi am făcut totul ca să învăţ din greşelile mele. Fiecare alegere pe care am făcut-o mi-a condus viaţa într-o anumită direcţie. Evenimentele neprevăzute au fost catapultele care m-au propulsat înainte în moduri noi şi uneori dureroase, dar am refuzat să regret orice parte din trecutul meu. Nu am plecat niciodată dintr-o situaţie pentru că îmi era prea greu. Când am plecat, am făcut-o pentru că am simţit că aşa e corect. Dacă decizia aia se va fi dovedit greşită, asta e. Cel puţin încercasem şi aş fi continuat să încerc indiferent de ce mi-ar fi apărut în cale.

Mulţi imigranţi cu care am intrat în contact sosesc deseori în America gândindu-se că vor face o încercare şi dacă lucrurile nu merg, atunci se pot întoarce oricând acasă. Eu nu aveam un plan de rezervă, aşa că nu aveam de ales decât să merg înainte. Din moment ce planul meu de rezervă iniţial era să dorm într-un parc acoperit cu ziare, pot spune cu mâna pe inimă că nu e un plan de rezervă sau o alegere alternativă absolut deloc. Trebuia să reuşesc, aşa că nu-mi puteam permite să fiu înghiţit de auto-compătimire sau de regrete. Trebuia să înfrunt fiecare zi cu scopul conştient de a-mi câştiga traiul sau de a ţine ochii deschişi pentru şanse noi.

Întotdeauna am crezut că voi găsi răspunsul. Că voi găsi acel lucru care mă va face fericit şi care acum îmi scăpa printre degete. Nu-mi era teamă să mă pun la încercare pe mine însumi sau să-mi depăşesc limitele ca să-l găsesc. Chiar şi în ziua de azi, nu mă uit niciodată la viaţă să spun: „Păi, cred că asta e tot pentru mine. Asta e tot ce pot obţine.” Întotdeauna voi lucra

pentru a obţine ceva mai mare şi mai bun. Cred din tot sufletul că dacă investeşti timp şi efort va veni şi următoarea şansă şi eu voi fi pregătit s-o accept atunci când vine.

17. SUCCESUL

Au trecut şase luni şi eu am continuat să servesc la mese, încercând să mă menţin pe linia de plutire în timp ce aşteptam să primesc aprobarea pentru cetăţenie. Principala mea grijă era să devin locuitor permanent legal. Dacă aş fi avut asta rezolvată, atunci m-aş fi simţit mai comod şi mai motivat să mă gândesc la următoarea mea mişcare. Din fericire, n-a trebuit să aştept aşa de mult. Cariera vieţii mele a venit la mine atunci când o aşteptam cel mai puţin. Un apel telefonic de la un vechi prieten din domeniul luptelor mi-a schimbat complet viaţa.

Prietenul meu, Steve, voia să ne vedem la prânz ca să mai stăm de vorbă. După aceea m-a invitat să îi vizitez sala de fitness care era aşezată într-o zonă foarte frumoasă din Encino, un oraş elegant din San Fernando Valley. Când am intrat acolo pentru prima oară, viitorul mi s-a arătat dinaintea ochilor. Nu ştiusem niciodată că cineva poate fi antrenor personal şi totuşi, iată că la sala prietenului meu erau oameni care făceau asta. Am văzut oameni obişnuiţi, care nu erau sportivi de performanţă, antrenând clienţi din postura de antrenori personali. Nu ştiam că aproape oricine poate deveni antrenor.

Mi-a mai atras atenţia un lucru şi anume faptul că aceşti antrenori şi clienţii lor nu lucrau nici pe departe aproape de standardele cu care eram obişnuit eu. Venind din lumea sportului profesionist, aşteptările mele cu privire la tehnicile de antrenament erau cu mult mai mari decât ce am văzut acolo. Nu spun că nu erau antrenori buni; în mintea mea, eram adus cu picioarele pe pământ de faptul că cineva mult mai puţin calificat în domeniul sportului profesionist era în stare să-şi câştige traiul ca antrenor. Primul meu gând a fost: *Dacă ei pot face asta, atunci şi eu pot s-o fac!* Dintre toate carierele şi slujbele diferite pe care eram dispus să le fac şi să învăţ să le fac fără nicio experienţă în acel domeniu, era imposibil să nu reuşesc să învăţ cum să fiu antrenor personal. Sportul a fost mereu pasiunea mea. Cum să nu fiu bun la asta?

L-am întrebat pe Steve de unde să încep să devin şi eu antrenor personal. Mi-a explicat că trebuie să trec prin procesul de certificare şi apoi mi-a spus să-i dau de ştire imediat ce sunt gata ca să-mi dea o şansă la sala lui. M-am apucat de treabă imediat, am făcut cursul necesar şi am învăţat pentru examen. Încă mai serveam la mese cu normă întreagă dar eram atât de motivat

să ies din industria alimentară şi să-mi găsesc o carieră nouă că mi-a luat doar o lună să termin cursul şi să-mi obţin certificarea dată de Academia naţională de medicină sportivă.

Îmi petrecusem toată viaţa antrenându-mă şi ajutasem şi pe mulţi alţi sportivi să se antreneze, dar cursul de certificare m-a învăţat cum să antrenez oameni care nu sunt sportivi de performanţă. Mai exact, a trebuit să învăţ cum să forţez pe cineva fără să-l forţez prea tare aşa cum aş fi făcut cu mine însumi sau cu un alt sportiv profesionist. Am învăţat să-mi echilibrez cunoştinţele cu nevoile fiecărei persoane ale cărei scopuri variau de la îmbunătăţirea stării de sănătate sau a tonusului general la a deveni sportivi competitivi.

În ziua în care mi-am primit certificarea, l-am contactat pe Steve şi i-am spus că sunt gata să încep oricând îmi va putea aloca un client. Habar nu aveam cât timp va dura până să primesc primul client, aşa că m-am trezit a doua zi şi am intrat în rutina obişnuită de a mă pregăti pentru tura la restaurant. Chiar înainte să plec a sunat telefonul. Era Steve. M-a întrebat dacă nu pot veni să lucrez cu un client a doua zi dimineaţa la ora 5. Aş fi fost de acord să vin şi la 1 noaptea dacă ar fi vrut. Sigur, voi fi acolo! Asta era şansa mea; voi antrena la orice oră din zi sau din noapte numai să scap de slujba la restaurant. Eram sută la sută sigur că nu vreau să fiu chelner tot restul vieţii mele. Am apărut acolo a doua zi dimineaţa, devreme, încântat şi pregătit pentru prima mea oră ca antrenor personal. Mi-a plăcut acea şedinţă atât de mult că am ştiut acolo, pe loc, că mi-am găsit chemarea.

După câteva săptămâni de lucru cu un client de la cinci dimineaţa, mi-am pus aceeaşi întrebare pe care mi-am pus-o toată viaţa mea. Mă văd fiind antrenor personal şi peste zece ani de acum şi la patruzeci şi la cincizeci de ani şi fericit cu asta? Răspunsul a fost un *da* puternic şi instantaneu. Pentru prima oară în viaţa mea, răspunsul era da. A fost monumental. Din acel moment înainte, am decis că voi face orice este necesar, voi lucra oricâte ore va trebui ca să-mi măresc lista de clienţi şi să fac din asta o profesie cu normă întreagă. După ce am decis că voi face o carieră din meseria de antrenor personal, m-am uitat înainte după următorul ţel. Care ar fi acela? Mi-a venit imediat în minte imaginea unei săli de fitness numai a mea.

Aveam obiectivele stabilite. Acum aveam ceva concret spre care să lucrez, ceva ce iubeam şi ştiam că voi fi fericit făcând asta. Primele mele şedinţe au mers bine şi mi s-a adăugat destul de repede un al doilea client pe listă. Scopul meu pe termen scurt era să ajung să am douăzeci de ore de antrenat pe săptămână ca să-mi pot da demisia de la restaurant. A durat aproape şase luni – în care am lucrat câte treisprezece şi paisprezece ore pe zi, şase zile pe

săptămână, jonglând cu antrenatul şi servitul la mele – până am reuşit să fac doar antrenamente, dar s-a întâmplat. În 2003, la patru ani după ce am sosit în America, am reuşit să nu mai caut cariera ideală, ci chiar s-o trăiesc.

Timp de vreo doi ani după aceea, n-am spus niciodată nu ocaziei de a lucra cu un client. La fel ca în tot ce am mai încercat, odată ce mi-am pus în gând să devin antrenor personal, am fost hotărât să dau ce-i mai bun din mine şi să devin cel mai bun antrenor posibil. Atunci când îmi pun ceva în cap, fac tot ce e necesar cu o energie nemărginită. Am lucrat non-stop, construindu-mi o clientelă şi propria mea afacere la sala de fitness a prietenului meu. Mi s-a aprobat cererea pentru cetăţenie aşa că am devenit locuitor legal al Statelor Unite în acest timp; viaţa curgea din nou în direcţia corectă. Greutăţile şi chinurile păreau să fi rămas în urmă în timp ce obiectivele spre care ţinteam se îndeplineau unul câte unul. Dar mai era un ţel mare acolo la orizont – să am propria mea sală de sport.

Timp de trei ani şi jumătate, mi-am creat un venit şi o rutină confortabilă. Într-un fel, era prea confortabilă, ca o plasă de siguranţă. Ştiam că pot face asta pentru tot restul vieţii mele, aşa că atunci când am aflat de o sală de antrenament care era de vânzare la câţiva kilometri distanţă de unde locuiam, a trebuit să hotărăsc dacă vreau să continui cu siguranţa a ceea ce aveam şi ştiam deja sau dacă vreau să devin afacerist şi să-mi ating următorul obiectiv. Chiar voiam să-mi petrec viaţa lucrând pentru altcineva? Sau voiam să încerc ceva ce nu mai făcusem niciodată şi anume să-mi conduc propria mea afacere? Să cumperi o afacere e un risc, fără îndoială. Însemna să-mi cheltui toate economiile, să iau un împrumut de un sfert de milion de dolari şi să învăţ cum se gestionează. Ştiam că pot s-o fac. Nu am lăsat niciodată faptul că n-am mai făcut ceva înainte să stea în calea unei noi şanse, dar aveam nevoie să mă asigur că aceasta e alegerea corectă.

Aşa cum am făcut cu toate deciziile care mi-au schimbat viaţa, am rulat în cap cel mai rău scenariu ca să-mi dau seama dacă pot suporta consecinţele. Urma să am un împrumut uriaş de returnat şi un contract de închiriere pe cinci ani. În cel mai rău caz, aveam să-mi pierd investiţia, să declar faliment şi s-o iau de la capăt. Am hotărât că pot trăi cu asta. Am mai luat-o şi altă dată de la capăt şi puteam s-o mai fac o dată dacă trebuia, aşa că după câteva întâlniri cu vânzătorul, am decis să fac saltul şi să semnez hârtiile. Îmi amintesc clar ziua semnării. Era 1 aprilie 2006, de ziua mea de naştere. M-am gândit, zâmbind: Îmi cumpăr o afacere pe post de

cadou de ziua mea. Îmi ofeream mai mult decât o afacere, îmi ofeream succes, independenţă şi capacitatea de a-mi atinge toate scopurile şi visele.

În timpul primilor ani de proprietar de afacere, a trebuit să mă concentrez să iau fiecare zi pe rând. Aveam atât de multe obligaţii financiare legate de succesul sălii de sport că ar fi fost uşor să mă las copleşit dacă aş fi stat să mă gândesc prea mult la ele. Nu mă puteam gândi la contractul de închiriere, la împrumut sau la cei zece mii de dolari de care aveam nevoie lunar ca să ţin afacerea pe linia de plutire. Nu puteam decât să mă concentrez pe munca grea de zi cu zi care să aducă suficiente venituri. Nu puteam să mă gândesc la asta ca la o chestie pe cinci ani. Trebuia să mă uit la ce putea fi atunci pe loc, în ziua aceea, la ce puteam face pentru a-mi respecta angajamentele. Nu m-am gândit niciodată la eşec. Odată ce am acceptat cel mai rău scenariu înainte să-mi asum răspunderea, mi-am scos asta din cap. Gândul la eşec nu mă mai putea opri. Nu am stat să îmi fac gânduri negre cu privire la ce s-ar putea întâmpla; în schimb, am depus tot efortul să întreprind acţiunile zilnice ca să mă asigur că voi avea succes.

Folosind tactica „ce trebuie făcut azi" şi neîngrijorându-mă cu privire la imaginea de ansamblu, am reuşit să-mi achit obligaţiile financiare şi să returnez creditul cu doi ani mai devreme. Faptul că am acoperit acea sumă uriaşă a fost o realizare fantastică, dar oricât de uşurat am fost că am scăpat de datorie, nu am considerat asta niciodată ca fiind un catalizator ca să încep să-mi trăiesc viaţa. Unii oameni cred că pot începe să trăiască doar după ce şi-a atins un obiectiv pe care şi l-au stabilit, mai ales când vine vorba de datorii. („După ce plătesc asta, pot face asta sau pot cheltui atât.") Eu n-am simţit niciodată asta. Am fost atât de concentrat să reuşesc în fiecare zi că n-am fost dependent de momentul în care voi fi scăpat de împrumut ca să simt că totul va fi bine sau că succesul meu depinde de achitarea datoriei. Mi-am abordat afacerea cu disciplina de a şti că trebuie să achit ratele în fiecare lună. Şi după ce împrumutul a fost achitat, am continuat cu aceeaşi intensitate ca şi cum el încă mai exista.

În procesul de a-mi construi o afacere am învăţat ceva nou despre mine însumi. La început nu m-am îngrijorat că voi pierde totul pentru că nu aveam mare lucru de pierdut. Cu toate astea, când am reuşit în ce mi-am propus, am conştientizat că există o miză. Mi-am mai dat seama că şi că, odată cu succesul, vine şi o viaţă pe care vrei s-o protejezi. La început e mai uşor să-ţi asumi riscuri dar devine din ce în ce mai greu pe măsură ce creşte suma pe care o poţi pierde. Toată lumea are ceva de pierdut. Numai de persoana care chiar nu are nimic de pierdut

trebuie să îţi fie teamă. Dar pentru majoritatea dintre noi, riscul este măsurat. Putem trăi cu consecinţele?

Când am semnat primul contract de închiriere, răspunsul era uşor. Pe măsură ce am început să simt o oarecare siguranţă personală şi financiară şi să-mi îndeplinesc ambiţiile profesionale, nu am vrut să îmi mai asum acelaşi tip de risc ca să pun în pericol toate aceste lucruri. În general, oamenii îşi construiesc ziduri ca să se protejeze de eşec. Siguranţa care vine odată cu succesul personal sau profesional, cu libertatea financiară sau cu posesiunile materiale ne ajută să ne fixăm rădăcini. Dar ceea ce uită multă lume sau nu-şi dă seama e că zidurile pe care le construim ca să ne protejăm pot deveni şi un fel de puşcărie. Poţi foarte uşor să fii prins în siguranţa pe care ţi-o oferă acele ziduri şi să te opreşti din a te îndemna să te dezvolţi şi să obţii noi realizări.

Am devenit conştient, încetul cu încetul, că asta mi se întâmpla şi mie. Deveneam mai precaut în a-mi asuma riscuri sau în a lua decizii vitale, care-ţi schimbă viaţa, aşa cum ar fi făcut vechiul eu pentru că mă simţeam confortabil şi fericit cu ceea ce eram şi cu încotro mă îndreptam. Nu voiam să-mi asum riscuri care să-mi dea înapoi progresul. Lucrul acesta a devenit evident prima oară când a trebuit să-mi reînnoiesc contractul de închiriere pe cinci ani pentru sală. M-am trezit că mă gândesc prea mult, ba chiar că mă îndoiesc dacă să mai semnez contractul pe încă cinci ani. Mi-aş fi asumat acelaşi angajament pe care îl susţinusem cu succes, dar acum mai aveam în plus presiunea unui împrumut pentru dezvoltarea afacerii, aşa că nu avea sens să fiu aşa de neliniştit cu privire la reînnoirea contractului.

Toată lumea mi-a spus că asta se întâmplă pentru că am mai multe de pierdut acum. Era adevărat, dar teoria era aceeaşi ca acum cinci ani. Nu înţelegeam de ce îmi era aşa de teamă. Dacă nu semnam contractul, nu puteam să-mi continui afacerea. Dar dacă îl semnam, puteam să pierd siguranţa financiară pe care o creasem deja. Până şi proprietarul clădirii a remarcat cât de neliniştit eram cu privire la semnat. A făcut un comentariu în glumă cu privire la cât de agitat eram de parcă plănuiam să nu mai semnez contractul.

Nimic nu avea sens şi asta până când mi-am dat seama de motivul temerilor mele. Eram ţinut prizonier de bunurile mele. Eram îngrijorat că voi pierde ce acumulasem şi teama aceea că mă împiedica să fiu în stare să iau o decizie. Trebuia să mă întorc imediat la vechea mea mentalitate. Mi-am spus: „Felul în care ai acţionat, felul în care te-ai comportat şi alegerile pe

care le-ai făcut te-au adus aici. Nu te poţi opri acum. Nu poţi lăsa teama să preia controlul.” Am semnat contractul chiar în după amiaza aceea.

În loc să abordez alegerea ca şi cum aş avea atât de multe de pierdut, a trebuit să mă întorc, mental, într-un loc în care credeam că nu am nimic de pierdut. Da, erau mai mulţi bani la mijloc dacă lucrurile mergeau prost. Mai simţeam şi presiunea faptului că angajaţii mei contau pe mine pentru salarii ca să-şi întreţină familiile. Trebuia să iau decizia conştientă de a mă comporta ca atunci când nu aveam mare lucru de pierdut.

Pe măsură ce îmbătrânim şi avem mai multe bunuri, devenim, în mod natural, mai conservatori cu privire la alegerile noastre şi asta nu e întotdeauna un lucru bun. În cazul meu, aproape m-a despărţit pe mine de mine însumi, de persoana căreia nu îi era teamă să ia orice decizie pentru a obţine ce doreşte. E complicat să fii în stare să ai succes dar să continui să te porţi ca şi cum nu ai nimic. Pentru mine, era singura cale. Trebuia să mă întorc la ce ştiam şi asta însemna să-mi văd de treabă şi să muncesc zi lumină fără să-mi fac griji cu privire la restul.

La scurt timp după ce am semnat din nou contractul de închiriere, am ajuns la o răscruce similară când a trebuit să iau o decizie care putea să mă coste mult. Economisisem ceva bănuţi şi m-am gândit că aş fi pregătit să-mi cumpăr prima mea casă. Acesta e un risc major pentru oricine dar în Los Angeles, unde piaţa imobiliară e foarte scumpă şi extrem de volatilă, e şi mai riscant. Voiam să-mi ating următorul scop, acela de a fi proprietar de casă, dar, în acelaşi timp, nu eram sigur că vreau să-mi pun în joc siguranţa mea financiară. Mă simţeam destul de comod în situaţia actuală. Încă o dată mi-am dat seama că libertatea financiară nu e gratuită. Când vine vorba de asta, nu noi deţinem bunurile, ci ele ne deţin pe noi.

Ştiam că dacă nu încep să mă port aşa cum trebuie şi nu-mi amintesc să pun ţelurile înaintea temerilor mele, atunci bunurile mele – afacerea mea şi economiile adunate – îmi vor controla alegerile. Nu voiam să dau din mână banii pentru care muncisem şi nici siguranţa financiară şi confortul de care mă bucuram. Eram din nou în pericol de a fi prin în capcană de teama de a pierde ceea ce strânsesem. Încă o dată, a trebuit să mă scutur de aceste temeri noi şi să-l găsesc pe Leo cel vechi, pe Leo care şi-ar asuma riscul. Trebuia să iau o decizie. Odată ce am reuşit să mă re-conectez cu eu-l meu adevărat, am fost capabil să îmi asum riscul. Mi-am luat economiile şi le-am investit într-o proprietate. Am devenit proprietar de casă şi am atins un alt ţel important, unul pe care nu l-am crezut niciodată posibil pe vremea când dormeam pe canapele, pe podele şi chiar într-un separeu de restaurant.

Toţi ne dorim să obţinem succesul şi să ne îndeplinim anumite scopuri. Prea mulţi oameni permit ca teama să stea în calea lor atunci când încearcă lucruri noi sau când îşi pot atinge potenţialul maxim. Se spune că dacă înfrunţi lucrurile de care ţi-e teamă, atunci teama te părăseşte. Dacă voi credeţi că persoanele curajoase nu simt frica, atunci vă înşelaţi. Toţi simţim frica, însă ceea ce îi face pe oameni diferiţi e capacitatea lor de a folosi teama pentru a-i împinge înainte în loc să o lase să îi ţină pe loc.

Recent, când m-am decis că vreau să-mi fac publică povestea, am hotărât să organizez un eveniment la care să povestesc pe viu totul unei audienţe formată din aproape o sută de oameni. Plănuiam să ţin un discurs de patruzeci şi cinci de minute şi, din moment ce nu mai vorbisem niciodată în public, eram cu adevărat emoţionat înainte. Aş fi putut foarte uşor să las teama să mă oprească, dar aş fi ratat o seară şi o experienţă minunate. Trebuia să sar cu capul înainte şi s-o fac pur şi simplu. Nu las niciodată teama să îmi stea în cale. Ba mai mult, atunci când o recunosc încolţind sub suprafaţă, ştiu că trebuie să accept provocarea.

Când îţi asumi riscuri, începi, încetul cu încetul, să îţi construieşti încrederea doar făcând acele lucruri. Încrederea e ca un muşchi – cu cât mai mult îl foloseşti, cu atât mai puternic devine. Încrederea nu e ceva cu care te naşti; aceasta trebuie dezvoltată. Odată ce ai puţină încredere, e mai uşor să te confrunţi cu următoare provocare pentru că deja ţi-ai dovedit că poţi depăşi acele temeri şi nesiguranţe. Întotdeauna am crezut că trebuie să sari cu capul înainte şi să laşi să se întâmple ceea ce trebuie să se întâmple. Deseori, oamenii vor o garanţie înainte de a lua o decizie, dar nu aşa stă treaba cu viaţa.

Mai întâi trebuie să iei decizia de a-ţi urma pasiunea şi apoi va începe să ţi se deschidă şi calea. Din experienţa mea, odată ce am căpătat încredere într-un domeniu, sunt mai bine pregătit data viitoare. Pentru a ajunge undeva şi a realiza ceva în viaţă, trebuie să-ţi asumi riscul şi să iei o decizie. Trebuie să crezi în tine. Când crezi în tine, tot restul se aranjează de la sine. Când abordezi viaţa după principiul „voi reuşi orice îmi propun”, nu se poate să nu reuşeşti. Asumă-ţi riscul. Păşeşte în necunoscut. Vei fi surprins de cât de aproape de atingerea ţelurilor tale te poate duce un pic de curaj şi nişte încredere de sine amestecate cu ambiţie sănătoasă.

18. PĂRINŢII

Când am plecat din România în noiembrie 1999, ţelul meu principal era să mă întorc ca turist într-o zi, să vizitez România din postura unui om de afaceri de succes şi să fac o donaţie generoasă fostului meu club de lupte. Mi-am făcut această promisiune şi am făcut-o tuturor oamenilor care încercau să mă convingă că fac o mare greşeală emigrând. Voiam să le dovedesc că se înşală. Voiam să le arăt că fac alegerea corectă şi că pot obţine orice îmi doresc odată ce am ocazia să iau propriile mele decizii.

Eu personal cred că am dovedit asta de mai multe ori de atunci încoace. Din nefericire, însă, din cauza situaţiei care a apărut din cauza faptului că armata m-a declarat dezertor, nu am reuşit timp de mulţi ani să mă întorc în România. Uneori mă gândesc că asta încercau, de fapt, să mă avertizeze antrenorii mei în şedinţa aceea – despre consecinţele nescrise şi nerostite pe care trebuie să le suporţi pentru că te pui cu sistemul. Cu toate acestea, după ce am obţinut cetăţenia americană, am reuşit să mă întorc în postura de cetăţean american. De atunci, am reuşit, cu ajutorul afacerii mele şi a clienţilor mei, să fac donaţii substanţiale fostei mele echipe de luptători de tineret timp de câţiva ani.

A fost o perioadă de timp în primii ani când lucram de dimineaţă până seara, abia descurcându-mă cu salariul minim, când mă luptam cu dorul de România. Era cu atât mai rău pentru că ştiam că nu mă pot întoarce. Pentru o vreme, chiar m-am simţit ca un om fără patrie. Habar nu aveam care va fi următoarea mea mişcare dacă nu aş fi reuşit în ţara asta. Cum te duci undeva şi reuşeşti să îţi creezi o viaţă decentă fără să ai un fel de cetăţenie legală? Dacă nu poţi să te întorci în patria ta, atunci ce faci?

Nu mă puteam gândi la alternative. Nu aveam de ales. Trebuia să mă concentrez să supravieţuiesc fiecare zi pe rând, dar îmi era dor de familia mea. La un moment dat, l-am rugat pe fratele meu să facă un filmuleţ cu familia mea şi să mi-l trimită. Caseta aceea m-a ajutat enorm să merg mai departe. Ba chiar am auzit-o pe mama spunând „te iubesc". A fost singura dată în toată viaţa mea când am auzit-o pe mama spunând acele cuvinte. Nu voi uita niciodată acel moment. Am pus caseta iar şi iar ca să mă asigur că am auzit bine. A trebuit să aştept douăzeci şi patru de ani ca să aud asta.

A fost greu să ştiu că nu mă pot întoarce niciodată, nici chiar în condiţiile mele. Nu voiam să accept că nu-mi voi mai vedea niciodată părinţii, aşa că am luat decizia ca imediat ce îmi voi permite biletele de avion, să-i aduc în vizită. A fost aproape imposibil să economisesc banii pentru două bilete de avion costisitoare atunci când abia trăiam de pe o zi pe alta. Şi nu mă

ajuta deloc faptul că, de fiecare dată când sunam acasă să vorbesc cu părinţii meu, sfârşeam prin a face un drum la Western Union ca să le trimit bani. Până în ziua de azi, oamenii din România cred, în mod automat, că doar pentru că cineva locuieşte în altă ţară, este bogat. Era normal să creadă că, din moment ce locuiesc şi lucrez în America, am o grămadă de bani. În realitate, eram lefter majoritatea timpului. Cu toate astea, atunci când părinţii mei se plângeau (pe bună dreptate) de condiţiile de trai, le trimiteam ce bani aveam la îndemână. Voiam să-i ajut cât de mult puteam, voiam să am grijă de ei; asta fac românii. Au grijă de părinţii lor.

Când mi-a mers cel mai prost, nu le-am spus niciodată părinţilor sau altor persoane prin ce trec. Nu puteau face nimic să mă ajute şi dacă le-aş fi spus, i-aş fi îngrijorat. Nu voiam să pun presiunea asta pe ei, aşa că mi-am ţinut problemele pentru mine. Treptat, când am ajuns în punctul cel mai de jos când n-aveam nici slujbă, nici bani, am început să mă gândesc că fiecare apel telefonic dat acasă mă costă mai mult decât preţul efectiv al apelului. Nu aveam bani de dus la Western Union şi, din moment ce fiecare apel se încheia cu mine trimiţând bani, am încetat să mai sun. Nu le puteam spune părinţilor mei că nu am bani de trimis. Nu numai că nu voiam să-i îngrijorez, dar mândria mea nu-mi permitea să recunosc în faţa lor că sunt aşa de strâmtorat. Obişnuiam să-mi spun mie însumi: „Dacă sufăr, vreau să sufăr singur."

În realitate, toţi suferim singuri. Nu există „trecem prin asta împreună". Tu eşti singurul care simte durerea, tu eşti singurul care se zbate. Nimeni altcineva. Îţi împărtăşeşti problemele cu alţii doar ca să obţii sprijin şi ajutor. Dacă părinţii m-ar fi putut ajuta, le-aş fi dezvăluit necazurile mele dar, din nefericire, nimeni nu putea face nimic pentru mine în acel moment. Eram pe cont propriu. Nu voiam şi nu aveam nevoie de mila prietenilor şi a familiei. Eram dispus să aştept oricât era necesar până să-mi permit să dau telefon. În ciuda faptului că mi-era dor de casă, au trecut şi luni de zile uneori fără să comunic cu familia mea.

Când sora mea s-a mutat în America, nu m-am mai simţit aşa de singur, dar tot îmi era dor de părinţii mei. Au trecut şase ani lungi până când am devenit antrenor personal şi am fost suficient de stabil din punct de vedere financiar ca să economisesc destui bani să îi aduc pe părinţii mei în vizită. Şase ani e foarte mult timp. Ocazia unică de a fi capabil să-i aduc aici a reprezentat mai mult decât o şansă de a-mi vedea familia; a fost primul meu semn concret de victorie în mijlocul tuturor acelor bătălii pierdute. Am fost capabil să îmi dovedesc mie (şi familiei mele) că am atins un anume nivel de succes. Am fost, în cele din urmă, în stare să le arăt părinţilor mei, cu mândrie, că am reuşit.

Când a sosit ziua cea mare, eram atât de nerăbdător să-i văd, dar şi un pic temător. Ultima oară când o văzusem pe mama fusese în ziua în care am plecat din România şi amintirea aceea îngrozitoare cu ea fugind spre baie în loc să-şi ia rămas bun era încă dureros de vie în mintea mea. Voiam mai mult decât orice să mă împac cu asta. Voiam să fiu în stare s-o înţeleg pe mama şi să las în urmă odată pentru totdeauna acel moment oribil.

Pe drumul spre aeroport, când mă duceam să îi iau, m-am oprit şi am luat-o şi pe sora mea. Şi ea aştepta cu nerăbdare vizita lor, la fel ca şi mine. Am ajuns la aeroport mai devreme ca să ne asigurăm că nu vor trebui să ne aştepte. Îmi amintesc cât de copleşitor mi s-a părut mie Aeroportul Internaţional din Los Angeles când am ajuns pentru prima dată acolo; nu voiam ca părinţii mei să se simtă pierduţi sau nedumeriţi în mulţimile grăbite dintr-o ţară necunoscută.

Tabela de sosiri arăta că avionul lor aterizase la timp. Sora mea şi cu mine îi aşteptam emoţionaţi să ajungă de la avion în zona de primire în care eram noi. Mă uitam prin mulţime, nerăbdător să îi văd prima oară. Trecuseră şase ani. Oare mai arată la fel? Apoi l-am văzut: tata venea spre noi, la fel cum mi-l aminteam dintotdeauna şi era plin de energie în ciuda zborului prelungit. Chiar în spatele lui era mama, cu părul tot scurt, o tunsoare care îmi amintea mereu de un poliţist. În sfârşit, după tot timpul care se scursese şi după toate necazurile prin care trecusem, erau aici, la doar câţiva paşi. Am fost foarte surprins cât de repede a dispărut neliniştea. Îmi amintesc că mă simţeam ciudat de stăpân pe emoţiile mele, de parcă trecuseră doar câteva zile de când nu-i mai văzusem.

Mama a venit prima să mă îmbrăţişeze. Ca să fiu sincer, m-am simţit puţin distant când am îmbrăţişat-o şi asta m-a făcut să fiu frustrat faţă de mine însumi că nu am simţit conexiunea emoţională după care tânjeam. Cred că am strâns atât de multă nerăbdare de a avea o legătură mamă-fiu încât m-am aşteptat cumva ca o viaţă întreagă în care nu am avut aşa ceva să dispară într-o secundă. Ştiu că acesta era rezultatul conflictului interior pe care îl aveam pentru că mi-am dat seama că era bucuroasă să mă vadă. Cred că în felul ei era mândră că făceam ceva cu viaţa mea şi, poate că era şi uşurată că nu devenisem o povară pentru ea; nu a fost niciodată o persoană uşor de descifrat.

M-am îmbrăţişat şi m-a sărutat iar şi iar, copleşindu-mă cu afecţiunea după care tânjisem mereu. Parcă nici nu-şi amintea toate acele lucruri urâte pe care le făcuse sau pe care mi le spusese de-a lungul anilor. Mi-au trecut multe gânduri prin cap cu viteza luminii. Nu înţelegeam de ce nu urlu de bucurie sau de ce nu simt niciun fel de emoţie în timp ce o

îmbrăţişez pe mama pe care nu o văzusem de şase ani. De ce nu mă lăsam cuprins de îmbrăţişarea ei şi nu mă bucuram de revedere? Nu mă gândeam decât „Ce e în neregulă cu mine?”

După o îmbrăţişare lungă şi lipsită de emoţie, m-am tras din braţele mamei şi m-am apropiat de tata să-l salut. Am deschis braţele să-l cuprind, dar în interior mă simţeam rece şi detaşat. Am început să plâng imediat ce l-am atins. Era un plâns tăcut. Nu am spus nimic, dar pe faţă îmi curgeau lacrimile şiroaie. Toate greutăţile prin care trecusem, toată munca grea, toate piedicile şi toate sacrificiile din ultimii şase ani mi-au trecut prin faţa ochilor. Lacrimile care izbucniseră din senin erau lacrimi de fericire şi de uşurare că fusesem în stare să-l fac pe tata să fie mândru. Ultima dată când m-am uitat în ochii lui fusese la uşa casei noastre din România. Bucuria asta imensă izvora din satisfacţie, trecutul întâlnea prezentul şi îl îmbrăţişam pe omul pe care îl iubeam şi-l admiram şi simţeam, pentru prima oară în şase ani, că nu mai sunt singur.

În copilărie şi apoi, pe măsură ce am crescut, am crezut mereu că lacrimile sunt un semn de slăbiciune şi nu voiam ca tata să mă vadă aşa. Voiam ca el să-mi vadă punctele forte, nu latura vulnerabilă. Pentru mine era important ca el să se simtă mândru de acest bărbat în care se transformase fiul lui. Voiam să mă uit în ochii lui, dar plângeam aşa de tare că n-am putut. L-am ţinut strâns sperând că lacrimile vor seca. Mi s-au părut o veşnicie cele câteva minute care au trecut şi, cu toate astea, nu-mi putea recăpăta stăpânirea de sine. În cele din urmă, i-am dat drumul tatei şi m-am întors ca să-mi şterg lacrimile de sub ochelarii de soare pe care îi purtam, încercând să fac în aşa fel încât să nu vadă nimeni ce fac. M-am întors repede, mi-am şters lacrimile şi am spus:

- Hai să mergem.

Sora mea îi îmbrăţişa şi ea pe părinţi şi plângea. Nu-i era ruşine şi nici nu încerca să se abţină. A durat o vreme până când a încetat să mai plângă. Nu încerca să-şi înăbuşe emoţiile aşa cum făceam eu. Eu mă chinuiam aşa de tare să-mi opresc lacrimile chiar dacă mă simţeam aşa de bine să la sentimentele să iasă la suprafaţă. Nu-mi aminteam ultima oară când plânsesem ca să mă descarc emoţional. Îmi era prea ruşine să fiu văzut aşa, mai ales de către tatăl meu. *Nu plânge. Nu plânge.* A trebuit să-mi tot repet asta acolo în mijlocul aeroportului.

A fost emoţionant din mai multe puncte de vedere să-mi văd părinţii. Eram într-o călătorie spirituală spre vindecarea vechiului meu eu şi construirea unui eu nou, în acelaşi timp. Faptul că îi aveam lângă mine pe părinţii mei mi-a dat speranţa că pot face asta mai repede. La

momentul acela, locuiam singur într-o garsonieră situată pe lângă sala unde lucram. Era pentru prima oară de când venisem în Statele Unite când locuiam singur. Tot nu aveam pat (dormeam pe o canapea), dar asta nu-mi diminua încântarea de a-i avea pe părinţii mei în vizită. Nu-mi făceam griji că va trebui să împart singura mea cameră cu ei; eram nerăbdător să-i văd.

Pe drumul de la aeroport la garsonieră, părinţii mei erau nerăbdători să-mi povestească ce mai e pe acasă şi eu eram bucuros să îi ascult. Cu toate astea, mintea îmi stătea la altele. Fusesem pe cont propriu atâta timp şi începeam să vreau cu adevărat să rezolv câteva dintre problemele pe care le aveam cu mama din copilărie. Eram nerăbdător să ştiu de ce m-a tratat în felul în care o făcuse. Aveam multe întrebări la care voiam răspunsuri. Oricând încercasem să aduc vorba de asta la telefon, ea se închidea în sine imediat. Speram că atunci când vom fi faţă în faţă, mi se va deschide, în cele din urmă.

După vreo două săptămâni am avut ocazia să rămân singur cu mama. Muream s-o întreb cu privire la dimineaţa în care am plecat de acasă. Voiam atât de mult să ştiu ce îi trecea prin minte în dimineaţa aceea când a ales să mă trateze aşa de urât. Voiam să aflu de ce era furioasă pe mine. După toţi acei ani de ţipat şi certat, aveam nevoie de răspunsuri – de multe răspunsuri. Din nefericire, după câteva încercări de a porni o conversaţi despre asta, ea încă mai refuza să-mi răspundă la întrebări. Tăcerea ei mi-a dat de înţeles că nu vrea să vorbească despre asta. De atunci încolo, acest subiect a fost tabu. Nu a vorbit nici cu mine, nici cu altcineva despre felul în care m-a tratat pe mine, pe fratele meu sau pe sora mea, în copilărie.

Toată această aşteptare şi anticipare ca ea să mă ajute să mă vindec au fost în zadar, însă nu puteam lăsa asta să mă oprească. Însemna doar că trebuie să mă vindec de unul singur. Vindecarea e o călătorie care începe din interior şi trebuie făcută pentru noi înşine, oricum. Voiam să continui de unul singur procesul acesta de recuperare emoţională, fără ajutorul mamei mele. Trebuia s-o fac de unul singur pentru mine însumi.

Părinţii noştri au un impact fantastic asupra ceea ce devenim noi ca adulţi. Suntem produsele lor. În copilărie, suntem la mila lor. Ei ne pot forma sau ne pot distruge. Depinde de noi, adulţii, să recunoaştem acele răni şi să ne asumăm responsabilitatea de a ne vindeca. Nu o urăsc pe mama. N-am urât-o niciodată. Doar am vrut să înţeleg de ce s-a purtat aşa cum a făcut-o. Ca adult, conştient fiind de răul care a fost făcut, am sperat că ea mă va ajuta cu procesul de vindecare. Doar pentru că n-a fost capabilă de asta, nu însemna că nu trebuia să mă mai împac eu

însumi cu asta. Viaţa mea fusese cea afectată şi nu voiam să mai port după mine povara asta. Poate că procesul ar fi fost mai rapid cu ajutorul ei, dar vindecarea era posibilă şi fără el.

În ziua de azi, cred că mama nu a ştiu niciodată ce face. Nu cred că a înţeles cât de mult m-a afectat comportamentul ei. Ca adult, îmi dau seama că doar pentru că era incapabilă să îmi *arate* dragostea, nu înseamnă că nu mă *iubea*. La fel şi tatăl meu, care întotdeauna m-a sprijinit şi m-a încurajat, e un om care vorbeşte puţin. Scopul meu principal e să-l fac să fie mândru de mine şi, cu toate astea, rareori exprimă în cuvinte că am reuşit. Uneori îmi doresc să spună mai multe, dar ştiu cum e el şi preţuiesc acele momente când spune o vorbă sau două. E o trăsătură comună la mine în familie să ne ţinem gândurile pentru noi. Încerc să schimb asta dar, în majoritatea timpului, nimeni altcineva nu îşi exprimă prea des sentimentele unul faţă de celălalt. Nu sunt sigur dacă asta e rezultatul faptului că am crescut în comunism sau e doar o trăsătură de familie.

Indiferent cum m-au tratat părinţii mei sau ce greutăţi au avut când eram mic, eu am fost mereu alături de ei. Nu aş face niciodată intenţionat ceva care să-i facă să sufere sau să-i întristeze. În ultimii şapte ani, am reuşit să le trimit lunar nişte bani care să-i ajute să ducă un trai confortabil în România. Mă simt foarte bine că reuşesc să-i ajut din punct de vedere financiar.

De la acea primă călătorie, am reuşit să îi aduc anual în câte o vizită de două sau trei luni şi nu numai că sunt bucuros că îi văd în mod regulat, dar am şi renunţat la aşteptările mele ca ei să se poarte altfel decât sunt. În timpul procesului meu de vindecare, am reuşit s-o accept pe mama mea aşa cum e ea, cu defecte cu tot. Acum îmi pot construi o nouă relaţie cu ea. I-am iubit mereu pe părinţii mei, dar aveam nevoie să renunţ la ranchiuna pe care o simţeam faţă de comportamentul mamei mele.

Nu sunt sigur dacă restul familiei mele e conştient de impactul pe care mama noastră l-a avut asupra alegerilor pe care le-am făcut în viaţă. Am reuşit cu succes să las în urmă copilăria şi să duc o viaţă cu adevărat liberă din punct de vedere emoţional, dar fost nevoie ca procesul să vină din interior. A fost un proces de durată, dar unul care a meritat efortul. Viaţa mea a depins de asta. Alegerile mele s-au bazat pe rezultatul acelui proces. A trebuit să fac tot ce am putut ca să ating acea libertate pe care mi-am dorit-o întotdeauna dar n-am ştiut că există. Aşa cum am spus şi mai înainte, vindecarea e o călătorie pe care fiecare persoană trebuie să vrea s-o facă şi apoi s-o întreprindă de unul singur.

19. LIBERTATEA EMOŢIONALĂ

Când eram foarte tânăr, nu înţelegeam ce înseamnă cu adevărat libertatea. Voiam să fiu liber dar, la acel moment, libertatea însemna să scap de „acolo". Când am ajuns în Statele Unite, m-am gândit: *Bine, acum sunt liber*. Dar nu mi se părea în regulă. Tot nu mă simţeam liber. Când am cumpărat o afacere, am avut aceleaşi gânduri. Eram liber dar tot nu înţelegeam de ce nu mă simţeam complet liber. Aveam o greutate în subconştient pe care o purtam după mine. Abia acum vreo trei ani am învăţat adevăratul înţeles al libertăţii; am aflat ce anume căutasem eu toată viaţa mea. Libertatea despre care vorbesc e o libertate psihologică şi emoţională care vine doar din interior. E libertatea de a lăsat trecutul în urmă, de a te înţelege pe tine însuţi şi de a trăi într-un mod neinhibat de poverile trecutului sau de aşteptările altora.

Văd oameni în jurul meu care locuiesc în „ţara celor liberi" şi care încă nu ştiu ce e aceea libertate adevărată. În realitate, toată lumea simte la fel, indiferent de faimă sau de avere. Toţi ne dăm în acelaşi carusel emoţional. Toţi avem îndoieli, nesiguranţe, chinuri şi amintiri dureroase. Mulţi oameni încearcă să blocheze aceste sentimente copleşitoare întorcând capul sau mascându-şi temerile cu bunuri materiale, cu relaţii, cu obiceiuri proaste şi chiar cu muncă. Evită să gestioneze gândurile negative sau să se confrunte cu cine sunt ei cu adevărat şi ce vor cu adevărat de la viaţă şi o fac aşa intens că poate nici nu-şi dau seama că o fac. Dar aceşti oameni trăiesc într-un conflict perpetuu pentru că imaginea pe care încearcă să şi-o creeze e diferită de ceea ce simt ei cu adevărat în interior. Nimeni nu poate fi liber atunci când acele gânduri şi emoţii se luptă în subconştient.

Dacă te confrunţi cu nemulţumirea sau cu neliniştea emoţională în viaţa ta, atunci asta se întâmplă pentru că nu te înţelegi încă pe tine şi nu-ţi înţelegi emoţiile. Adică să-ţi înţelegi *cu adevărat* emoţiile şi nu starea superficială în care simţi ceva pe moment. Vorbesc despre acele temeri, dorinţe, resentimente sau regrete din subconştient care îţi afectează alegerile şi comportamentele de zi cu zi. Odată ce ajungi să te cunoşti pe tine însuţi şi să-ţi dai seama ce reprezinţi – şi apoi accepţi lucrul ăsta şi încerci să-ţi construieşti o viaţă bazată pe asta – vei fi

mult mai fericit în toate aspectele vieţii tale. Odată ce obţii libertatea emoţională, eşti liber să te schimbi şi să devii o persoană diferită – persoana care trebuie să fii.

Am petrecut primii douăzeci de ani ai vieţii mele din România încercând cu disperare să caut libertate şi evadare. Dar de ce anume voiam să scap? Apoi am venit în Statele Unite şi încă mai simţeam o greutate. Nu puteam să scap de senzaţia că am nevoie să reuşesc în ceva dar nu ştiam în ce anume. Ştiam doar că nu am reuşit încă. Da, o parte din asta o reprezenta găsirea unei cariere, dar cealaltă parte era găsirea unui scop. Toată viaţa mea căutasem ceva şi chiar şi după ce îmi găsisem cariera, încă mai aveam chestiuni nerezolvate care nu-mi dădeau voie să fiu liber.

Tânjeam după un tip diferit de libertate. Ca să ajung acolo unde sunt acum, neîmpovărat de trecut, a trebuit să recunosc mai întâi că există ceva în mine care are nevoie să fie reparat. M-am împăcat cu asta când am observat că urmez un tipar din a mă angaja în relaţii amoroase distructive. Şi, desigur, credeam că e vina femeilor, nu a mea. Dar nu era aşa. După ce m-am analizat mai bine şi mai sincer pe mine însumi, mi-am dat seama că nu erau neapărat femeile cât ranchiuna pe care o resimţeam la adresa mamei cea care stătea în calea unor relaţii amoroase sănătoase şi împlinite. Chiar şi la mii de kilometri distanţă şi la ani de zile după ce am plecat de acasă, nu o iertasem pe mama. Nu voiam să fiu prins în capcană de resentimentele, de mânia şi de frustrarea pe care le simţeam la adresa mamei. Până când nu reuşeam să o iert şi să eliberez toate acele sentimente, ştiam că nu voi găsi niciodată libertatea adevărată după care tânjisem aşa de mult.

Prima relaţie la care trebuia să lucrez era cea pe care o aveam în minte şi în suflet cu mama mea. Spun că era în mintea mea pentru că iertarea şi uitarea erau un proces unilateral. Ea nu a vrut niciodată să discute despre trecut şi acesta e unul dintre motivele pentru care vindecarea a durat aşa de mult şi a fost atât de greu de obţinut. A trebuit să analizez singur problemele şi să-mi găsesc singur răspunsurile. De ce m-a tratat aşa cum a făcut-o? De ce m-a abuzat emoţional şi nici nu şi-a dat seama de asta? Chiar dacă acum ştie sau ar fi recunoscut durerea pe care mi-a cauzat-o, e prea târziu; nu se poate întoarce în timp şi probabil de asta se închide în ea şi refuză să vorbească despre asta. A trebuit s-o iert eu cu adevărat din interior.

În ziua de azi, toate acele sentimente negative şi dureroase au dispărut. O accept aşa cum e. Nu cred că ea pricepe în vreun fel ce s-a întâmplat şi a trebuit să îmi dau seama că n-a fost vina mea că ea s-a purtat aşa cum a făcut-o. Ca s-o iert din tot sufletul pentru tot, a trebuit să

cred că nu ştia ce face. Era acesta adevărul? Nu ştiu. Este adevărul pe care eu mi l-am creat ca să mă vindec. Ea nu mă putea ajuta să mă împac cu trecutul. Trebuia să gestionez eu asta, să accept lucrurile şi să merg mai departe. Aveam nevoie să mă vindec pentru a avea parte de satisfacţie în viaţă.

A durat doi sau trei ani de introspecţie şi de dezvoltare personală conştientă şi activă ca să eliberez ranchiuna şi să încetez să proiectez acele sentimente asupra relaţiilor mele. Am învăţat că motivul pentru care nu aveam succes şi nu eram fericit în relaţiile mele era pentru că nu eram mulţumit de mine însumi sau de unde ajunsesem. Acesta era motivul pentru care le acuzam pe femei că nu sunt perfecte şi le învinovăţeam de problemele şi neajunsurile acelor relaţii.

Odată ce am privit în interiorul meu, am văzut că fiecare relaţie era cumva legată de mama. Fiecare relaţie pe care am avut-o, fiecare femeie cu care m-am întâlnit era pentru mine, în subconştient, o ocazie să mă răzbun şi s-o pedepsesc pe mama. La început, am crezut că e o chestie a mea, o fantezie de-a mea sau ţine de cine sunt. Problema era cu ele, doar, nu cu mine. Cu toate astea, după câţiva ani şi nenumărate relaţii, am ajuns să-mi dau seama că din cauza trecutului meu, nu respect femeile deloc.

La acel moment nu recunoşteam că se întâmplă asta, dar când am început, în cele din urmă, să descopăr motivul pentru care nu sunt fericit, mi-am dat seama că libertatea pe care mi-o dorisem în tot acest timp era desprinderea de povara mamei mele, de povara emoţională a trecutului. Odată ce am înţeles şi am acceptat această realitate, am reuşit, încetul cu încetul, să găsesc adevărata libertate – libertatea de sine, libertatea de a gândi şi libertate faţă de trecut. Şi, cel mai important din toate, am reuşit s-o iert.

Î În România anilor nouăzeci exista un stigmat contra apelării la ajutor psihologic. Oamenii care făceau asta erau consideraţi nebuni. Din cauza asta, am evitat să caut ajutor specializat pentru a-mi rezolva problemele, aşa că m-am angajat singur în procesul de vindecare. Hotărât şi înarmat cu mult curaj, am început o căutare profundă a sinelui, încercând să îmi dau seama cum m-am simţit şi de ce m-am simţit aşa cum am făcut-o. Fiecare întâmplare, fiecare situaţie din viaţa mea era şi încă mai e o şansă de a învăţa o lecţie despre mine însumi. Am folosit asta ca temelie pentru vindecarea mea.

În fiecare situaţie sau interacţiune cu lumea exterioară, ne creăm un câmp de energie exterior care să ne ajute să ne gestionăm problemele. Din moment ce e o energie exterioară, e îndreptată spre problemă, spre o sursă exterioară. În schimb, eu mi-am întors acea energie invers şi am îndreptat-o spre însăşi sursa ei – spre mine. Când am realizat că eu am nevoie de reparaţii, că eu sunt problema, mi-am creat un câmp de conştienţă de sine în jurul meu, asumându-mi responsabilitatea. Am început să preiau controlul asupra sentimentelor mele. Greutatea pe care o purtasem cu mine toată viaţa mea a început să fie din ce în ce mai uşoară. Aceasta era libertatea pe care o căutasem; a fost prima gură de libertate şi independenţă pe care am luat-o.

Cu cât mai mult funcţiona acel proces, cu atât am devenit mai obsedat de cunoaşterea de sine. Voiam mai multă. Era aproape ca un drog. Tânjeam după o înţelegere mai profundă a sinelui şi a sentimentelor mele. Tot ce aveam nevoie ca să fiu fericit se afla în interiorul meu, aşa cum este acum şi în voi dacă alegeţi să exersaţi. Nimeni nu are nevoie să fie vreodată dependent de circumstanţe externe, de societate, de relaţii sau de validarea percepută a altora ca să se schimbe sau ca să fie fericit. Libertatea absolută înseamnă să fii stăpânul propriilor emoţii şi să fii în stare să îţi determini cursul vieţii.

Mă bucur să spun că acum sunt într-o relaţie total diferită de cele avute înainte tocmai pentru că am intrat în ea cu un nivel nou şi complet diferit de cunoaştere de sine şi cu o abordare nouă asupra comunicării. Pentru că mi-am rezolvat în interiorul meu problemele cu mama mea, nu le mai învinovăţesc inconştient pe celelalte femei pentru greşelile mamei mele. Acum văd limpede felul în care ranchiuna mi-a afectat, pentru o perioadă foarte lungă, viaţa şi deciziile în domeniul relaţiilor personale.

Acesta a fost punctul meu sensibil, dar altcineva se poate confrunta cu o luptă total diferită. Orice persoană poartă după ea un fel anume de greutate. Poate fi ceva cu privire la care se îngrijorează, ceva cu care nu e mulţumit sau chiar o situaţie sau o împrejurare pe care o tolerează ca să trăiască zi de zi pentru că e mai uşor s-o suporte decât s-o schimbe. Oricare ar fi problema, eu cred că majoritatea oamenilor ascund ceva la un anume moment. Mulţi dintre ei nici măcar nu sunt conştienţi de cât de mult îi trage în jos povara asta. Punctul tău sensibil care e?

Devenim atât de condiţionaţi de asta atunci când, în copilărie, învăţăm să respectăm reguli şi aşteptări culturale cu care nu se mai potrivesc sentimentele noastre personale. Când te naşti, eşti pur. Eşti lipsit de putere. Nu ştii altceva; eşti ca un burete. În minutul în care

interacţionezi cu o altă fiinţă umană (un adult, în majoritatea cazurilor), începi să schimbi ceea ce eşti. Vei continua să te schimbi din cauza mediului, a părinţilor, a culturii, a societăţii, de fapt, a tuturor lucrurilor cu care vii în contact. În majoritatea cazurilor, când ai ajuns la maturitate, ai acumulat deja o mulţime de principii care te trag în jos. Ai devenit un adult cu o mulţime de blocaje mentale şi probleme comportamentale. Toţi am devenit aşa.

De câte ori nu te-ai trezit că spui: *Aşa sunt eu*? Să-ţi explic eu de ce spui asta. De cele mai multe ori, încerci să justifici un obicei prost, o mentalitate sau un comportament despre care tu crezi că îţi modelează identitatea. Dar ghici ce? Nu, nu aşa eşti tu. La origini – înainte să acumulezi toate acele blocaje – eşti o persoană diferită. În majoritatea cazurilor, o persoană mai bună, un eu mai bun.

Durează mult până să ajungi să te cunoşti şi să-ţi cunoşti emoţiile, dar merită să faci asta ca să te eliberezi de traumele pe care psihicul tău le-a suferit când era copil sau adult. Toţi avem ceva care ne manipulează şi ne afectează felul în care luăm decizii în viaţă. Toţi avem conflicte şi bătălii interioare. Motivul acelor bătălii e acela că tânjim după propria noastră libertate, orice ar însemna asta pentru noi.

Majoritatea oamenilor au tendinţa de a crede că banii sunt principala lor cauză de conflict, dar eu cred că aceasta e doar o parte, mai degrabă un rezultat decât o cauză. Adevărata bătălie e personală şi emoţională. Fiecare dintre aceste experienţe lasă o amprentă în subconştientul nostru. Primul pasul spre vindecare e să înţelegi că se întâmplă aşa ceva. Odată ce ai devenit conştient că ceva coace în subconştientul tău, că ai un război emoţional în plină desfăşurare (fie el emoţional, financiar, religios sau politic – toţi luptă pentru un anume fel de libertate), poţi începe procesul de vindecare. Credeţi-mă, e un dar uimitor să scapi de toate acele poveri şi de toate traumele personale.

Prin libertate emoţională înţeleg să fii complet conştient şi sincer cu privire la felul în care te priveşti tu însuţi. Aşa cum am mai menţionat, o mulţime de oameni (inclusiv eu, până recent) trăiesc într-o stare de negare. Parcă am duce nişte vieţi inconştiente. Am trăit în negare atâta timp că devine realitatea noastră. Dar eu nu vreau să vă spun care este sau nu realitatea voastră. Există nenumărate motive pentru care negăm adevărul – sociale, culturale sau personale. Dorinţa mea e să vă fac să fiţi conştienţi ca să puteţi începe să aflaţi ce anume negaţi şi să vă eliberaţi de asta ca să descoperiţi adevărul şi să duceţi o viaţă de mulţumire şi libertate personală emoţională.

E responsabilitatea voastră să descoperiţi cine sunteţi cu adevărat sau, cu alte cuvinte, să vă descoperiţi adevăratul potenţial. Unii oameni îşi duc toată viaţa făcând o serie de alegeri bazate pe cultura, pe familia lor sau pe aşteptările altor persoane. Întreaga maturitatea va fi, din cauza asta, compromisă şi, brusc, se vor trezi că au sosit la o destinaţie pe care nu şi-o plănuiseră niciodată. În fiecare zi alegem ce anume tolerăm şi acceptăm şi ce nu. Fiecare poveste pe care v-am spus-o aici e un exemplu de alegere conştientă, de decizie cu care m-am confruntat şi pe care am luat-o şi care m-a adus unde sunt acum.

Nimănui nu i se pune pe tavă succesul, fie el financiar sau emoţional. Trebuie să ţi-l câştigi. Mi-am câştigat respectul de sine. Mi-am câştigat şi am învăţat dragostea de sine. A trebuit să trec prin multe greutăţi ca să devin omul care sunt astăzi. Nu există altă cale. Ne punem, inconştient dar intenţionat, în situaţii dificile, cu un motiv. Avem nevoie să ne dovedim nouă înşine că merităm. Avem nevoie să ne convingem pe noi înşine că suntem importanţi. Avem nevoie să ne construim temelia de încredere de sine. E un proces foarte dificil, însă este posibil.

Relaţia ta cu eul tău nu e cu nimic diferită de altă relaţie. Ai nevoie de timp ca să te cunoşti şi, ca în orice altă relaţie, e nevoie de muncă, de răbdare şi de toleranţă, şi asta poate părea ciudat când te gândeşti să aplici toate astea la cunoaşterea de sine. Dar sunt lucrurile de o importanţă majoră atunci când treci prin acest proces emoţional de cunoaştere de sine autentică. Aproape că ai nevoie să treci printr-o perioadă de probă ca să-ţi validezi stima de sine. Toată lumea are nevoie de asta. Întrebarea este, totuşi, cât de lungă este această perioadă de probă? Pentru unii, poate dura o viaţă; pentru alţii, mai puţin. Nu-ţi fă griji. Vei şti când vei ajunge acolo. O vei simţi adânc în sufletul tău. Încrederea se va vedea în acţiunile tale şi tu vei fi propriul tău partener spre succes.

Acum probabil că te întrebi când şi cum vei şti că meriţi. Unele lucruri trebuie descoperite pe cont propriu. Acesta este unul dintre ele. Vei şti că meriţi prin felul în care te gândeşti la tine şi la alţii, prin felul în care vorbeşti, prin felul în care mănânci, prin felul în care te comporţi. Tot ce faci te reprezintă. Deciziile şi acţiunile tale vor fi primul semn al stimei de sine. Gândurile tale vor fi un alt indicator al încrederii. În fiecare zi, în fiecare moment vei avea ocazia de a te cunoaşte mai bine şi de a-ţi îmbunătăţi relaţia cu tine însuţi. Fii atent la acţiunile tale, ele sunt produsul deciziilor tale care, la rândul lor, sunt rezultatul gândurilor tale. Meriţi doar dacă tu crezi că meriţi.

20. CONSTRUIND LIBERTATEA

Din momentul în care ne trezim dimineaţa şi până punem capul pe pernă seara, ne petrecem zilele luând decizii. De la ce mâncăm la ce îmbrăcăm, la cum tratăm oamenii, la ce credem despre noi înşine şi la cum ne petrecem timpul şi ne dăm silinţa, luăm decizii care ne formează zilele şi vieţile. E limpede că unele decizii sunt mai importante decât altele, dar toate deciziile, inclusiv cele la care nu ne gândim deseori, cum ar fi cele cu privire la atitudini, la valori şi la percepţii, se adună ca să ne creeze drumul în viaţă. Pe scurt, viaţa este suma – şi consecinţa – deciziilor noastre.

În mod obişnuit, ne îndreptăm spre viaţa pe care ne-o spun s-o avem părinţii, societatea sau cultura noastră. Mai tot ceea ce facem e menit să satisfacă aşteptările altora. Indiferent că e felul în care arătăm, în care simţim sau în care iubim, aşteptările culturale pe care le învăţăm din pruncie pun în umbră toate celelalte decizii pe care le facem în viaţă, chiar dacă acele aşteptări lucrează împotriva eului nostru interior şi a ceea ce ne dorim noi de la viaţă. Mulţi oameni fac ceea ce se aşteaptă de la ei, de la alegerea unei cariere la întemeierea unei familii, bazându-se pe decizii menite să satisfacă aşteptările exterioare.

Problema este că, de fiecare dată când luăm decizia de a satisface una dintre aceste cerinţe, de a trăi într-un mod care e contrariul a ceea ce am alege noi în mod normal, ne afundăm tot mai mult într-o groapă din care devine tot mai greu să scăpă – o groapă întunecoasă şi confuză pe care mie îmi place s-o numesc realitate alternativă. Odată ce ne construim această viaţă, ideea de a o schimba devine şi mai înspăimântătoare, în ciuda faptului că suntem nefericiţi. Chiar dacă ştim că nu trăim viaţa pe care ne-am dorit-o, continuăm aşa pentru că e mai uşor s-o îndurăm decât s-o schimbăm. Ne păcălim deseori să credem că suntem mulţumiţi sau fericiţi tocmai ca să nu trebuiască să ne confruntăm cu consecinţele recunoaşterii adevărului, ceea ce ar putea însemna să sacrificăm cunoscutul în favoarea necunoscutului. Şi necunoscutul poate fi înspăimântător, aşa că, în schimb, avem mecanism de apărare care ne construiesc negarea şi ne ţin acolo unde suntem din punct de vedere emoţional.

Toate acţiunile noastre, atât cele bune, cât şi cele rele, se bazează pe ceea ce credem noi că suntem. Uneori ne orbeşte egoul nostru şi nu ne vedem defectele; alteori simţim că nu merităm sau nu ne potrivim cu lucrurile pe care le avem sau pe care dorim să le avem. În privinţa

asta suntem cei mai mari duşmani ai noştri. Vedem realitatea noastră alternativă prin ochelarii de cal ai aşteptărilor noastre, ochelari care ne înceţoşează adevărul şi ne îngreunează introspecţia prin care să vedem cine suntem cu adevărat. Uneori, când vedem câte ceva, ne grăbim să întoarcem capul pentru că e posibil să nu ne placă ce vedem.

Acea persoană interioară ascunsă bine are multe secrete care ar putea veni în contradictoriu cu viaţa pe care o trăieşti acum sau nu e aşa de drăguţă cum ai vrea tu să crezi. Aşa că întoarcem capul şi ne facem să ne simţim mai bine creându-ne distracţii. Negarea este uşoară, problema, însă, este că negarea ne poate duce pe un drum care nu ne e destinat nouă şi, mai devreme sau mai târziu, trenul deraiază şi noi rămânem să ne simţim nefericiţi.

Libertatea emoţională vine doar după ce te confrunţi cu acea persoană interioară şi te împaci cu ea. Asta poate fi dificil, în mod deosebit, pentru cei care şi-au stabilit un tipar de conflict, fie prin relaţii eşuate sau instabilitate în carieră, fie au suferit depresii pe termen lung şi au ajuns în punctul în care nu mai cred că au capacitatea de a fi fericiţi. Ceea ce se află pe dinăuntru poate fi ceva ce nu ai vrea să vezi, dar odată ce accepţi acea forţă interioară, traversezi un drum fără întoarcere. Odată ce devii complet conştient de cine eşti, adevărul nu mai poate fi ignorat. Dacă avem acea imagine perfect clară a ce se află înăuntru, dar alegem s-o ignorăm, începem să simţim ranchiună la adresa propriei persoane. „Cum pot să-mi permit să fiu aşa şi să nu fac nimic cu privire la asta?” va fi gândul conştient care ne va cicăli.

Deci cum începi să-ţi găseşti libertatea emoţională? Şi apropo, libertatea emoţională e diferită de inteligenţa emoţională. Primul pas vine din înţelegerea termenului de libertate emoţională şi a importanţei acestui concept. Am mai explicat asta în capitolul anterior, aşa că sper că sunteţi pregătiţi să începeţi să construiţi asta pentru voi. E bine să ştii că nu e un proces care se întâmplă peste noapte. Trebuie să-ţi acorzi timp, oricât de mult e nevoie, ca să descoperi cine eşti cu adevărat.

Există câteva moduri prin care ne putem cu toţii accesa subconştientul. Suntem cu toţii conduşi de instinct şi, instinctiv, când ni se întâmplă ceva, reacţionăm. Acele reacţii ne oferă indicii cu privire la subconştient. Dacă eşti atent la acele indicii, acele impulsuri care ne arată adevăratul eu şi care apar la suprafaţă înainte să avem timp să le înăbuşim, vei începe să le vezi ca momente de trezie. Acelea sunt *intenţiile* şi *aşteptările* tale.

Intenţiile şi aşteptările noastre ne definesc ca oameni. Ian Percy, autorul cărţii *O introspecţie în viaţă şi leadership*, a spus-o cel mai bine când a spus: „Îi judecăm pe ceilalţi după

acţiunile lor, dar ne judecăm pe noi înşine după intenţiile noastre." Intenţiile sunt acţiuni şi gânduri îndreptate în afară (de exemplu: ceea ce intenţionăm să facem). E o energie îndreptată spre exterior. O aşteptare e o energie îndreptată spre interior; este la primire (de exemplu: ne aşteptăm de la). Acestea sunt două entităţi diferite care au un singur lucru în comun: *tu le deţii pe amândouă* şi, din moment ce le deţii, ele te definesc ca persoană. Intenţiile şi aşteptările tale îţi definesc caracterul. Acestea două combinate sunt reţeta a ceea ce eşti tu şi e foarte important să înţelegi asta. Ele sunt identitatea ta. Te contopeşti cu ele în totalitate.

Trebuie să fii silitor şi obsedat să le recunoşti şi să fii atent la aceste impulsuri sau semnale. Se întâmplă tot timpul, zi şi noapte. Nu e ceva ce trebuie să forţezi sau să încerci să se întâmple. Acestea sunt reacţiile tale viscerale care au loc la cel mai instinctual şi mai primar nivel. Majoritatea oamenilor le ignoră, mai ales dacă le dezvăluie ceva ce nu vor să vadă. Cu cât mai rea este imaginea aceea, cu atât mai mult avem tendinţa de a ne proiecta sentimentele asupra altora. Dacă problema e la alţii, atunci nu e la noi, corect? Greşit. Obiceiul acesta e unul dintre multele mecanisme de apărare pe care le-am creat ca să ne protejăm în decursul vieţii, dar totul a mers prost pentru te împiedică să-ţi atingi adevărata fericire. Fii atent la acele semnale. Ascultă ceea ce încearcă subconştientul să-ţi dezvăluie.

Responsabilitatea e o componentă majoră a libertăţii emoţionale şi e o unealtă pe care eu am folosit-o cu succes în timpul procesului meu de conştientizare şi acceptare de sine. Pentru a scăpa de toate acele tendinţe de a proiecta sentimentele şi reacţiile negative asupra altora, e foarte important să-ţi asumi responsabilitatea pentru rolul pe care îl joci în tot ce ţi se întâmplă şi pentru tot ce ţi s-a întâmplat şi în trecut. În loc să crezi că altcineva e de vină sau că ce ţi s-a întâmplat a fost din cauză ca altcineva a fost implicat, asumă-ţi responsabilitatea pentru participarea ta. Asumă-ţi implicarea. Pentru unii, mai ales pentru cei care au fost victimele violenţei sau abuzului, ideea de a-ţi asuma implicarea îi poate face să se revolte, dar aveţi răbdare puţin. Participarea e diferită de vină.

În cazul meu, mi-am asumat responsabilitatea pentru tot ce mi s-a întâmplat pe parcursul vieţii, inclusiv pentru mediul în care am crescut. Nu spun că eu l-am provocat (evident, a fost vorba de circumstanţe pe care nu le puteam controla), dar am făcut parte din el şi aşa mi-am creat implicarea în el. Prin asumarea responsabilităţii pentru tot ce ţi se întâmplă, deţii puterea de a schimba lucrurile. Schimbarea vine de la tine, aşa că acel lucru pe care îl ţii sub cheie pentru că e prea dureros să te gândeşti la el trebuie scos la iveală. Dacă îţi asumi

responsabilitatea pentru crearea lui, atunci tu îl deţii. Şi asta e schimbarea paradigmei. Când îl deţii, nu mai eşti victima acţiunilor altora. Când îl deţii, poţi alege dacă îl mai creezi în viitor sau nu. Când îl deţii, tu ai puterea. Când vorbim de responsabilitate în termeni de libertate emoţională, nu vorbim despre genul de responsabilitate care ne adaugă la povară. Este genul de responsabilitate care ne eliberează şi ne descătuşează.

E în natura noastră umană să nu fim capabili să ne înăbuşim complet dorinţele şi sentimentele profunde, aşa că avem un loc atât de intim şi de personal că refuzăm să-l împărtăşim cu cineva. Eu îl numesc cutiuţa neagră. E locul în care ne depozităm cele mai ascunse secrete, emoţii şi sentimente. Deseori ne chinuim şi noi să-l accesăm, darămite să-l mai arătăm şi altora. Îl ţinem încuiat atât de bine încât până şi partenerii noştri de viaţă, soţii sau soţiile care altminteri ştiu tot ce se poate şti despre noi, nu au nici măcar idee despre aceste gânduri şi sentimente.

Deci cum ne accesăm acest loc interior care e aşa de vulnerabil că îl ţinem ascuns de toată lumea, inclusiv de noi înşine? Trebuie să găseşti poarta către el. Din moment ce vorbim despre sentimentele noastre la cel mai primar nivel, are sens să apelăm la cele mai primare comportamente ca să găsim acea poartă. La nivelul nostru de bază suntem animale şi nu vom pierde niciodată acel instinct primar animalic. În aceste condiţii, ceea ce ştii tu în interior e ceea ce e corect, indiferent ce spune societatea sau cultura. Fiecare persoană ştie asta când trece prin aşa ceva şi îşi accesează poarta instinctuală că ei singuri trebuie să decidă ce e rău şi ce e bine. Instinctele noastre primare ne îndeamnă spre trei lucruri: mâncare, adăpost şi sex.

Mâncarea şi adăpostul sunt la baza supravieţuirii noastre, însă comportamentul sexual este instinctul primar care indică limpede felul în care ne simţim faţă de noi şi faţă de ceilalţi. Este, poate, cel mai instinctual lucru pe care oamenii îl au în comun cu originile noastre animale. Motivul pentru care sexul e aşa de primar şi de diferit de instinctele de supravieţuire e că, în majoritatea timpului, suntem goi din punct de vedere fizic; nu mai e nimic acolo care să ne schimbe imaginea despre noi înşine. Când suntem complet goi şi expuşi fizic, sunt expuşi şi emoţional. Această expunere este însoţită de o oportunitate uimitoare de a descoperi ce simţi faţă de tine însuţi.

Din experienţa mea, pentru că aveam o ostilitate latentă faţă de mama aşa de puternică, eram atras de partenere care acceptau un anume tip de comportament sexual. Nu am făcut legătura la acel moment, dar mai târziu am fost capabil să recunosc că atracţia mea faţă de

acele tipuri de relaţii reflecta felul în care mă simţeam eu în interior. Problemele mele erau aşa de adânc îngropate în subconştient că nu puteau fi eliberate decât prin comportament instinctual, singurul care e aşa de intim că suntem liberi să ne arătăm vulnerabilitatea.

Evaluarea comportamentului sexual e o unealtă fantastică pentru accesarea subconştientului dacă o înţelegi. Întreabă-te: „De ce fac asta? De ce mă face să mă simt aşa de bine? Ce anume încerc să obţin sau să eliberez prin comportamentul meu sexual?” Plăcerea, sau *tipul* de plăcere pe care îl căutăm, e un indicator foarte bun al felului în care ne simţim faţă de noi înşine.

Vieţile noastre sunt, de fapt, pe acelaşi tipar ca vieţile noastre sexuale. Sigur, sexul e distractiv, dar e mai mult decât atât. Am fost şocat când am aflat de ce făceam aşa ceva. Mulţi oameni folosesc eufemismul fantezie. Da, poate fi asta. Fără îndoială. Dar mai e şi un punct de acces către temerile, durerile, dorinţele şi emoţiile ascunse care te controlează din subconştient. Dacă nu ies la suprafaţă, atunci îţi vor conduce viaţa şi vei fi doar o marionetă. Sexul e una dintre uneltele care te ajută să îţi accesezi acele gânduri ca să începi să le înţelegi. Odată ce începi să faci asta, vei fi în stare să începi procesul de vindecare şi să înlocuieşti gândurile negative, otrăvitoare cu unele pozitive, mai sănătoase.

Când începi să-ţi conştientizezi emoţiile, trebuie să începi să îţi construieşti, în mod conştient, o fundaţie pentru persoana nouă care vei deveni. Vei începe să înlocuieşti negativul cu pozitivul şi să transformi ranchiuna în dragoste şi va ieşi la iveală noua persoană liberă din punct de vedere emoţional. Încet, încet, te vei mişca dinspre la negare spre adevăr. Vei începe să te cunoşti mai bine la un nivel mai profund. Odată ce te vei cunoaşte pe tine cu profunzime, cu onestitate şi cu claritate, vei putea alege să te vindeci şi să-ţi formezi destinul în funcţie de valorile tale fundamentale.

Când unele lucruri ies la suprafaţă, cum ar fi gândurile şi felul în care te simţi cu privire la tine însuţi, vei ajunge, în cele din urmă într-un loc mai bun. Gândurile şi sentimentele tale vor fi independente de părinţii tăi, de societate sau de cultura ta; voi fi doar ale tale. Toată perspectiva ta cu privire la tine se va schimba. Relaţia ta cu tine însuţi va deveni extraordinară. Vei şti exact ceea ce vrei. Odată ce ai atins acel nivel de cunoaştere şi sinceritate cu tine însuţi, odată ce vei obţine libertatea ta emoţională, vei putea lua decizii dintr-un loc atât de bun că nu va trebui să mai fabrici nicio scuză. Totul e complet natural. Vei fi stăpânul propriilor tale decizii şi le vei accepta consecinţele.

Toţi ne naştem puternici dar cumva, pe parcursul vieţii, ne cedăm puterea în mod inconştient. Prin crearea unui câmp conştient, eu sper să iei decizia de a-ţi lua puterea înapoi. Pentru că tu ai puterea de a alege mesele (sănătoase). Tu ai puterea de a-ţi alege colegul de cameră (sănătos la cap), slujba (grozavă), prietenii (buni) – totul. Tu ai puterea de a alege cum o să te simţi în ziua aceea (lăsând la o parte boala fizică). Tu ai puterea de a alege un stil de viaţă sănătos care să te ajute să duci o viaţă lungă şi bună. Tu ai puterea de a fi fericit pentru că tot tu ai puterea de a alege ceea ce te va face, în cele din urmă, fericit.

În fiecare dimineaţă, ne trezim cu aceste puteri. Păstrează-le. Sunt ale tale. Când vei câştiga libertatea emoţională, te vei trezi în fiecare zi şi vei fi conştient cum îţi influenţează alegerile lucrurile după care tânjeşti. Vei mai observa şi felul în care alţi oameni încearcă să-ţi conteste deciziile. Libertatea emoţională e o stare superioară de conştienţă. Prin obţinerea libertăţii emoţionale, preiei controlul asupra propriului tău destin. Devii conştient de tot ce ţi se întâmplă şi de tot ce se întâmplă în jurul tău. Fiind liber din punct de vedere emoţional, devii conştient tot timpul de starea ta emoţională şi fizică. Îţi vei asuma toată responsabilitatea pentru viaţa ta. Oamenii care îşi câştigă libertatea emoţională se decid să-şi păstreze puterea în loc s-o cedeze. Cu acea putere, oamenii care câştigă libertatea emoţională ating cel mai ridicat potenţial în toate aspectele vieţii lor.

Sper că povestea mea v-a inspirat şi v-a demonstrat cum adevărata libertate vine din interior şi cât de multă putere deţinem cu toţii ca să ne modelăm viaţa. Mai sper şi că această carte îţi va da ocazia să îţi descătuşezi puterea interioară şi te va motiva să îţi obţii propria libertate emoţională. V-am împărtăşit suişurile şi coborâşurile mele în speranţa că veţi vedea şi voi cum poate fi viaţa voastră ca să puteţi – şi chiar s-o faceţi – începe să vă urmaţi visurile începând de azi.

Nu există finalitate în acest proces. Nu termini niciodată. E un proces care durează toată viaţa. Nu te aştepta la rezultate măsurabile. Asta e doar o capcană a culturii noastre rapide şi axată pe câştig. Felul în care alegem să trăim nu are final, ci doar un parcurs. Toată lumea merită să ducă o viaţă inspirată care să le permită să fie liberi, fericiţi şi să-şi atingă potenţialul maxim. Parcursul vieţii noastre nu e niciodată scris în piatră. Indiferent cine suntem, avem puterea să-l schimbăm, să-l facem mai bun, să trăim liberi, să ne îndeplinim scopul şi să construim o moştenire spirituală valoroasă.